

ผ้าสุุดทอ

พระเทพญาณมหามุนี วิ. (ไชยบูลย์ ธรรมชโย)

ในวาระอุปสมบทอุทิศชีวิต สามเณรเปรียญธรรม ๑๒ รูป

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย
วันวิสาขบูชาที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระเทพญาณมหามุณี วิ.

(หลวงพ่อรัญมชโย)

เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

เอาชีวิตเป็นเดิมพัน

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗

บุคคลอย่างลูกเณรเป็นบุคคลที่หาได้ยากมากๆ คนที่มาบวชว่าหายากแล้ว แต่บวชแล้วมีความตั้งใจอย่างลูกเณรยิ่งยากมากๆ เลย ที่มีความคิดอย่างนี้เหมือนนักบวชในสมัยพุทธกาล หรืออย่างน้อยเหมือนยุคโบราณกาลที่ผ่านมา

ถ้าลูกรักษามโนปณิธานที่ดีอย่างนี้ไว้ ลูกจะเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดี และเป็นกำลังใจให้กับผู้ที่จะมาบวชในภายหลังได้อย่างดีมากเลย

เมื่อตั้งใจ “บวชอุทิศชีวิต” แล้วต้องทำให้ตลอดรอดฝั่งนะลูกนะ

ต้องทำให้ได้ เพราะเท่ากับลูกได้ประกาศศีกที่จะตามต่อสู้กับพญามารแล้ว แม้จะยังไม่ได้เห็นพญามาร แต่ที่เราตั้งใจที่จะบวชให้ได้ตลอดชีวิตจริงๆ นี่คือการของพระศาสนาที่แท้จริง ที่จะสืบอายุต่อไป

ลูกเณรต้องบวชให้ได้สองชั้น บารมีของลูกทุกรูปไปถึงได้หมด ถ้าบารมีอ่อนๆ ยังมาไม่ถึงหลวงพ่อก็ถือว่ามาถึงแล้ว แต่ถ้าบารมียังไม่แก่เต็มทีก็อยู่ได้ไม่นาน ถ้าแก่เต็มทีก็อยู่ได้ตลอดรอดฝั่ง ถ้าบวชได้สองชั้น ด้วยบารมีจะแก่กล้ามาก ลูกเณรจะต้องเป็นประเภทที่มีบารมีแก่กล้า

หลวงพ่อบอญ์โมนาบุญกับลูกเณร ที่ได้ตั้งใจบวชอุทิศชีวิต ลูกได้ประกาศศีกอย่างนี้แล้ว ลูกต้องนั่งธรรมะทุกวัน อย่าให้ขาดเลยแม้แต่เพียงวันเดียว ต้องห่างจากสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อการกุศลและประพฤติพรหมจรรย์ อีกทั้งต้องอธิษฐานจิตทุกวัน อย่าขาดเลยแม้แต่เพียงวันเดียวว่า

“เราจะต้องบวชให้ได้ตลอดชีวิต”

เอาชีวิตเป็นเดิมพัน

ต้องอย่างนี้ ถึงจะเอาตัวรอดได้

สมเด็จพระพนมมุนี

พระราชภาวนาจารย์ วิ.

(หลวงพ่อตัตตชีโว)

รองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

บวชเพื่อฝึกตน

หลวงพ่อบุญมาบวชบวชต่อการบวชของพวกเรา
ทุกท่านด้วยนะ การบวชบังเกิดขึ้นในโลกนี้ได้ยาก เพราะจะ
ต้องรอการบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นต้น
ของพระศาสนาเสียก่อน การบวชจึงจะมีขึ้นได้ แล้วเราก็ได้
เรียนมาแล้วว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ใช้
เวลานานมาก กว่าที่จะบำเพ็ญบารมีจนกระทั่งเต็มเปี่ยม
จึงได้มาตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือถ้าจะพูดใน
เชิงวิชาเคมีและวิชาชีววิทยา ก็ต้องบอกว่า การบวชเป็น
สิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากอย่างยิ่ง เพราะจะต้องรอให้พระสัมมา
สัมพุทธเจ้ากัลป์ชาตทั้ง ๖ (ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ วิญญาณ)
กัลป์ชั้นทั้ง ๕ (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) ที่
ประกอบขึ้นเป็นกายมนุษย์ให้บริสุทธิ์ถึงที่สุดเสียก่อน แล้ว
จึงจะมีการบวชเกิดขึ้นในวัฏสังสารนี้ได้

การกัลป์ชาตทั้ง ๖ ชั้นทั้ง ๕ นั้น กว่าจะบริสุทธิ์
ได้พอเพียงที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องใช้เวลาอย่าง

น้อย ๒๐ อสงไขยกับ ๑ แสนมหากัป คือ เริ่มตั้งแต่ลงมือ
กลั่นธาตุทั้ง ๖ ชั้นทั้ง ๕ แบบเงียบๆ โดยไม่บอกให้ใครรู้
มีเฉพาะตัวเองรู้อยู่ลำพังๆ นานอยู่ถึง ๗ อสงไขย

เมื่อถึงเวลาที่ธาตุทั้ง ๖ ชั้นทั้ง ๕ สะอาด บริสุทธิ์
มาได้ในระดับหนึ่งแล้วจึงกล้าประกาศให้คนอื่นรู้ จากนั้นก็
ทำความดีไปทุกรูปแบบ เท่าที่สติปัญญาจะพึงมี ซึ่งใช้เวลา
ต่อมาอีก ๙ อสงไขย รวมเป็น ๑๖ อสงไขย

เมื่อครบ ๑๖ อสงไขยแล้ว ธาตุทั้ง ๖ ชั้นทั้ง ๕
บริสุทธิ์ขึ้นมามากแล้ว แม้ยังบริสุทธิ์ไม่ถึงที่สุด แต่ว่า
บริสุทธิ์มาเกินครึ่ง มาได้ค่อนข้างแล้ว ก็จะมีพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าพระองค์ใดพระองค์หนึ่งทรงมาพบเข้า แล้ว
ก็จะช่วยพยากรณ์ให้ เป็นการให้กำลังใจพร้อมทั้งให้การ
รับรองว่า อีกไม่นานจะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
อย่างแน่นอน

เมื่อครั้งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรายังเป็นพระ
โพธิสัตว์ พระทีปังกรพุทธเจ้าทรงพยากรณ์ให้ว่า “อีกแค่
๔ อสงไขยกับ ๑ แสนมหากัปเท่านั้น เธอก็จะได้มาเป็น
พระพุทธเจ้าอย่างกับเรา” เมื่อพระโพธิสัตว์ได้ยินดั่งนั้น
แล้ว ก็ดีใจเหมือนอย่างกับจะได้ตรัสรู้ในวันพรุ่งนี้ แล้ว

ก็บำเพ็ญบารมีเรื่อยไป จนกระทั่งได้มาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน จากนั้นการบวชจึงบังเกิดขึ้นในโลกนี้

ผู้ที่มาเกิดในยุคที่โลกมีพระพุทธศาสนาบังเกิดขึ้นก็ต้องบอกว่า คนๆ นั้นโชคดีย่างมหาศาล แต่การจะมาบวชได้คนๆ นั้นจะต้องมีความโชคดีมากกว่านั้น คือ ต้องมีความโชคดีติดตัวมาถึง ๖ ประการ

๑. ต้องได้เกิดในยุคที่โลกยังมีพระพุทธศาสนาหลงเหลืออยู่

๒. ต้องได้เกิดเป็นมนุษย์ เพราะถ้าเกิดเป็นเทวดาเป็นสัตว์เดรัจฉานก็บวชไม่ได้

๓. ต้องได้เกิดในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา

๔. ต้องได้เกิดในตระกูลที่พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เป็นสมาธิสูง นอกจากไม่ขัดขวางการบวชของลูกหลานแล้วยังสนับสนุนให้ออกบวชอีกด้วย

๕. ต้องมีร่างกายที่เอื้ออำนวยต่อการบวชตามพระธรรมวินัย ไม่ค่อยเปลี่ยเสียขา ตาไม่บอด หูไม่หนวก พระศาสนาจึงอนุญาตให้บวชได้

๖. ผู้บวชเองต้องเป็นผู้มีสัมมาทิฐิ มองเห็นภัย
ในวัฏสงสาร จึงมีศรัทธาออกบวชในพระศาสนาของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราได้รับรู้ตัวไว้เถิดว่า เรานั้น
เป็นบุคคลที่มีโชคดียังยิ่ง ขอให้ตั้งใจรักษาความมีโชคดี
นี้ไว้ให้ดี เพื่อจะได้เป็นการกลั่นธาดู กลั่นบารมี ให้สะอาด
บริสุทธิ์ยิ่งขึ้นไป

การบวชครั้งนี้ เพื่อให้ความมีโชคดีของเรานี้เป็น
โชคต่อโชค เป็นบุญต่อบุญ เป็นบารมีต่อบารมี เราก็ก็นึก
รู้เป้าหมายว่า การบวชที่แท้จริงนั้นคือ การถวายเป็นพระ
นิพพาน เพราะการออกบวชในพระพุทธศาสนา ทำให้มี
โอกาสปฏิบัติฝึกตนตามอริยมรรคมีองค์ ๘ ได้ง่ายกว่าการใช้
ชีวิตอยู่ทางโลก

อริยมรรคมีองค์ ๘ ได้แก่

๑. สัมมาทิฐิ คือ ความเป็นผู้มีความเห็นถูกต้องร้อง
รอยตามความเป็นจริงในเรื่องชีวิต โลก พระนิพพาน

๒. สัมมาสังกัปปะ คือ มีความคิดหรือมีความดำริ
ในทางที่ชอบ เพื่อจะปราบกิเลสให้หมดไป

๓. สัมมาวาจา คือ เมื่อบวชแล้วจะฝึกตนเองให้สามารถพูดด้วยถ้อยคำที่ถูกต้อง ที่ชอบที่ควรได้ง่าย

๔. สัมมากัมมันตา คือ การงานชอบ เมื่อบวชแล้วการงานหยาบๆ ทางโลกก็ได้ยกเว้นไป จะได้ทำแต่การงานละเอียดๆ คือ การอบรมตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การระวังมือ ระวังเท้า ไม่ให้ไปทำความผิดหรือทำความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น

๕. สัมมาอาชีวะ คือ การบวชทำให้เราเว้นอาชีพที่หยาบๆ ทางโลก เหลือแต่เพียงบิณฑบาตเลี้ยงชีพ รับแต่ของที่เขาเต็มใจถวาย ไม่รับของที่เขาไม่เต็มใจสละให้ เป็นการดำเนินชีวิตที่ไม่มีบาปเจือปนเลย

๖. สัมมาวายามะ คือ มีความเพียรชอบ บวชแล้วมีโอกาที่จะทำความเพียรอันยิ่งใหญ่ นั่นคือ การแก้ไขนิสัยที่ไม่ดีให้สิ้นไป

๗. สัมมาสติ คือ ความระลึกชอบ เป็นการฝึกความไม่เพลิดเพลิน ความไม่ประมาท ความไม่เลินเล่อ ความไม่ปล่อยใจให้ล่องลอยไปที่อื่น และให้นึกให้คิดแต่ในสิ่งที่ดีที่งามตลอดเวลา

๘. สัมมาสมาธิ คือ การตั้งใจมั่นชอบ หรือการรวมใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย เพื่อเข้าถึงธรรมกาย เพื่อเข้าถึงพระนิพพาน

อริยมรรคทั้ง ๘ ประการนี้ เมื่อบวชแล้วจะมีโอกาสทำได้ยิ่งๆ ขึ้นไป ถ้าปฏิบัติดีจะเป็นการถางทางไปพระนิพพาน เพราะฉะนั้นขอให้ลูกทุกรูป ตั้งใจฝึกตนให้ดี นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป เราจะได้บุญยิ่งๆ ขึ้นไป และก็จะได้กลิ่นธาดู กลิ่นบารมีให้สะอาดยิ่งๆ ขึ้นตามไปด้วย ถ้าลูกทุกรูปเข้าใจอย่างนี้ หลวงพ่อก็ชื่นใจ และขออนุโมทนาบุญกับพวกเราด้วย

ขออำนาจบุญกุศลที่พวกเราที่ตั้งใจบวชอุทิศในพระพุทธศาสนานี้ จงคุ้มครองปกป้องรักษาพวกเรา ให้ปราศจากเสียซึ่งสรรพทุกข์ สรรพโศก สรรพโรค สรรพภัย อันตรายใดๆ อย่าได้มาแผ้วพาน จิตใจเราจึงอาจหาญที่จะปฏิบัติตามธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยิ่งๆ ขึ้นไป เมื่อปฏิบัติธรรมแล้วก็ให้เข้าถึงพระธรรมกายโดยง่าย ให้ถางทางไปพระนิพพานได้โดยง่าย จงทุกท่านทุกประการเทอญ

หลวงพ่อหลวงพ่อดาวทอง

A group of Buddhist monks in orange robes are meditating in a lush forest. They are sitting on large rocks along a river with clear, flowing water. The background is filled with tall trees and dense foliage, creating a serene and natural setting. The text is centered over the image, flanked by horizontal lines with decorative diamond shapes.

ประวัติสามเณร เปรียญธรรม

สามเณร	เอกมงคล สมานวงศ์ ป.ธ. ๕
ฉายา	มงคลโชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันเป็นมงคล
เกิด	วันอาทิตย์ที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	สุขเกษม สมานวงศ์
มารดา	มยุรี สมานวงศ์
ภูมิลำเนา	จ. พะเยา
บรรพชา	๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๓	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี
พ.ศ. ๒๕๕๔	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๒ ทำหน้าที่ถวายการต้อนรับพระราชาคณะ
พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร เลขานุการศูนย์ศาสนกิจกรรม พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๓
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์นราภิวัฒน์

คติธรรม

ปิยโต ชายเต โสโก	ปิยโต ชายเต ภยั
ปิยโต มุตตโกเยว	อโสโก จาภโย อโถฯ
มีรักจึงโศก	มีรักจึงกลัว
ผู้พ้นจากรัก	ไร้โศกแลไร้กลัว.

ความรู้สึกจากใจ

จากเด็กเล็กเด็กน้อยละลวยล่อง
สู่ทางธรรมทางทองอันผ่องใส
จากโยมพ่อโยมแม่มาแต่ไกล
หวังเพียงได้ตามพ่อสู่สุดธรรม

กลางคืนมีดวงจันทร์ กลางวันมีดวงอาทิตย์ ชีวิตเฉก
เช่นม่านเมฆผ่านตาทุกวันคืน เวลาผ่านไปไปไม่ไบหญ้าล้วน
เปลี่ยนสี... ทุกคนล้วนมีความคิดเป็นของตัวเอง สามเณรก็
เช่นกัน แตต่างกันที่เป้าหมายที่เลือกเดิน การบวชอุทิศชีวิต
เป็นหนทางที่ประเสริฐ ภาระหน้าที่ของพระของสามเณร
ล้วนแต่เป็นบุญกุศล ซึ่งเป็นชีวิตที่มีความสุข ไม่ต้องแสวงหา
อะไรมากมาย โยมพ่อ โยมแม่ ได้บุญใหญ่ที่ถวายลูกชายไว้
ในพระศาสนา ให้เป็นลูกของพระพุทธเจ้า ลูกของพระเดช

พระคุณหลวงพ่อก็เมื่อได้เริ่มต้นแล้วควรบุกตะลุยไปข้างหน้า
มิอาจลังเล ต้องมุ่งมั่นตั้งใจ มิพักเฝ้าถามตัวเองว่า “เกิดมา
เพื่อสิ่งใด”

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่ทั้งสอง
ที่ให้ทุกสิ่งแก่ลูกเณร กราบขอบพระคุณพระพี่เลี้ยงที่คอย
อบรมพร่ำสอนตั้งแต่ต้นจนถึงทุกวันนี้ ขอบคุณโยมพ่อโยมแม่
ที่ให้กำเนิดกายเนื้อมาสร้างบารมี และให้กำลังใจเสมอมา
รวมทั้งคณะญาติโยมที่ให้การสนับสนุน สามเณรปลื้มปีติ
ยินดีเป็นอย่างยิ่ง ขออนุโมทนาสาธุการ บุญรักษาคุ้มครอง

สามเณร	ศราวุธย์ สองเมือง ป.ธ. ๓
ฉายา	สรณชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันเป็นที่พึง
เกิด	วันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	ธีรยุทธ สองเมือง
มารดา	ฉวี สองเมือง
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร
บรรพชา	๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ธรรมปฏิบัติ
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์ธรรมปฏิบัติ หัวหน้าโครงการสามเณรปฏิบัติธรรม เข้าพรรษา ชมรมหยุดเป็นตัวสำเร็จ

คติธรรม นิ่งสงบ สยบทุกสิ่ง

ความรู้สึกจากใจ

“เหล่านกอสมณะ” คำนี้ยังอยู่ในใจลูกเณรเสมอ ลูกเณร
ดีใจที่ได้บวชตั้งแต่ยังเยาว์วัย แม้บางคนจะบอกว่า เป็นผู้
ด้อยโอกาสในการศึกษาทางโลก แต่ลูกเณรไม่รู้สึกเสียดา
เลย กลับคิดถึงคำสอนของหลวงพ่อตลอดเวลาว่า “สามเณร
คือผู้มีบุญ ผู้ได้โอกาส” ทำให้ลูกเณรมีกำลังใจในการสร้าง
บารมีมากระทั่งวันได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุอุทิศชีวิตไว้
ในพระพุทธศาสนา

ในวันนี้ ลูกเณรได้ถึงจุดๆ หนึ่งที่พิสูจน์ตัวเองแล้วว่า
พร้อมที่จะก้าวไปสู่ภาวะใหม่ เพราะการบวชนี้เป็นสิ่งที่ทำได้
ยาก และยิ่งไปกว่านั้นเป็นการบวชที่ได้รับความเมตตาจาก
หลวงพ่อด้วยแล้ว ยิ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลยจริงๆ

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่ทั้งสอง
พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงที่อบรมพร่ำสอน ให้โอกาสลูกเณร
เสมอมา ขอบพระคุณหลวงลุงที่ชักชวนให้ลูกเณรได้รู้จัก
วัดพระธรรมกาย และให้โอกาสลูกเณรสร้างบารมีอยู่บน
เส้นทางนี้ และที่ขาดไม่ได้เลยคือ โยมพ่อ โยมแม่ ญาติพี่น้อง
และญาติโยมทุกท่านที่เป็นกองทุนหนุนแรงใจ ให้สามเณรมา
ถึงจุดๆ นี้ได้ อนุโมทนาบุญครับ

สามเณร	จิรายุ โพธิ์ศรีทอง ป.ธ. ๗
ฉายา	โพธิชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยปัญญาเป็นเครื่องรู้
เกิด	วันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	ณรงค์ โพธิ์ศรีทอง
มารดา	ไพบูลย์ โพธิ์ศรีทอง
ภูมิลำเนา	จ. กาญจนบุรี
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๑	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี ที่เลื่องอบรมสามเณรมัชฌิมธรรมทายาท
พ.ศ. ๒๕๕๒	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินา
พ.ศ. ๒๕๕๓	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ศาสนกิจกรรม ที่เลื่องอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
พ.ศ. ๒๕๕๔	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินา ที่เลื่องอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย

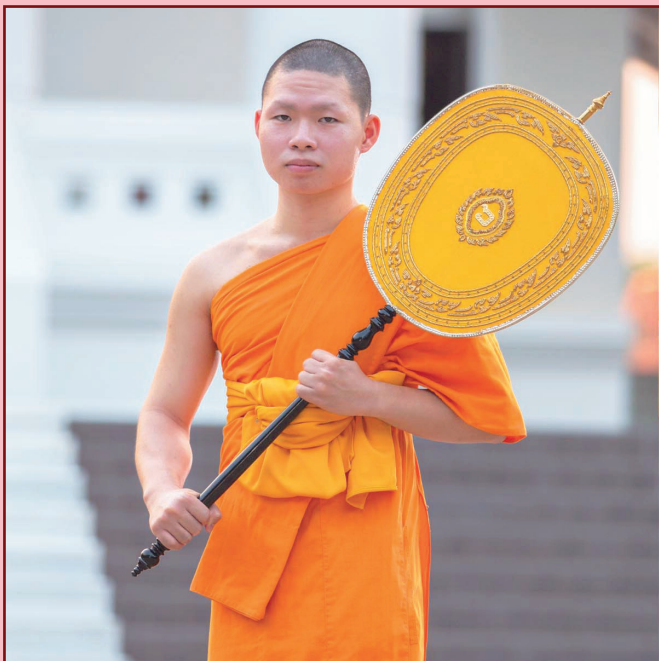
- พ.ศ. ๒๕๕๕** คณะกรรมการสามเณร
 รองหัวหน้าศูนย์พัฒนาการ
 พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวะ ๓
- พ.ศ. ๒๕๕๖** รองประธานสามเณร ฝ่ายโรงเรียน
 พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. แพร่
 พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวะ ๓
- พ.ศ. ๒๕๕๗** วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
- คติธรรม** ขนดี พลั ว ยตีนี ความอดทนเป็นกำลัง
 ของผู้บำเพ็ญพรตทั้งหลาย

ความรู้สึจากใจ

หากย้อนกลับไปเมื่อ ๘ ปีที่แล้ว สามเณรคิดว่า สามเณร
 ตัดสินใจถูกต้องแล้วที่มาบวชเรียนต่อที่วัดพระธรรมกายนี้
 เป็นความรู้สึจากใจของสามเณร เพราะการได้เข้ามาอยู่ใน
 วัดพระธรรมกาย ทำให้สามเณรรู้ว่า เราเป็นผู้ได้โอกาส ใน
 ขณะที่มีมนุษย์ ๗ พันกว่าล้านคนบนโลกใบนี้ ไม่ได้มีโอกาส
 เฉกเช่นสามเณร ที่ได้บวชตั้งแต่วัยเยาว์ ได้ศึกษาธรรมวินัย
 ได้พบครูบาอาจารย์ที่ดีที่สุดในโลก และได้เจริญรอยตามปณิธาน
 ของท่านที่จะรื้อสัตว์ชนสัตว์ไปสู่ที่สุดแห่งธรรม

กราบขอบพระคุณหลวงพ่อดั่งสอง พระอาจารย์
พระพี่เลี้ยง ที่เป็นแบบอย่างให้การอบรมพร่ำสอน ทั้งด้วย
คำพูด และการกระทำ อนุโมทนาบุญกับโยมพ่อโยมแม่
ที่ให้โอกาสให้เกิดมาสร้างบารมี และให้ได้บวชตั้งแต่เยาว์วัย
และอนุโมทนาบุญกับญาติโยมทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน
ส่งเสริมด้วยดีตลอดมา

สามเณร	ศุภณัฐ ดวงจันทร์ ป.ธ. ๗
ฉายา	จันทขโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะประดุจชัยชนะแห่งพระจันทร์
เกิด	วันอาทิตย์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	สัตยาพร ดวงจันทร์
มารดา	ศิระประภา ไผ่โสภา
ภูมิลำเนา	จ. สงขลา
บรรพชา	๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๔๘ สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี

พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๕๓

พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.เชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๔ พี่เลี้ยงอบรมสามเณร

โครงการยุวเปรียญธรรม รุ่น ๑

คณะกรรมการสามเณร

เลขานุการศูนย์สารสนเทศ

พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการสามเณร

เลขานุการศูนย์ประธาน

พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖

พี่เลี้ยงอบรมสามเณร

โครงการหน่อแก้วเปรียญธรรม รุ่น ๑ - ๒

พ.ศ. ๒๕๕๖

คณะกรรมการสามเณร

หัวหน้าศูนย์สารพินา

คติธรรม

ทันทีที่เรารู้จักการหยุดนิ่ง

เราก็พบกับความสุขมากมาย

ไม่มีสิ้นสุด

ความรู้สึจากใจ

นับตั้งแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานได้ ๒,๕๔๘ ปี ซึ่งเป็นปีที่สามเณรเข้ามาสู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ นับเป็นก้าวแรกที่ทำให้ชีวิตของเด็กชาวบ้านคนหนึ่งเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง และตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นช่วงเวลาแห่งความยากลำบากในการเฝ้าเพียรฝึกฝนอบรมตนเอง แต่เมื่อมองย้อนกลับไปในระยะเวลา ๙ ปีที่ผ่านมา นั้น สามเณรไม่เคยนึกเสียดายเลย เพราะในแต่ละวันนั้นล้วนเต็มไปด้วยการสร้างสรรค์และมีอุปนิสัยดี ๆ ที่เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น

สิ่งที่สามเณรตระหนักจากประสบการณ์การสร้างบารมี
เกือบ ๑๐ ปีนั้น คือ การสร้างบารมีในสถานะของนักบวช
จะถึงฝั่งแห่งความสำเร็จไม่ได้เลย หากขาดกัลยาณมิตร เพราะ
กัลยาณมิตรเป็นทั้งหมดของพรหมจรรย์ ตั้งแต่กัลยาณมิตรคน
แรก คือ มารดา บิดา ตลอดจนพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ญาติ
สนิทมิตรสหาย สารุชนทุกท่าน ล้วนได้ชื่อว่าเป็นกัลยาณมิตร
ของสามเณรทั้งสิ้น และกัลยาณมิตรผู้เลิศที่สุด คือ พระเดช
พระคุณหลวงพ่อบัณฑิตทั้งสอง ผู้คอยแนะนำพร่ำสอนให้สามเณร
เป็นผู้ปลอดภัยในวิถีสงสารอันยาวไกล และสุดท้ายนี้ขอให้
ผู้มีส่วนสนับสนุนสามเณรทุกท่านจงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญใน
การบวชอุทิศชีวิตของสามเณรในครั้งนี้ จงทุกประการเทอญ

สามเณร พิเชษฐ์ ชินมา ป.ธ. ๕
ฉายา โยคชโย
คำแปล ผู้มีชัยชนะด้วยความเพียร
เกิด วันอาทิตย์ที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา สัน ชินมา
มารดา บุ อุ่นอก
ภูมิลำเนา จ. อุบลราชธานี
บรรพชา ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔

สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี

พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ

พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์พัฒนาการ
พี่เลี้ยงอบรมสามเณรหอแก้วเปรียญธรรม

คติธรรม

ความรักไม่ได้สร้างความสุข
ความทุกข์ไม่ได้สร้างความเศร้า
ความเดียวดายไม่ได้สร้างความเหงา
ทุกอย่างที่เกิดขึ้นล้วนเป็นผลจาก
การกระทำของเราทั้งสิ้น

ความรู้สึจากใจ

คำถามที่ว่า เราเกิดมาทำไม เกิดมาเพื่ออะไร ตายแล้วจะไปไหน ชีวิตหลังความตายเป็นเช่นไร เป้าหมายชีวิตคืออะไร ทุกๆ คำถามเหล่านี้ก็ได้รับคำตอบ เมื่อได้ก้าวเข้ามาสู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ เป็นสามเณรผู้เป็นหน่อเนื้อเชื้อไขของพระพุทธองค์

จากวันนั้นจนถึงวันนี้ เป็นเวลาถึง ๖ ปี ที่สามเณรรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะในแต่ละวันได้ฝึกฝนอบรมตนเอง ผ่านบทฝึกกิจวัตรกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้สามเณรเป็นสามเณรดี มีความเคารพ วินัย และอดทน มีเป้าหมายชีวิตที่แน่นอน และพร้อมที่จะสังสมบุญ สร้างบารมีในเส้นทางแห่งการประพาสพิภพจรวยตลอดไป

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อดั่งสอง
ที่เป็นต้นแบบในการสร้างบารมี กราบขอบพระคุณพระ
อาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยให้กำลังใจแก่สามเณรมาโดยตลอด
ขออนุโมทนาบุญกับโยมพ่อโยมแม่ ที่ให้โอกาสแก่สามเณร
เพื่อมาสร้างบารมีแต่เยาว์วัย และขออนุโมทนาบุญกับศรัทธา
สาธุชนผู้คอยให้การสนับสนุนทุกๆ ท่าน

สามเณร	ชินวัฒน์ ภาระดีไพเราะห์ ป.ธ. ๖
ฉายา	วาทชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยการกล่าวธรรม
เกิด	วันอังคารที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	สุขชัย ภาระดีไพเราะห์
มารดา	สุรีย์ เหล็กกระท่อม
ภูมิลำเนา	จ. สุราษฎร์ธานี
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. พิษณุโลก พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
พ.ศ. ๒๕๕๓	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
พ.ศ. ๒๕๕๔	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินา
พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์นราภิวัฒน์
พ.ศ. ๒๕๕๖	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ศูนย์อบรมธรรมทายาทสะเมิง จ. เชียงใหม่ รองประธานสามเณร

คติธรรม

ใจใส ใจสบายทำอะไรก็สำเร็จ
ถ้าใจอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ฐานที่ ๗
ทำอะไรก็สำเร็จอย่างสบาย

ความรู้สึจากใจ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็คอยตักเตือนย้ำลูกๆ สามเณร อยู่เสมอว่า “ลูกเณรคือผู้ได้อิสรภาพ” ได้อิสรภาพในการสร้างบุญ สร้างบารมี ศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมตั้งแต่เด็ก เป็นเวลา ๘ ปีเต็มที่ลูกเณรได้รับการอบรมพร่ำสอนจากพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง และได้รับคำสอนอันมีคุณค่าจากพระเดชพระคุณ หลวงพ่อ ผ่านบทฝึกต่างๆ นานา ล้วนแต่เป็นสิ่งที่มีความ อย่างยิ่ง ทำให้ได้รู้คุณค่าของชีวิต เวลาแห่งการสร้างบารมี ผ่านไปอย่างรวดเร็ว เพราะในที่สุด วันที่ลูกสามเณรจะบวช เป็นพระภิกษุก็มาถึง เมื่อหวนนึกย้อนกลับไปยังปณิธานที่ดี ที่ได้มาสร้างบารมีกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อ และคิดอยู่เสมอ ว่าเราตัดสินใจถูกต้องแล้วที่เลือกเดินตามทางของผู้ชนะ

กราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณหลวงพ่ทั้ง^๒สอง
พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยอบรม พร่ำสอน ปรคับ
ประคองลูกเณรเสมอมา และขออนุโมทนาบุญกับโยมพ่อ
โยมแม่ โยมพี่ ญาติโยมทุกท่านที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลัง
ใจตลอดมา ขออนุโมทนา

สามเณร	วชิรวิทย์ ปัญญาสมบัติ ป.ธ. ๖
ฉายา	วฑฺฒชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันเจริญรุ่งเรืองแล้ว
เกิด	วันจันทร์ที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	ชัยรัตน์ รสอุ่น
มารดา	จำนงค์ ปัญญาสมบัติ
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร
บรรพชา	๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๐	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี
พ.ศ. ๒๕๕๓	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. ชุมพร
พ.ศ. ๒๕๕๔	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์ศาสนกิจกรรม ถวายการต้อนรับพระราชกณะ
พ.ศ. ๒๕๕๕	เลขานุการคณะกรรมการสามเณร ศูนย์ธรรมปฏิบัติ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. เชียงใหม่ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๒
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร รองหัวหน้าศูนย์ธรรมปฏิบัติ รองหัวหน้าชมรมหยุดเป็นตัวสำเร็จ

พ.ศ. ๒๕๕๗

วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง

คติธรรม

“จริง” คำเดียวสำเร็จทุกอย่าง

ความรู้สึกจากใจ

ลูกเนรฐรู้สึกดีใจมากที่ได้มาถึงจุดๆ นี้ วันที่ลูกเนรฐจะได้
บวชอุทิศชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ใฝ่ฝันและรอคอยมาตลอด เริ่มต้น
จากโยมแม่ ที่คอยเป็นกัลยาณมิตร พาเข้าวัดตั้งแต่ยังเด็กทำให้
ได้ซึมซับบรรยากาศและมีความรู้สึกผูกพันกับวัด จนโยมแม่
ได้พามาบวชสามเณรภาคฤดูร้อนในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และชักชวน
ให้บวชเรียนต่อ เป็นสามเณรวัดพระธรรมกาย ตลอด ๙ ปี
ที่ผ่านมา ตั้งแต่วันแรกก็ได้รับบทฝึกมากมาย ทั้งเรื่องความสะอาด
ระเบียบ สุภาพ ตรงต่อเวลา สมาธิและสิ่งดีๆ อีกมากมาย
ที่ทำให้สามเณรมีเป้าหมายชีวิต มีมโนปณิธานที่แน่วแน่ที่จะ
บวชอุทิศชีวิตและรับใช้งานพระพุทธศาสนา

พระอาจารย์มักสอนเสมอว่า “หนทางพิสุจน์ม้ กาลเวลา
พิสุจน์คน” เพชรแท้กว่าจะเป็นเพชรได้นั้น ต้องผ่านการทับถม
ขัดเกลาเป็นเวลานาน กว่าจะได้เพชรสักเม็ด นานฉันใด
สามเณรก็เช่นเดียวกัน กว่าจะดงามรุ่งเรืองในพระศาสนาได้
ก็ต้องผ่านการอบรมพร่ำสอน บ่มนิสัยและขัดเกลาดนเอง

ฉันนั้น จนมาถึงวันนี้ วันที่สามเณรเฝ้ารอคอยมาตลอด วันที่
จะได้บวชอุทิศชีวิต ถวายชีวิตไว้ในพระพุทธศาสนา

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อดังทั้งสอง ที่
ให้โอกาสแก่สามเณรได้บวชอุทิศชีวิต ได้รู้จักเป้าหมายชีวิต
ที่แท้จริง และปณิธานในการสร้างบารมี กราบขอบพระคุณ
พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงทุกรูปที่คอยอบรมพร่ำสอน ดูแล
เป็นกำลังใจ และประทับประคองสามเณรมาจนถึงทุกวันนี้
อนุโมทนาบุญกับโยมแม่ โยมพี่สาว และญาติโยมสาธุชน
ทั้งหลายที่คอยสนับสนุน อุปัฏฐาก คำจุน และเป็นกำลังใจ
ทำให้สามเณรมาถึงจุดๆ นี้ได้ ขออนุโมทนาบุญครับ

สามเณร กัณฑ์ฐ วรรณวงศ์ชัย ป.ธ. ๕
ฉายา พยตตชโย
คำแปล ผู้มีชัยชนะด้วยความฉลาด
เกิด วันจันทร์ที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา เกษมสันต์ วรรณวงศ์ชัย
มารดา พรพิสุทธิ์ วรรณวงศ์ชัย
ภูมิลำเนา จ. นนทบุรี
บรรพชา ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๓ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน
 วัดทวีพุทธรังสรรค์ จ. นครนายก
 อนุกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๔ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรยุวเปรียญธรรม รุ่นที่ ๑
 คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๕ พี่เลี้ยงอบรมสามเณร
 หน่อแก้วเปรียญธรรม รุ่นที่ ๑
 เลขานุการคณะกรรมการสามเณร
 ศูนย์พัฒนาการ

พ.ศ. ๒๕๕๖

พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน

วัดมงคลนิมิตร จ. ภูเก็ต

คณะกรรมการสามเณร

หัวหน้าศูนย์สารสนเทศ

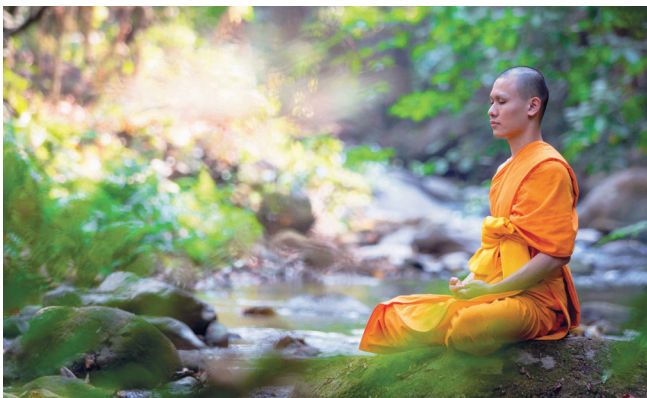
คติธรรม

ถ้าท้อก็เป็นเพียงถ่าน

ถ้าผ่านจึงจะเป็นเพชร

ความรู้สึกจากใจ

ลูกเณรรู้สึกปลื้มปิติใจที่ได้สร้างบารมี เป็นลูกเณรของ
พระเดชพระคุณหลวงพ่อ ตลอดระยะเวลา ๙ ปี พระพี่เลี้ยง
ได้เป็นตัวแทนพระเดชพระคุณหลวงพ่อดีกความเคารพ วินัย
และความอดทน ให้ลูกเณรพร้อมสำหรับการเป็นพระภิกษุที่
แท้จริง แม้บางครั้งลูกเณรจะท้อบ้าง แต่หลวงพ่อก็ให้กำลังใจ
ลูกเณรอยู่เสมอว่า “ลูกเณรคือผู้ได้ออกาส ไม่ใช่ผู้ด้อยโอกาส”
ได้ออกาสในการสร้างบุญ สร้างบารมี ไม่ต้องไปลองผิดลองถูก
แล้วค่อยมาบวชเมื่อสังขารไม่อำนวยแล้ว เพราะถึงตอนนั้น ก็
คงจะไม่มีเรี่ยวแรงในการบำเพ็ญสมณธรรม การสร้างบารมีก็
อาจจะติดขัด แต่ลูกเณรได้บวชตั้งแต่วัยเยาว์วัย ได้รู้ความจริง
ของชีวิตว่า เราเกิดมาเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง แสวงบุญ
สร้างบารมี และพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ให้คำขวัญแก่

ลูกๆ สามเณรว่า “สามเณรดี มีวินัย ใฝ่ศึกษา เทศนาแก้แล้ว
กล้า ภาษาต่างประเทศ และวิชาธรรมกาย” ทำให้ลูกเณรมี
อุดมการณ์ มีเป้าหมาย ในการสร้างบารมีอย่างชัดเจนครับ

ลูกเณรขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อตั่งสองที่ให้โอกาส
ได้สร้างบารมี กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง
ที่อบรมสั่งสอนและคอยประคับประคองจนถึงทุกวันนี้
ขอบพระคุณโยมพ่อ โยมแม่ ผู้ให้กำเนิดกายเนื้อและเลี้ยงดู
ลูกเณรจนได้มาบวชเป็นสามเณร กระทั่งได้บวชอุทิศชีวิตใน
วันนี้ และสุดท้ายขอบคุณญาติโยมทุกท่านที่ให้การสนับสนุน
และให้กำลังใจสามเณรตลอดมา

สามเณร	วีระพล หมื่นหาวงค์ ป.ธ. ๔
ฉายา	วีระโช
คำแปล	ผู้มีชัยชนะดุจชัยชนะของผู้กล้า
เกิด	วันอังคารที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	วิชัย หมื่นหาวงค์
มารดา	วันเพ็ญ หมื่นหาวงค์
ภูมิลำเนา	จ. ร้อยเอ็ด
บรรพชา	๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒ สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี
 พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน
 วัดธาตุนาใหญ่ จ. ร้อยเอ็ด

พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔

ถวายการต้อนรับพระราชาคณะ

พ.ศ. ๒๕๕๕

คณะกรรมการสามเณร

ศูนย์ธรรมปฏิบัติ

พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่

วัดพระธรรมกาย

คติธรรม

ลมหายใจของเรา

คืออายุพระพุทธศาสนา

ความรู้สึจากใจ

การดำเนินชีวิตในเพศสามเณรของลูกเณรตลอดระยะเวลา ๘ ปีเต็ม เป็นชีวิตที่มีค่ามากที่สุด ต่างจากเด็กทั่วไป เพราะการบวชเป็นสามเณรนั้น ต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างสูง ไม่ได้มีโอกาสนั่งเล่นสนุกสนานเหมือนเด็กทางโลก แต่ต้องใช้เวลาทั้งวันเป็นไปกับบุญกุศล จึงทำให้สามเณรรู้สึกว่า การใช้ชีวิตแบบสมณะต้องอดทน แต่กาลเวลาก็ผ่านไปไวเหมือนสายฟ้า

๘ ปี แห่งการครองเพศสามเณรนั้น ลูกเณรอบอุ่นที่ได้มีพระเดชพระคุณหลวงพ่อดังทั้งสองเป็นหลักชัย และเป็นกำลังใจในเวลาที่ท้อแท้ ตอนนี้กาลเวลาได้พิสูจน์การเดินทางแห่งสมณน้อยอย่างลูกเณร พร้อมทั้งจะยกตนให้เป็นอายุพระพุทธศาสนา จึงตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวในการอุปสมบทครั้งนี้

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อดั่งสอง
พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยพร่ำสอน อนุโมทนาขอบคุณ
โยมย่า โยมพ่อ โยมแม่ และกัลยาณมิตรทั่วโลกที่ให้การ
สนับสนุนตลอดมาจนถึงบัดนี้

สามเณร	ทองคักดี เต็มผล ป.ธ. ๕
ฉายา	เนกขัมมชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยการออกบวช
เกิด	วันพฤหัสบดีที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	ธนกฤษ เต็มผล
มารดา	ศิริมาพร วังวงศ์
ภูมิลำเนา	จ. พระนครศรีอยุธยา
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. นครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๕๓	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. ชุมพร
พ.ศ. ๒๕๕๔	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๕	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. พิษณุโลก คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์ศาสนิกกิจกรรม

คติธรรม

คิดในสิ่งที่ทำ จำในสิ่งที่พูด
และพิสูจน์ด้วยการกระทำ

ความรู้สึจากใจ

สามเณรคิดว่า การบวชอุทิศชีวิตเป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับผู้ที่รักการฝึกฝนอบรมตนเอง และเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการต่ออายุพระพุทธศาสนา รักษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้อยู่คู่โลกต่อไป เพื่อให้สรรพสัตว์ได้รู้จักกับกฎแห่งกรรม ด้วยเหตุนี้สามเณรจึงตัดสินใจบวชถวายชีวิตแก่พระศาสนา เพื่อฝึกฝนอบรมตนเองและเป็นต้นบุญต้นแบบให้แก่ชาวโลกครับ และอีกประการหนึ่ง ก็อยากจะพิสูจน์ธรรมะของพระพุทธองค์ด้วย เพราะสามเณรไม่ค่อยจะเชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่ได้พิสูจน์ และเพราะอยากจะทำตามคำสั่งชวนของพระพุทธองค์ที่ว่า “เอहिปสฺสโก เธอมาพิสูจน์ มาศึกษาเถิด” เพราะฉะนั้นสามเณรจึงตั้งใจบวชอุทิศชีวิต และถวายชีวิตรับใช้งานพระพุทธศาสนา ศึกษาวิชาธรรมกายเพื่อเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและเป็นพยานแตกต่างให้พระพุทธศาสนา และเป็นต้นแบบแก่ชาวโลกตลอดชีวิตนี้ครับ

สุดท้ายนี้ ลูกเณรกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณ
หลวงพ่отั้งสอง ที่คอยชี้แนะพร่ำสอนลูกเณรเสมอมา และ
กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยประคับ
ประคอง ช่วยเหลือ แนะนำให้จำ ทำให้ดู และเป็นแบบอย่างที่ดี
อนุโมทนาบุญกับญาติโยมที่คอยสนับสนุนร่างกาย แรงใจให้
สามเณรได้สร้างบารมีอย่างสะดวกสบายมาจนถึงทุกวันนี้

สามเณร	เทิดเกียรติ เวียงสืมา ป.ธ. ๖
ฉายา	นาถโชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยธรรมอันเป็นที่พึ่ง
เกิด	วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	เสถียร เวียงสืมา
มารดา	ดวงตา บุปผามาลา
ภูมิลำเนา	จ. มหาสารคาม
บรรพชา	๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๓	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินา
พ.ศ. ๒๕๕๔	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรยุวเปรียญธรรม พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินา
พ.ศ. ๒๕๕๕	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.ราชบุรี คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินา พี่เลี้ยงอบรมสามเณร นวกะ ๒
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร รองหัวหน้าศูนย์สารพินา

พ.ศ. ๒๕๕๗ วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
คตธรรม สุขุโข ปุณณสส อุจฺจโย
การสั่งสมบุญนำสุขมาให้

ความรู้สึกรักจากใจ

สำหรับความรู้สึกรักจากใจ ลูกเณรคิดว่า ตัวเองโชคดี
มากที่ได้มาบวชตั้งแต่เยาว์วัย ได้มาสร้างบารมีกับพระเดช
พระคุณหลวงพ่อกุศลและหมู่คณะ เพราะสามเณรเห็นเพื่อนรุ่น
เดียวกันที่เคยเรียนด้วยกันตอนประถม บางคนก็เกเร เรียน
ไม่จบ บางคนก็ติดเหล้า เที้ยวกลางคืน ทำให้สามเณรคิดว่า
ถ้าไม่ได้มาบวชก็คงหนีไม่พ้นจากสิ่งเหล่านั้น เพราะสังคม
ทางโลกปัจจุบันยากที่จะบริสุทธิ์บริบูรณ์ ถึงแม้ใครจะมอง
ว่า การบวชเรียนเป็นสิ่งที่ทำให้เสียอนาคตทางโลก หรือจะ
มองว่าสามเณรเป็นผู้ด้อยโอกาส แต่สำหรับสามเณรมีความ
คิดว่า การบวชเรียนทำให้มีแต่อนาคตที่ดีๆ และห่างไกล
จากอนาคตที่ไม่ดี ทุกวันในเพศสามเณรก็ยังได้สั่งสมบารมี
อบรมตัวเองอยู่ตลอด และด้อยโอกาสในการทำ ความชั่ว
ตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อกุศลกล่าวไว้

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อดังสอง
ที่เมตตาอุกๆ สามเณร ให้ทั้งการอบรมสั่งสอน ทั้งที่อยู่ที่พัก
อาศัย กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ที่ท่านชักชวนให้เข้าสู่
เส้นทางการสร้างบารมี พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยอบรม
สั่งสอน ขอบพระคุณโยมพ่อ โยมแม่ ที่ให้กำเนิดกายเนื้อมา
และอนุโมทนาบุญกับญาติโยมที่ได้สนับสนุนตลอดมาครับ

สามเณร	อธิวัฏฐ บุราณรมย์ ป.ธ. ๗
ฉายา	อธิชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันยิ่งใหญ่
เกิด	วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	กฤษฎา บุราณรมย์
มารดา	สุภัตตรา ลาลี
ภูมิลำเนา	จ. อุบลราชธานี
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. นครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๕๓	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
พ.ศ. ๒๕๕๔	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ศาสนกิจกรรม พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. อุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๕๖ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. แพร่
ประธานสามเณร

สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี

พ.ศ. ๒๕๕๗ วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง

คติธรรม เพชร คือ สุดยอดแห่งอัญมณี

บาลี คือ สุดยอดแห่งภาษา

ปิยวาจา คือ สุดยอดแห่งถ้อยวลี

เนกขัมมบารมี คือ สุดยอดบารมี

แห่งนักปราชญ์

ความรู้สึกรักจากใจ

๘ ปีเต็มที่สามเณรได้ฝึกฝนอบรมตนเอง แม้จะผ่านมานานแล้ว แต่ลูกเณรรู้สึกเหมือนผ่านมาเมื่อวาน อุปสรรคต่างๆ บทฝึกมากมายที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง พระพี่เลี้ยงทุกรูป พี่เณรพี่เลี้ยงที่เคยมอบให้ จนถึงปัจจุบันนี้ ยังอยู่ในใจเสมอ

ยิ่งเวลาผ่านไปเท่าไร ยิ่งทำให้ปรีดี ปฏิบัติ ปฏิเวธ เป้าหมายชีวิต อุดมการณ์ในการสร้างบารมียิ่งชัดเจนและหนักแน่น เหมือนกับว่าเวลาผ่านไปทำให้ลูกเณรพร้อมที่จะ

ก้าวไปข้างหน้า เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต
คือ การได้บวชอุทิศชีวิต ลูกเณรรู้สึกโชคดีที่ได้เกิดมาเป็นลูก
หลวงพ่o ได้ฝึกตัว และรู้เป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่oทั้งสอง
พระอาจารย์ทุกรูป พี่เณรพี่เลี้ยงทุกรูป ที่ให้โอกาสบนเส้นทาง
ธรรม ที่ประทับประคองมาจนถึงวันนี้ และญาติโยมสาธุชน
ทั้งหลายที่ได้สนับสนุนตลอดมา ในยามที่ท้อ ที่ผิดหวัง ที่หมด
กำลังใจ รอยยิ้มและกำลังใจของทุกคนทำให้สามเณรอยู่ได้
จนถึงทุกวันนี้

พาสัญญา

พระเทพญาณมหามุนี วิ. (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

ที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์ พระเทพญาณมหามุนี (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

พระราชภาวนาจารย์ (เผด็จ ทตฺตชีโว)

ที่ปรึกษา

พระครูใบฎีกาอำนวยการ มุนิสโก พระไชยยศ ยสวโร

พระสมศักดิ์ จันทสิโล Ph.D.

พระมหาเสถียร สุวณฺณจิตฺโต ป.ธ. ๙

พระจุมพล ปุณฺณพโล

พระมหาสมบัติ อินฺทปญฺโญ ป.ธ. ๙

พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺนิ ป.ธ. ๙

พระมหาธรรมรงค์ ธมฺมภาณิ ป.ธ. ๙

พระมหาพุทธศักดิ์ รตนชโย

วิชา ไตรวิเชียร

เมตตา สุวชิตฺตวงค์

บรรณาธิการบริหาร

ขวัญจิตต์ จิตสินธุ

เรียบเรียง

จารุวรรณ วสันตกุล

กองบรรณาธิการ

ศุภลักษณ์ พุทธิพงษ์สิทธิ์

สุธิตา จินดากิจนุกุล

อรอนงค์ สาสีผล

อรอนงค์ เกิดรักษ์

จินดา ช่วยเกิด

สุพิชญา ศรีสุกุล

ประสานงาน

วลัยลักษณ์ มงคลภาวิไล

สุดปรารถนา จารุชาติ

ภาพประกอบลายเส้น

พระไชยยศ ยสวโร

ปก

เมตตา สุวชิตฺตวงค์ และ DM&S Advertising Co.,Ltd.

รูปเล่ม

นิธิพร เพ็ชรทองศรี

กุลรดา เอกบุตร

พิมพ์ครั้งที่ ๑

วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

พิมพ์ครั้งที่ ๒

วันวิสาขบูชาที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

จำนวนพิมพ์

๑๒,๐๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์ / ผู้จัดพิมพ์

มูลนิธิธรรมกาย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐

พิมพ์ที่

บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

พระเทพญาณมหามุนี วิ. (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย).

ผ้าสี่สุดท้าย.-- พิมพ์ครั้งที่ ๒.-- ปทุมธานี : มูลนิธิธรรมกาย, ๒๕๕๗.

๑๓๔ หน้า.

๑. ธรรมเทศนา. I. พระไชยยศ ยสวโร, ผู้วาดภาพประกอบ. II. ชื่อเรื่อง.

๒๕๕๗.๓๐๔

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๗๒๐๐-๖๐-๖

นางสาวนฤมล

คำแนะนำก่อนอ่าน

เนื่องจากหนังสือ “ผ้าสีสุดท้าย” ได้มีการพิมพ์เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในวัดพระธรรมกาย และอาจจะมีการนำไปแนะนำยังที่สาธารณะชน

๑. หากท่านเป็นพระภิกษุ สามเณร หรืออุบาสก อุบาสิกา ที่อยู่อาศัยหรือเคยไปวัดพระธรรมกายแล้ว เชื่อว่าจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อชีวิตการสร้างความคิด เป็นกำลังใจที่จะสั่งสมบุญบารมีอย่างมหาศาล

๒. กรณีที่ท่านผู้อ่านยังไม่เคยไปวัดพระธรรมกาย หรืออาจจะรู้จักวัดพระธรรมกายจากสื่อธุรกิจข่าวสารต่างๆ หากท่านจำเป็นต้องอ่าน หรืออ่านด้วยสาเหตุประการใดก็ตาม คณะผู้จัดทำไม่ได้มีวัตถุประสงค์จะให้ต้องเชื่อทันที อันอาจจะเป็นการฝืนจิตใจของท่าน หากใครขอแนะนำให้ท่าน ทำความรู้สึกว่าวัดพระธรรมกายเหมือนเช่นครอบครัวหนึ่ง หนังสือเล่มนี้ก็คือบันทึกคำสอนของพ่อแม่หรือหัวหน้าครอบครัวที่ได้สั่งสอนอบรมลูกหลานและสมาชิกภายใน

ครอบครว ซึ่งเชื่อว่าจะสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ แนว
คำสอน และอุดมการณ์ของหมู่คณะวัดพระธรรมกายได้
และยังเป็นข้อมูลที่ท่านจะได้รับรู้โดยตรง โดยไม่ผ่านการ
ถ่ายทอดจากสื่อธุรกิจหรือข่าวสารใดๆ

ขอให้ข้อสังเกตว่า บันทึกคำสอนดังกล่าวนี้ ไม่ได้มี
การให้โดยมีการเตรียมร่างเนื้อหา หรือเปิดตำราอ่านเป็นบทๆ
หรือให้กันตามธรรมเนียมเพื่อเป็นพิธีการ แต่เป็นโอวาท
ที่เกิดขึ้นตามเหตุการณ์อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งมีมาอย่าง
ต่อเนื่องหลายปี

ส่วนความเชื่อและกุศลศรัทธาใดๆ จากการได้อ่าน
หนังสือเล่มนี้ ของงเกิดจากสัมมาทิฐิและวิจารณญาณของ
ทุกท่านเทอญ

คณะผู้จัดทำ

คำนำ

ชีวิตของนักบวช ผู้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ เป็นชีวิตที่ประเสริฐ เป็นชีวิตที่มีคุณค่ายิ่งต่อมวลมนุษยชาติ เพราะต้องใช้กำลังใจ และความเสียสละอย่างมาก ที่ต้องละทิ้งความสะดวกสบายในทางโลก มาฝึกฝนอบรมกาย วาจา ใจ ศึกษาพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุด แล้วประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างของชาวโลก เพื่อนำพาสรรพสัตว์ทั้งหลายให้ค้นหาความจริงของชีวิตและพ้นภัยในวัฏสงสาร

พระเดชพระคุณพระเทพญาณมหามุนี (หลวงพ่อดัมมชโย) ตระหนักถึงความจริงข้อนี้ จึงอบรมสั่งสอนพระภิกษุสามเณร ลูกๆ ของท่าน ให้รักชีวิตการเป็นนักบวช ให้มีความภูมิใจที่ครองผ้ากาสาวพัสตร์ อันเป็นเครื่องแบบสุดท้ายให้หมั่นอบรมบ่มตนเอง ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา และให้ถึงพร้อมด้วยปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ อย่างสม่ำเสมอ

ในวาระอันเป็นมหามงคลที่สามเณรเปรียญธรรมจำนวน ๑๒ รูป เข้าพิธีอุปสมบทอุทิศชีวิตในวันวิสาขบูชานี้ คณะผู้จัดทำขอน้อมนำโอวาทอันทรงคุณค่าของพระเดชพระคุณหลวงพ่อกจากหนังสือ “ผ้าสีสุดท้าย” มาจัดพิมพ์เพื่อมอบเป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้มาร่วมงานบวชอุทิศชีวิตในครั้งนี้

เชื่อว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักสร้างบารมีที่อยู่ในเพศสมณะ และผู้ที่มีเป้าหมายจะก้าวเข้าสู่เพศสมณะในอนาคต

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขออนุโมทนาบุญกับเจ้าภาพทุกท่าน และผู้มีส่วนในความสำเร็จของหนังสือเล่มนี้มา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ

กองวิชาการ ๐๑

๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๙
พระพุทธรูปบูชาให้แต่งจิวร	๑๕
บทที่ ๑ เส้นทางที่เลือกเอง	๒๑
บทที่ ๒ ผ้าสีสุดท้าย ๑	๓๑
บทที่ ๓ ความโชคดียิ่งอย่างสูงสุด	๔๑
บทที่ ๔ ที่สุดแห่งการแสวงหา	๔๙
บทที่ ๕ ถ้าคิดจะสู้ เรื่องอื่นก็ไร้ความหมาย	๕๙
บทที่ ๖ คิดไกล มองไกล	๖๙
บทที่ ๗ สิ่งที่ชาวโลกขาดแคลน	๗๙
บทที่ ๘ หลวงพ่อไม่ยากให้สักเลย	๘๗
บทที่ ๙ ผ้าสีสุดท้าย ๒	๙๑
บทที่ ๑๐ ภาพสุดท้าย	๙๗
บทที่ ๑๑ ไกลวัด	๑๐๕
บทที่ ๑๒ ทุกสิ่งในโลก...เป็นไปได้	๑๑๗
วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น	๑๒๒

บทนำ

ชีวิตนักบวช เป็นชีวิตที่ประเสริฐที่สุด วิเศษที่สุด ถูกต้องที่สุด ไม่มีชีวิตใดจะเสมอเหมือนได้เลย ดังจะเห็นได้จากบัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลายในกาลก่อน ไม่ว่าจะเป็นพระราชามหา กษัตริย์ เศรษฐี มหาเศรษฐี ทุกชนชั้น ต่างละทิ้งความสะดวกสบายทางโลก มาครองเพศสมณะ ผำชุดสุดท้าย สีสุดท้าย ซึ่งเป็นธงชัยของพระอรหันต์ เพื่อมาแสวงหาอริยทรัพย์ภายในที่ ให้ความสุขที่แท้จริง ที่ละเอียดอ่อนประณีตกว่า

ในพระไตรปิฎกพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสรรเสริญชีวิตประพฤติพรหมจรรย์ไว้หลายตอน ซึ่งจะหยิบยกมากล่าวเพียงบางตอนดังต่อไปนี้

๑ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสเล่าว่า

“ภิกษุทั้งหลาย เราเป็นผู้ละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง เป็นสุขุมลลชาติ ได้รับการบำรุงบำเรออย่างเหลือล้น ดังเราจะเล่าให้ฟัง

พระบิดาของเราโปรดให้เขาขุดสระ ๓ สระในพระราช
นิเวศน์ สระหนึ่งปลูกอุบล คือ บัวเขียว สระหนึ่งปลูกปทุม คือ
บัวหลวง สระหนึ่งปลูกบุณฑริก คือ บัวขาว เพื่อเราโดยเฉพาะ

เรามีไข้ไข้แต่ไม่แก่นจันทน์อย่างเดียวที่มาจากเมือง
กาสี (พาราณสี) แม้วัวโปกสีระห์ เสื้อผ้านุ่มๆ ก็ล้วนมาจาก
เมืองกาสี

เขาคอยกันแสตฉัตรให้เรา เพื่อมิให้ความหนาว
ร้อน ละอองหย้าหรือน้ำค้าง ถูกต้องกายของเราทั้งกลางวัน
กลางคืน เรามีปราสาท ๓ หลัง หลังหนึ่งสำหรับฤดูหนาว
หลังหนึ่งสำหรับฤดูร้อน และหลังหนึ่งสำหรับฤดูฝน เราอยู่
บนปราสาทสำหรับฤดูฝนตลอด ๔ เดือน ให้เขาบำเรออยู่ด้วย
ดนตรีอันปราศจากบุรุษ ไม่ได้ลงจากปราสาทเลย ทั้งปราสาท
มีแต่สตรีสาวสวยที่เขาคัดแล้วทั้งนั้น

ในพระราชนิเวศน์ของพระบิดาเราให้ข้าวสาส์นเจือด้วย
เนื้อแก้ทาสมรรณกรและคนอาศัย แต่ที่อื่นเขาให้ข้าวปลาย
เกียกับน้ำผักดองแก้ทาสมรรณกรและคนอาศัย”

“ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเราเพียบพร้อมด้วยอำนาจ และ
เป็นสุขุมลชาติเช่นนี้ ก็ยังได้คิดว่า บุคคลที่มีได้ฟังธรรม ตัว

เองเป็นผู้มีความแก่ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ ครั้นเห็นคนอื่น
แก่ก็อึดอัด ระอา ชิงชัง ลืมตัวว่า แม้ตัวเองก็ต้องแก่ไม่ล่วง
พ้นความแก่ไปได้ การที่เราผู้มีความแก่ไม่ล่วงพ้นความแก่ไป
ได้ เห็นบุคคลอื่นแก่แล้วอึดอัด ระอา ชิงชังนั้น ไม่สมควรแก่
เราเลย เมื่อเราได้พิจารณาเช่นนี้แล้ว ความมัวเมาในความ
หนุ่มของเราก็ตายไปสิ้น”

“ภิกษุทั้งหลาย ปุถุชนผู้มิได้ฟังธรรม ตัวเองก็ต้อง
เจ็บไข้ ไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้ ครั้นเห็นคนอื่นเจ็บไข้ก็
อึดอัด ระอา ชิงชัง ลืมตัวว่า แม้ตัวเองก็ต้องเจ็บไข้ ไม่ล่วง
พ้นความเจ็บไข้ไปได้ การที่เราผู้มีความเจ็บไข้ ไม่ล่วงพ้นความ
เจ็บไข้ไปได้ เห็นบุคคลอื่นเจ็บไข้แล้วอึดอัด ระอา ชิงชังนั้น ไม่
สมควรแก่เราเลย เมื่อเราได้พิจารณาเช่นนี้แล้ว ความมัวเมา
ในความไม่มีโรคของเราก็ตายไปสิ้น”

“ภิกษุทั้งหลาย ปุถุชนผู้มิได้ฟังธรรม ตัวเองก็ต้องตาย
ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ ครั้นเห็นคนอื่นตายก็อึดอัด ระอา
ชิงชัง ลืมตัวว่า แม้ตัวเองก็ต้องตาย ไม่ล่วงพ้นความตาย
ไปได้ การที่เราผู้มีความตาย ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ เห็น
บุคคลอื่นตายแล้วอึดอัด ระอา ชิงชังนั้น ไม่สมควรแก่เราเลย

เมื่อเราได้พิจารณาเช่นนี้แล้ว ความมัวเมาในชีวิตความเป็นอยู่
ของเราก็น่าไปสิ้น”

๒ “ภิกษุทั้งหลาย การแสวงหาที่ไม่ประเสริฐเป็นโฉน
คนบางคนในโลกนี้

ตนเองมีความเกิดเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความ
เกิดเป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความแก่เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความ
แก่เป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มี
ความเจ็บไข้เป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความตายเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความ
ตายเป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความโสกเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความ
โสกเป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหา
สิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดานั่นแล”

“ภิกษุทั้งหลาย ก็อะไรเล่าเป็นสิ่งที่มีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ภิกษุทั้งหลาย บุตร ภรรยา ทาสชายหญิงนั้นแหละมีสภาพของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมองเป็นธรรมดา”

“ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเรายังไม่ได้ตรัสรู้ ยังเป็นโพธิสัตว์อยู่ ทำไมหนอ เราซึ่งมีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมองเป็นธรรมดาอยู่รอบด้านนี้ ทำไมจึงยังไปแสวงหาสิ่งที่เป็นอย่างนี้อีก ครั้นได้รู้สึกถึงโทษของสิ่งเหล่านี้แล้ว เราพึงแสวงหาพระนิพพานอันไม่มีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมอง อันเป็นธรรมที่เกษมจากเครื่องร้อยรัด ไม่มีธรรมอื่นยิ่งกว่า”

๓ “ดูก่อนการทวาชะ เมื่อเรายังไม่ได้ตรัสรู้ ยังเป็นโพธิสัตว์ อยู่ ความคิดได้เกิดขึ้นกับเราว่า ชีวิตฆราวาสคับแคบ เป็นทาง มาแห่งรูลี การบรรพชาเป็นทางปลอดโปร่ง การที่บุคคลผู้ครอง เรือนจะประพฤติพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์โดยส่วนเดียว ดุจสังข์ชิ้นนั้น ไม่ใช่ทำได้ง่าย อย่างกระนั้นเลย เราพึงปลงผม และหนวด นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ออกบวชเป็นบรรพชิต”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงสิริราชสมบัติของพระองค์ ด้วยฐานะเพียงเท่านี้ ในขณะที่ตรัสก็หาได้ตรัสด้วยความลำพองพระทัยไม่ แต่ตรัสเพื่อทรงแสดงถึงลักษณะความไม่ประมาทของพระองค์ว่า “เราตถาคต แม้สถิตอยู่ในราชสมบัติ เห็นปานนี้ ก็ยังไม่ประมาทเลย” ทั้งยังแสดงให้เห็นว่า ความสุขสมบูรณ์ที่สุดของมนุษย์ หาได้อยู่ที่วัตถุบำรุงบำเรอภายนอก กลับทรงชี้ให้เห็นคุณค่าของชีวิตเพื่อการสร้างบารมี ครองกาย ด้วยผ้ากาสาใยอันเป็นผ้าสีสุดท้าย และผมทรงสุดท้าย เพื่อเป้าหมายอันสูงสุดคือพระนิพพาน

^๑ อ.ต.ก.(บาลี) ๒๐/๔๗๘/๑๘๓

^๒ ม.ม.(บาลี) ๑๒/๓๑๔-๓๑๖/๓๑๒

^๓ ม.ม.(บาลี) ๑๓/๗๓๘/๖๖๙

พระพุทธบัญชาให้แต่งจีวร

สมัยนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระนคร
ราชคฤห์ตามพระพุทธาภิรมย์แล้ว เสด็จพระพุทธดำเนินไป
ทักษิณาคิริชนบท ทอดพระเนตรเห็นนาของชาวมคธ ซึ่งเขา
พูนดินขึ้นเป็นคันนาสี่เหลี่ยม พูนคันนายาวทั้งด้านยาวและด้าน
กว้าง คั่นในระหว่างด้วยคันนาสั้นๆ เชื่อมต่อกันเหมือนทาง
สี่แพร่ง ตามที่ซึ่งคันนาตัดผ่านกัน ทรงรับสั่งกับพระอานนท์ว่า

“อานนท์ เธอเห็นนาของชาวมคธซึ่งเขาพูนดินขึ้นเป็น
คันนาสี่เหลี่ยม ยาวทั้งด้านยาวและด้านกว้าง คั่นระหว่าง
ด้วยคันนาสั้นๆ เชื่อมกันเหมือนทางสี่แพร่ง ตามที่ซึ่งคันนา
ตัดผ่านกันหรือไม่”

พระอานนท์กราบทูลว่า “เห็น พระพุทธเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า “เธอสามารถแต่งจีวร
ของภิกษุทั้งหลายให้มีรูปร่างนั้นได้หรือไม่”

พระอานนท์กราบทูลว่า “สามารถ พระพุทธเจ้าข้า”

เมื่อพระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ ทักขิณาคิริชนบท ตามพระพุทธานุสิริแล้ว เสด็จกลับมาพระนครราชคฤห์อีกครั้งนั้นพระอานนท์แต่งจีวรสำหรับภิกษุหลายรูป แล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้กราบทูลว่า “ขอพระองค์โปรดทอดพระเนตรจีวรที่ข้าพระพุทธเจ้าแต่งแล้ว พระพุทธเจ้าข้า”

ลำดับนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า

“ภิกษุทั้งหลาย อานนท์เป็นบัณฑิต มีปัญญามาก ที่ซาบซึ้งถึงเนื้อความแห่งถ้อยคำที่เรากล่าวย่อๆ ได้อย่างพิสดาร อานนท์ทำผ้ากุสีก็ได้ ทำผ้าอัทธมกุสีก็ได้ ทำผ้ามณฑลก็ได้ ทำผ้าอัทธมณฑลก็ได้ ทำผ้าวิวัฏฐะก็ได้ ทำผ้าอนุวิวัฏฐะก็ได้ ทำผ้าคิเวยยะก็ได้ ทำผ้าชังเขยยกะก็ได้ ทำผ้าพาหิณตะก็ได้ จีวรเป็นผ้าตัดแล้ว เสร้าหมองด้วยศัสตรา สมควรแก่สมณะ และพวกโจรไม่ต้องการ ตุก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตผ้าสังฆาฏิตัด ผ้าอุตตราสงค์ตัด และอันตรวาสกตัด”

วิ.ม.(บาลี) ๕/๑๔๙/๒๐๒

ผ้ากุลี คือ ผ้ายาวที่ติดขอบจีวรทั้งด้านยาวและด้านกว้าง
(อนุวาท)

ผ้าอัทธมกุลี คือ ผ้าเส้นที่แทรกอยู่เป็นตอนๆ ในระหว่าง
ผ้าผืนยาว

ผ้ามณฑล คือ ผ้ามีบริเวณกว้างใหญ่ในแต่ละตอนของจีวร
๕ ตอน (จีวร ๕ ชั้นท์)

ผ้าอัทธมมณฑล คือ ผ้ามีบริเวณเล็กๆ

ผ้าวิวัฏฐะ คือ ตอน (ชั้นท์) ของผ้าที่อยู่ตรงกลาง ซึ่งเย็บ
ผ้ามณฑลและอัทธมมณฑลเข้าด้วยกัน

ผ้าอนุวิวัฏฐะ คือ ผ้า ๒ ตอน (ชั้นท์) ที่อยู่ ๒ ด้านของจีวร

ผ้าคิเวยยกะ คือ ผ้าที่เอาด้ายเย็บเล็มทาบเข้ามาที่หลัง
เพื่อทำให้แน่นหนาบริเวณที่พันรอบคอ

ผ้าซังเขยยกะ คือ ผ้าที่เอาด้ายเย็บทาบเข้าที่หลัง บริเวณ
ที่ปิดแข้ง

ผ้าพาห็นตะ คือ ผ้าทั้งสองด้าน (ของจีวร) ที่ภิกษุเมื่อห่ม
จีวรขนาดพอดี จะม้วนมาพาดไว้บนแขน หันหน้าออกด้านนอก

เรียบเรียงจาก วิ.ม.อ.มก. ๗/๓๔๑

ภิกษุมุ่งความเป็นสมณะ
ควรปรารภนาเพื่อดำรงชีวิตอยู่อย่างง่าย ๆ
ไม่ควรดูหมิ่นจีวร ปานะ และโภชนะ
ที่เขาถวายเป็นของสงฆ์
ควรใช้ที่นอนและที่นั่ง เหมือนงูอาศัยรูหนู
พอใจด้วยปัจจัยตามมีตามได้
และควรเจริญธรรมอย่างเอกด้วย

ช.เถร.(ปาลี) ๒๖/๓๑๐/๓๐๕

๑

เส้นทางที่เลือกเอง

วันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

การที่เราทิ้งทุกสิ่งมาจากทางโลก เพราะเห็นว่าชีวิตทางโลกนั้นเป็นชีวิตที่อึดอัด คับแคบ เหมือนปลาอยู่ในข้องถึงจะสนุกสนานพลิดพลิน ก็สนุกสนานไปแบบแกนๆ กันไปอย่างนั้น จึงได้ทิ้งสิ่งเหล่านั้นมาสู่เส้นทางนี้

เมื่อเราตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวเด็ดขาด จะเข้ามาสู่ในเส้นทางธรรม ก็จะต้องประพฤติปฏิบัติอย่างตั้งใจ ให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการมาสู่เส้นทางธรรม ที่จะมาศึกษาพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาฝึกฝนอบรมตนเอง และมาสร้างบารมี ให้ทำให้ได้อย่างที่ได้ตั้งใจเอาไว้

๑๑ นาทของโลก

วันเวลาที่ผ่านไป ก็ให้ผ่านไปด้วยการสั่งสมความดีความบริสุทธิ์ผุดผ่องเข้ามาใส่ตัวของเราให้มากๆ ให้หมั่นตรวจตราดูแลตัวของเราเองให้ดี ตั้งแต่ภายในออกมาสู่ภายนอก นั่นคือ

ตรวจตราดูแลจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของเราให้สะอาด ให้เกลี้ยงเกลา จากสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อกุศล ต่อความบริสุทธิ์ผุดผ่อง ให้ใจเราผ่องใสประภัสสรอยู่ตลอดเวลา

ตรวจตราดูแลวาจาและการกระทำของเรา ให้บริสุทธิ์ผุดผ่องอยู่ตลอดเวลา

ตรวจตราดูแลทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นเป็นอาภรณ์ เครื่องนุ่งห่ม อาวาสที่อยู่อาศัย ตลอดจนกระทั่งอาหารที่จะนำเข้าไปสู่ร่างกายของเรา ต้องบริสุทธิ์ผุดผ่องตลอดหมด สิ่งอะไรที่จะไหลผ่านกาย วาจา ใจของเราต้องสะอาด ต้องบริสุทธิ์ผุดผ่อง อย่างนี้ถึงจะสมกับการได้เข้ามาสู่เส้นทางอันบริสุทธิ์สายนี้

เมื่อเราบริสุทธิ์ผุดผ่อง กระทั่งเป็นที่พึ่งต่อตัวเราเองได้ ก็จะได้เป็นหลักเป็นที่พึ่งของชาวโลกต่อไปในอนาคต ชาวโลกนั้นขาดที่พึ่ง เขายังว่าเหวอยู่ ยังไม่รู้ว่าจะเดินไปทางไหนชีวิต

ถึงจะรอดปลอดภัยจากความทุกข์ทรมานในสังสารวัฏและ
ในอบาย เพราะฉะนั้นเขาจึงต้องแสวงหาผู้รู้ที่จะเป็นหลักที่
พึ่งให้ได้

ผู้รู้ที่จะเป็นที่พึ่งแก่ชาวโลกได้นั้นก็คือ ผู้ที่ได้เข้าถึง
ธรรมกายภายใน เพราะว่าเมื่อถึงหลักของชีวิตแล้ว เอาตัว
รอดปลอดภัยแล้ว ต่อจากนั้นก็เป็นเรื่องของการทำหน้าที่
ที่จะเป็นหลักเป็นที่พึ่งให้ชาวโลก ถ้ารู้แล้วเห็นแล้วไม่ไป
ทำหน้าที่นี้ มันก็ผิดหน้าที่ หน้าที่ของเราที่ไม่สมบูรณ์ได้แค่
ประโยชน์ตน แต่ว่าประโยชน์ท่านนั้นยังไม่ได้ เพราะฉะนั้น
ก็ต้องทำหน้าที่กันต่อไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เหมือนอ้อย
ที่เขาหีบเอาความหวานหมดไป เหลือแต่ขานก็ทิ้งไปอย่าง
นั้น ร่างกายนี้ก็เช่นเดียวกัน เมื่อเราอาศัยสร้างที่ดีเพื่อ
ประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถึงคราว
ที่ร่างกายใช้ไม่ได้ก็จากไปสู่ภพภูมิใหม่ เหมือนภาชนะดินที่
แตกทำลายไปใช้ภาชนะทองคำแทนอย่างนั้น

การที่จะเดินทางไปสู่เส้นทางสายกลางภายในนั้น
เป็นการเดินสวนกระแสกิเลส กระแสแห่งความทุกข์ทรมาน
เพราะฉะนั้นจึงมีความสุขและสนุกสนานกับการสวนกระแส
ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้กาย วาจา ใจของเราเศร้าหมอง ให้มี

ความสุขสนุกกับสิ่งนี้ที่จะเอาชนะกิเลส เพราะนี่เป็นหน้าที่
เป็นอาชีพของเรา

รักษาใจของเราอย่าให้อ่อนแอหรือตกต่ำลงไป ด้วยการ
หมั่นตรวจตรา กาย วาจา ใจ ให้สะอาด บริสุทธิ์อยู่เสมอ
เมื่อใจยังบริสุทธิ์ ก็ยังมีความสุข ยิ่งมีความสุขก็ยิ่งมีกำลังใจ
ในการสร้างความดีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ถ้ากำลังใจของเราตก เป็นเครื่องวัดว่า กาย วาจา ใจของ
เราไม่บริสุทธิ์ มีบางสิ่งที่เข้ามาบังคับบัญชาอยู่ในกาย วาจา ใจ
ของเรา ถึงตอนนั้นก็ต้องรีบแก้ไข ต้องเอาชนะให้ได้ ให้มีความสุข
สนุกกับการทวนกระแสกิเลส กระทั่งเกิดเป็นความคุ้นเคย
และก็ชิน จนเป็นจิตอัธยาศัยพื้นฐานจิตใจของเราที่มั่นคง
ยิ่งๆ ขึ้นไป ระลึกไว้เสมอว่า กาย วาจา ใจ ที่บริสุทธิ์เท่านั้น
ถึงจะรองรับความรู้อันบริสุทธิ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้

๑๐ สิ่งที่ต้องรู้ ควรศึกษา

ในช่วงใกล้นี้เรากำลังจะสอบบาลีสนามหลวงกัน ใครที่
กำลังจะสอบก็ให้ตั้งใจดูหนังสือให้ดี อย่าให้ใจซัดสายไปทีอื่น
แล้วก็อย่าลืมนะว่า การสอบทุกครั้งเป็นเพียงเครื่องพิสูจน์ว่า เรา
มีความเข้าใจในพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มาน้อยเพียงไร การที่จะศึกษาตำรับตำราอย่างใดก็ตาม ให้ศึกษาเพื่อที่จะเรียนรู้ ทำความเข้าใจต่อพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ส่วนการสอบได้เป็นผลพลอยได้เท่านั้น ให้มุ่งประเด็นนี้สำคัญ

ขอให้มีความสุขและสนุกต่อการศึกษา ศึกษาด้วยความเคารพ เหมือนอยู่ต่อหน้าองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะหากว่าไม่มีพระองค์ท่าน คำสอนนี้ก็ไม่มี ถ้าไม่มีคำสอน เราก็จะดำเนินชีวิตไม่ถูกต้อง

คำสอน จึงเป็นประหนึ่งแทนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องศึกษาด้วยความเคารพ อย่างเพื่อนต่างศาสนิกของเรา เวลาที่เขาจะอ่านคัมภีร์เขาต้องกราบ ต้องยกมือไหว้ และเก็บคัมภีร์ไว้นที่สูง เราเรียนศึกษาเหมือนอยู่ต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้า เหมือนสิ่งนั้นคือพระผู้เป็นเจ้าทีเดียว ของเราก็ควรจะเป็นเช่นนี้ จะอ่านตำรับตำราพระธรรมวินัยที่ไหนก็แล้วแต่ จะอยู่คนเดียวหรือจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ก็ให้ศึกษาด้วยความเคารพในพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ได้ศึกษา เพื่อที่ว่าเราจะได้นำมาสั่งสอนตัวของเราเอง มาฝึกฝนอบรมตัวของเราให้บริสุทธิ์ผุดผ่อง จะได้หลุดพ้นเช่นเดียวกับพระพุทธรองค์

ส่วนหนังสืออื่นที่อ่านแล้วทำให้ใจของเราเร่าร้อน กระสับกระส่าย ทุรนทุราย ฟุ้งซ่าน จิตไม่ตั้งมั่น ไม่บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ไม่เป็นเหตุให้เข้าถึงธรรมกาย ให้ลูกทุกรูปพึงเว้น เพราะมันไม่เกิดประโยชน์อันใด แต่ถ้าจะศึกษาเพื่อเป็นความรู้รอบตัวก็ต้องมีสติ มีสัมปชัญญะ มีปัญญา คຸ້ມครองตัวเอง ให้ดี ให้รอดปลอดภัยจากความเร่าร้อน

ให้ลูกหมั่นระลึกเสมอว่า เมื่อเราเข้ามาสู่ในเพศภาวะนี้ นั้นหมายถึงว่า เราจะตัดสินใจศึกษาพระธรรมวินัยของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น ก็ต้องทำให้ได้อย่างที่ตั้งใจไว้ ศึกษาในคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แตกฉานทั้งหมด เสียก่อน สิ่งที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องพระธรรมวินัยยังมีอีก มาก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ เรียนกันวันละขันธ์ หมดชีวิต ก็ยังเรียนไม่หมด พระธรรมคำสอน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ พระพุทธเจ้ายังตรัสว่า เป็นความรู้แค่เหมือนใบไม้ที่อยู่ใน กำมือ ใบไม้ที่อยู่นอกกำมือนั้นเต็มป่าประดู่ลาย ยังจะต้อง ศึกษากันอีกเยอะแยะ เพราะฉะนั้นเมื่อตัดสินใจเดินในเส้นทาง สายนี้แล้ว ให้เราลองเอาชีวิตเป็นเดิมพันในการศึกษากันอย่าง แท้จริง โดยไม่มีห่วง อาลัยอาวรณ์ หรือกังวลเรื่องใดๆ ทั้งสิ้น จึงจะศึกษาให้แจ่มแจ้งกันได้

การที่เอาใจไปศึกษาเรื่องอื่นมันก็ทำให้เสียเวลาของชีวิตไปเปล่าๆ เพราะเรื่องพระธรรมวินัย เรายังไม่ค่อยรู้แจ้งกันอย่างเต็มที่เลย ให้ศึกษากันให้ดี พระอาจารย์ก็ดี รุ่นพี่ก็ดี ช่วยกันถ่ายทอดให้รุ่นน้อง ช่วยกันติว ต้องให้ทุกรูปทุกคนทำความเข้าใจกันได้อย่างแตกฉาน จนกระทั่งผลปรากฏออกมาว่าเข้าใจแจ่มแจ้งดี คือการสอบได้หมดยกชั้น ไม่มีตกหล่นเลยแม้แต่รูปเดียว อย่างนี้จึงจะใช้ได้

เพราะฉะนั้น ให้ลูกทุกรูปตั้งใจกันอย่างเต็มที่ เอาชีวิตเป็นเดิมพันต่อการสร้างบารมี แล้วเราจะได้อาบุญนี้เป็นเครื่องสนับสนุนให้เราไปถึงที่สุดแห่งธรรมได้

ภิกษุผู้ตั้งอยู่ในศีล
สำรวมในอินทริยทั้งหลาย
รู้ประมาณในโภชนะ
และหมั่นประกอบความไม่เห็นแก่นอน
เป็นผู้มีความเพียร ไม่เกียจคร้านทั้งวันทั้งคืน
เจริญกุศลธรรมเพื่อบรรลุลุคณ
อันเกษมจากโยคะอยู่อย่างนี้
ชื่อว่าเป็นภิกษุผู้ยินดีในความไม่ประมาท
เห็นภัยในความประมาทเป็นปกติ
ย่อมเป็นผู้ไม่เสื่อม
เป็นผู้ปฏิบัติไถ่ถอนที่เดียว

อภ. จตุกก.(บาลี) ๒๑/๓๗/๕๒

๒

ผ้าสีสุดท้าย ๑

วันอังคารที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

ลูกเณรรู้ตัวหรือเปล่าว่า ลูกเณรมีบุญมากที่ได้มาศึกษา
พระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาจะวัดว่าใครมีบุญ
มากบุญน้อย วัดกันตรงนี้ วัดว่าใครดับทุกข์ได้ เป็นผู้บริสุทธิ์
หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะไปสู่อายตนิพพานได้ อย่างนี้เขา
ถือว่าเป็นผู้มีบุญมากที่สุด เขาไม่ได้ดูว่าใครเป็นนายกรัฐมนตรี
เป็นมหาเศรษฐีของโลก เป็นพระเจ้าจักรพรรดิแค่นั้นนะ นั่น
มีบุญเหมือนกัน แต่มีบุญระดับปานกลาง มีบุญมากที่สุดต้อง
ไปสู่พระนิพพาน

การมีบุญที่ได้เป็นเพื่อกเลาเหล่อกของสมณะอย่าง
ที่ลูกเณรเป็น มีเครื่องแบบชุดสุดท้ายของสังสารวัฏ คือผ้า

กาสาวพัสดร์ที่ถูกเนรได้ครองอยู่ ถือเป็นผ้าผืนสุดท้ายที่ไม่มี
การเปลี่ยนแปลงอีกแล้ว

ในสมัยพุทธกาล แม้เกิดเป็นพระราชามหากษัตริย์อย่าง
พระมหากัปนิยะ ในที่สุดพระองค์ก็ต้องทิ้งเครื่องทรงพระราช
มาสวมใส่ชุดนี้ หรือมหาเศรษฐีที่มีสมบัติตกไม่พร่องอย่างท่าน
โชติกเศรษฐี สุดท้ายก็มาสวมชุดนี้ จะเกิดเป็นคนชั้นสูง ชั้น
กลาง หรือชั้นล่าง ในที่สุดก็ต้องมาอยู่ในชุดนี้

แม้แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา เวียนว่ายตาย
เกิดมานับภพนับชาติไม่ถ้วน ไม่ว่าจะเกิดเป็นพระราชามหา
กษัตริย์ก็ดี เป็นสามัญชนก็ดี ตอนสุดท้ายพระองค์ก็สละราช
สมบัติออกบวชบำเพ็ญพรต ครองผ้ากาสาวพัสดร์เป็นชุด
สุดท้ายก่อนไปอายุตณนิพพาน เหมือนเป็นชุดที่รวมบุญ รวม
บารมี รวมคุณความดีทั้งหมด มาสู่ชุดนี้ คล้ายกับมหาสมุทร
เป็นที่รวมของแม่น้ำทุกสาย จากห้วย หนอง คลอง บึง จาก
ป่าเขาอย่างนั้น

ถ้าใครได้สวมเครื่องแบบชุดนี้ มีนิพพานเป็นที่ไป
หมายถึงว่ามีบารมีที่สั่งสมมานับภพนับชาติไม่ถ้วน เวียนว่าย
ตายเกิด เป็นอะไรมาสารพัด สุดท้ายก็ต้องอยู่ในชุดผ้า
กาสาวพัสดร์ ที่ถูกเนรกำลังสวมอยู่ ถ้าหากมีเครื่องแบบ

ที่แตกต่างจากนี้ไป นั้นแสดงว่ายังต้องเวียนว่ายตายเกิด สร้างบุญสร้างบารมีไปอีกยาวนานทีเดียว

กว่าจะได้มีโอกาสมาสวมชุดนี้ไม่ใช่ง่ายๆ นะ สีสุดท่ายของมวลมนุษยชาติ ต้องเป็นสีทองคำบริสุทธิ์ผุดผ่องนี้ ทองเกิดขึ้นมาก็งามตั้งแต่เกิด เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีมูลค่า มูลค่าคือราคา ทองไปอยู่ที่ไหนก็มีราคา ไม่ว่าจะอยู่ในโคลนตมในป่าเขา หรือในห้วย หนอง คลอง บึง

สีทองเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์ผุดผ่อง เหมือนดวงใจที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง เต็มเปี่ยมไปด้วยบุญกุศลที่ลูกเณรได้สั่งสมมานับภพนับชาติไม่ถ้วน ทำให้ลูกเณรมีคุณค่า และมีราคาสมกับที่ได้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ เพราะฉะนั้นชุดนี้ไม่ใช่ชุดธรรมดา เป็นชุดสำหรับผู้มีบุญมาสวมใส่

แล้วดูการออกแบบจีวรที่เราห่ม พระพุทธเจ้ารับสั่งให้พระอานนท้ออกแบบ ถอดแบบมาจากคันนา เป็นช่องๆ เนื่องจากผ้าในสมัยก่อนหายาก เวลาผ้าขาดช่องไหนจะได้นำผ้าผืนเล็กๆ มาปะซ่อมได้ง่าย เป็นชุดที่ออกแบบดีแล้ว หันสมัยอยู่เสมอ ชุดนอน ชุดเที่ยว ชุดเดียวกัน ใช้ได้ตั้งแต่เด็ก อยู่ในท้องเขาก็นิมนต์ไปทำบุญ คลอดมาแล้วไปเย็บเย็บก็ใช้ชุดนี้ จนกระทั่งถึงวันคล้ายวันเกิด วันแต่งงาน งานบำเพ็ญ

บุญ กระทั่งวันตาย ตั้งแต่เกิดกระทั่งตาย เราไปชุดนี้ แต่ของชาวโลกเดี๋ยวนี้ยาว นุ่งสั้น หลากสีส่น เพราะเขายังไม่รู้ว่า จะเอาอย่างไร

ชุดนี้สวมไปที่ไหนคนก็ยกมือไหว้ ถ้าสวมชุดอื่นต้องไปไหว้เขา ชุดนี้แค่ประคองบาตรใบหนึ่ง ใครๆ เห็นก็ดีใจ มีอะไรก็ยกนำมาถวาย ข้าวปากหม้อ อาหารรสเลิศ นำมาใส่ให้ บางทีภายในบ้านเขายังไม่มีโอกาสได้ทานเลย และน่าแปลกยิ่งให้เขายิ่งดีใจ ซึ่งปกติชาวโลกยิ่งได้ยิ่งดีใจ แต่เมื่อเห็นชุดของลูกเณร ดีอกดีใจ มาแล้ว ปลุกกันทั้งบ้าน ตื่นมาแต่เช้า เตรียมอาหารอย่างดีมาใส่บาตร เพราะฉะนั้นลูกเณรให้รู้เถอะนะว่าลูกเณรเป็นผู้มีบุญมีบารมีมากที่ได้สวมเครื่องแบบชุดนี้

ชุดนี้สำคัญ ต้องรักษาเครื่องแบบชุดนี้ให้ยิ่งกว่าชีวิต คือ ตายได้ แต่ว่าเครื่องแบบนี้จะต้องรักษาไว้อยู่แนบกาย เป็นชุดที่มนุษย์ เทวดา เคารพกราบไหว้ เป็นชุดที่พระราชามหากษัตริย์สละราชสมบัติมานับภพนับชาติไม่ถ้วนเลย เพื่อที่จะมาครองเพศนี้ ครองเครื่องแบบชุดนี้

๑ ทรงผมสุดท้าย

ทรงผมทรงสุดท้ายที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้วของผู้มีบุญ ก็คือทรงผมของนักบวช พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำทรงนี้ดีที่สุด มีมิตโกนเป็นธรรมารุส เป็นหรีดคู่กาย หวีเดือนละครึ่ง สองครั้งก็ใช้ได้ แต่หรีดทางโลกต้องหรีดทุกวัน เพราะฉะนั้นผมทรงนี้เป็นทรงสุดท้ายนะลูกเถรนะ แต่ผมบนหัวคนที่ยังเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เดี่ยวยาว เดี่ยวสั้น เดี่ยวหยิก เดี่ยวเหยียด นั่นเขายังไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไรถึงจะดี

๑ พระบาลี

กว่าที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมาบังเกิดขึ้นแต่ละพระองค์นั้นยากมาก และกว่าพระองค์จะมีความรู้ที่ลูกเถรกำลังเล่าเรียนอยู่นี้ ต้องสร้างบารมี สร้างความดีมายาวนานทีเดียว สละโลหิตมากกว่าน้ำในท้องพระมหาสมุทร สละเนื้อมากกว่าพื้นที่บนแผ่นดิน ควักลูกนิยน์ตาให้ทานมากกว่าดวงดาวบนท้องฟ้า ตัดศีรษะบูชาธรรมมากกว่าผลมะพร้าวทั้งชมพูทวีป พระสัมมาสัมพุทธเจ้าบางพระองค์สร้างบารมีถึง ๘๐ อสงไขยกับแสนมหากัป ทั้งนี้ในใจ เปล่งวาจา จนได้รับพุทธพยากรณ์ บางพระองค์ ๔๐ อสงไขยกับแสนมหากัป

บางพระองค์อย่างพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นี้สร้างบารมี ๒๐ อสงไขยกับแสนมหากัป

อสงไขย แปลว่า นับไม่ไหว คือสร้างบารมีนับภพนับชาติไม่ถ้วน สิ่งที่น่าับไม่ไหวมารวมกัน ๘๐, ๔๐, ๒๐ เศษอีกแสนมหากัป แล้ววันที่จะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องสะสมชีวิตเข้าไปค้นความรู้สึกว่าจะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้น่ายากมาก เมื่อตรัสรู้แล้วท่านทรงนำความรู้นั้นมาถ่ายทอดสั่งสอนสืบต่อกันเรื่อยมาเป็นเวลาสองพันกว่าปี พระธรรมคำสอนอันทรงคุณค่านั้นถูกเก็บไว้เป็นภาษาบาลี ในตำรับตำราที่ลูกเณรกำลังเล่าเรียนอยู่นี้ เป็นคำสอนที่มีประโยชน์ศึกษาแล้วจะเป็นแบบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ก็เหลือพระธรรมคำสอนเป็นพระศาสดาแทนพระองค์ เพราะฉะนั้นลูกเณรมีบุญมากๆ ที่ได้ศึกษาคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เก็บไว้เป็นภาษาบาลี ดังนั้นเวลาลูกเณรเรียนต้องเรียนเหมือนกับเราเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีความคิดอย่างนี้ว่า ทุกตัวอักษรที่เก็บไว้เป็นภาษาบาลี คือองค์แทนของท่านเรียนด้วยความเคารพ เรียนด้วยความกระหายอยากจะรู้ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสสอนอะไร อะไรที่ทำให้เป็น

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วศึกษาอย่างทุ่มเทชีวิตจิตใจ ให้รู้
ทั่วถึง ให้แตกฉาน

อย่าไปคิดว่า จะเรียนเพื่อให้สอบได้ จะได้เป็นมหา
เปรียญอย่างเดียว สอบได้นั้นให้ถือเป็นผลพลอยได้ ถ้าหาก
ลูกเณรคิดเพียงแค่ว่าจะเรียนให้สอบได้เป็นมหาเปรียญ จะได้
มีหน้ามีตา คิดแค่นี้เขาเรียกว่าคิดแบบเด็กๆ ลูกเณรแม้จะ
เป็นเด็กแต่ต้องมีหัวใจเป็นผู้ใหญ่ ไม่หวังเพียงแค่ว่าให้สอบได้
จะได้มีวิทยฐานะเทียมหน้าเทียมตาเขา เราไม่หวังเพียง
แค่นั้น ต้องหวังว่าเราจะต้องเรียนรู้ให้ทั่วถึงคำสอนของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เก็บไว้เป็นภาษาบาลี คล้ายกับ
พระราहुลที่กำลังเม็ตทราย แล้วมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้
คำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ได้เท่ากับปริมาณของ
เม็ตทรายที่อยู่ในกำมือทุกวัน

ลูกเณรต้องคิดอย่างนี้นะ จะทำให้เรามีความเข้มแข็ง
คึกคักอยากจะรู้ แล้วใจจะไม่ไปไหน จะเรียนด้วยความเคารพ
เรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน เรียนด้วยความสุข มี
ความปิติ มีความเบิกบานว่า โอ...เรามีบุญมากจริงๆ นะ ได้
เข้ามาใกล้คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะคำสอน
ที่นอกเหนือจากนี้ที่อยู่ในโลก เขาเรียนไปเพื่อครองเรือน

มีครอบครัว มีลูกมีเต้า มีภาระ มีพันธะของชีวิต ชาวโลกเขา
เรียนกันอย่างนั้น แต่ลูกเณรเรียนความรู้ที่จะทำให้หลุดพ้น
จากโลก เรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ด้วยวิชาและจรณะ

บุคคลย่อมเกิดในตระกูลกษัตริย์
ด้วยพรหมจรรย์อย่างต่ำ
เกิดในเทวโลก
ด้วยพรหมจรรย์อย่างกลาง
และบริสุทธิ์ได้
ด้วยพรหมจรรย์อย่างสูง

ขุ.ชา.(บาลี) ๒๓/๑๑๘๖/๒๔๙

๓

ความโชคดีอย่างสูงสุด

วันศุกร์ที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

กว่าที่ลูกเณรจะมานั่งตรงนี้ อยู่ในชุดนักรบกองทัพธรรม มั่นยากนะ ยากมาก แต่บางที่เราก็ไม่รู้ตัวของเราว่ามันยาก ขนาดไหน คิดดูว่าคนทั่วโลกตั้งหลายพันล้านคน โอกาสจะเป็นอย่างนี้มีไม่กี่คน แม้ที่อยู่ในผ้ากาสาวพัสตร์ก็เยอะ แต่โอกาสที่จะได้รู้เรื่องเป้าหมายชีวิตก็น้อย ยิ่งเป้าหมายว่าถึงที่สุดแห่งธรรมนั่นคือจุดสูงสุด ยิ่งไม่ค่อยมี

สิ่งนี้ถ้าหลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ไม่บังเกิดขึ้น เราจะไม่วันรู้เลย เพราะฉะนั้นเราเกิดมาในยุคของผู้มีบุญ เพราะเราได้สั่งสมบุญมาอย่างดี จึงมาได้ยินได้ฟัง เมื่อโอกาสนี้มาถึงแล้ว ถ้าเราปล่อยป้ละทอดไป น่าเสียดาย เพราะฉะนั้น คำว่า “ลาสิกขา” ไม่ควรมีอยู่ในใจของลูกเณร อย่าให้เกิดขึ้นเลย

แม้แต่ชนิดเดียว เพราะเราอยู่ในภาวะอันสูงสุดแล้ว ไม่ควรจะถอยหลังไปอยู่ในภาวะที่ต่ำกว่า

เทศน์นี้เป็นเทศสุดท้ายของชีวิตมนุษย์ อย่าว่าแต่ชีวิตมนุษย์เลย แม้ชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลายที่เวียนว่ายตายเกิดในภพทั้งสามนี้ เทศน์ ภาวนา เครื่องนุ่งห่มชุดนี้เป็นชุดสุดท้าย ก่อนที่จะถึงจุดหมายปลายทาง ชุดนี้สำคัญที่สุด ถ้าใครยังไม่มีผ้าสีนี้นี้ เครื่องนุ่งห่มชุดนี้ ยังต้องเดินทางอีกยาวนานทีเดียว เพราะฉะนั้นลูกเณรต้องนึกบ่อยๆ จะได้เกิดความรู้สึกปีติ ภูมิใจในภาวะที่เราเป็นอยู่ในขณะนี้

เทวดาก็หมดโอกาส พรหม อรูปพรหม ไม่ต้องพูดถึง ยิ่งสรรพสัตว์ทั้งหลาย เปรต อสุรกาย สัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน ไม่ต้องพูด ต้องเอาสัตว์ที่ไม่มีประมาณที่เวียนว่ายตายเกิดในภพทั้งสามมาดู แล้วเราถึงจะปีติ มองดูภพภูมิต่างๆ ของสัตว์โลก สรรพสัตว์ทั้งหลาย เห็นภพทั้งสามเหมือนเราดูของในห้องอย่างนี้ เมื่อนั้นจะมีความปีติยิ่งกว่านี้อีก แล้วตอนนั้นเราจะรู้แจ้งและซาบซึ้งว่า ภาพนี้ เครื่องนุ่งห่มชุดนี้ คือชุดที่สำคัญที่สุด ชุดสุดท้ายที่จะไปสู่ที่หมายปลายทาง ต้องรักษาหวงแหนชุดนี้ไว้ให้ดี ดังนั้นอย่ามีความคิดในใจที่คิดจะเปลี่ยนแปลงชุดเป็นอันขาด

๑ เส้นทางที่ต้องต่อสู้

เส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่ต้องต่อสู้ ต้องอดทนอดกลั้น ตลอด สิ่งที่น่าทึ่งน่าสาหัสของเราก็มีเรื่องความกำหนดยินดี ในกาม อันนี้เป็นหลัก เปื้อน่ายต่อความยากลำบาก เพราะ ติดความสะดวกสบาย ติดความเพลิน หรือกระทบกระทั่งกัน น้อยอกน้อยใจ อย่าให้ความรู้สึกชนิดนี้มาขวางหนทางอัน ยิ่งใหญ่ที่เราจะไปถึงที่สุดแห่งธรรมเป็นเด็ดขาด

เพราะฉะนั้น ให้ลูกดูว่า อะไรที่เป็นข้าศึกต่อเพศนี้ หรือ ต่อเป้าหมายของเรา ต้องเอาชนะให้ได้ ใจอย่าไปยอมแพ้ เมื่อ สิ่งนั้นมากระทบทำให้เกิดความรู้สึกเปื้อน่ายอยากจะลาออกจากเพศนี้ดีกว่า นั่นแหละให้รู้ไว้เลยว่า เราต้องเอาชนะให้ได้ว่า “ข้าไม่เชื่อเอ็ง ข้าเชื่อพระพุทธเจ้า” อารมณ์นั้นจะอยู่กับเราไม่นาน ชั่ววูบเท่านั้นเอง เดียวก็วัน เดียวก็คืน เดียวก็หมดเวลา

ตอนสมัยหลวงพ่อเริ่มเรียนธรรมะใหม่ๆ จะมีความรู้สึก ว่าไม่อยากจะทักวนาที่ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ อยากสร้าง บุญสร้างบารมีให้เกิดขึ้นทุกวันเลย อยากให้ธรรมะก้าวหน้า คิดอย่างนี้ทุกวัน คิดแล้วมีความสุข มีปีติ มีความเบิกบานใจ ลูกณเตรคิดอย่างนี้บ้างสิจ๊ะ เราจะมีความสุข และมีกำลังใจ เข้มแข็งเบิกบาน

เพราะฉะนั้น คำว่า “ลาสิกขา” อย่าให้มีอยู่ในใจลูกเณร
ทุกรูป ใครมีรีบไปลบ ไปขีด ไปฆ่าเสีย ฟ้าจะถล่ม แผ่นดิน
จะทลาย คอขาดบาดตาย คำนี้ไม่ท่องเด็ดขาดนะ คิดแต่ว่า
ทำอย่างไรจะศึกษา มันคนละคิกนะ ส-เสื่อ เป็น ศ-ค ศึกษา
วิชาธรรมกายให้แจ่มแจ้ง ให้เป็นที่พึ่งของเขาได้

๑๐ วิชาทางโลก

ญาติโยมเขาไม่ถามหรือกว่า ศาสตร์โน้น ศาสตร์นี้เป็น
อย่างไร รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ไม่เห็นถาม
เลย หรือบางทีเขามาหาหลวงพ่อกถามว่า บุญบารมีจริงไหม
ชีวิตคืออะไร อะไรคือเป้าหมายของชีวิต เพราะฉะนั้นตลอด
ชีวิตการเป็นนักบวชของหลวงพ่อ เจอแต่สิ่งเหล่านี้ทั้งนั้น
ตั้งนั้นลูกเณรอย่าไปวิตกกังวลว่า เราไม่มีความรู้ปริญาตรี
โท เอก อย่าไปคิดอย่างนั้น ให้มีความภูมิใจว่าเรามียิ่งกว่านั้น

ปริญาตรี โท เอก ดอกเตอร์ เป็นแค่กิ่งและแขนงของ
วิชาความรู้เท่านั้นเอง เรียนเอาไว้เลี้ยงชีพ คำว่า “เรียนเอาไว้
เลี้ยงชีพ” หมายความว่า เรียนจบดอกเตอร์มา ไปทำงานเขา
ก็ได้เงินเดือน พอได้เงินเดือนก็มาเลี้ยงชีวิต หหมดไปอีกเดือน
เดือนหน้าก็ทำใหม่ เพราะฉะนั้นแม้จบดอกเตอร์หากไม่รู้จัก

การสร้างบารมี ก็ไม่ต่างกับคนขายขนมครก ขายกล้วยเตี๋ยว เพราะขายขนมครก ขายกล้วยเตี๋ยวก็ได้เงินเดือน จบดอกเตอร์ หรือนายพลทั้งหลายเขาก็ได้เงินเดือนเหมือนกัน ก็ได้แค่นี้เอง หลวงพ่อไม่เห็นว่าจะแตกต่างกันตรงไหน

แต่มีอะไรที่เหนือไปกว่านั้นบ้าง ชีวิตของลูกณณนั้นแหละ เราก็มีความเป็นอยู่ไปเดือนๆ หนึ่งเหมือนกัน วันละบาตร เดือนหนึ่ง ๓๐ บาตรถูกที่สุดเลย แต่เรายังเข้าไปถึงความรู้อันยิ่งใหญ่มหาศาล ความรู้ที่ช่วยทั้งตัวเองได้ ช่วยทั้งคนอื่นก็ได้ ช่วยโลกก็ได้ ช่วยหมดทั้งภพก็ได้ เพราะฉะนั้นอย่าไปยินดีในสิ่งที่ชาวโลกเขามีกัน ให้ยินดีในสิ่งที่เรามี แต่เขาไม่มี ให้ยินดีตรงนี้ แล้วมุ่งไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรมให้ได้ คิดอย่างนี้ทุกวันนะลูกนะ

๑ ถ้อยคำสุดท้าย

ถ้อยคำสุดท้าย ประโยคสุดท้ายของมวลมนุษย ของเทวดา พรหม อรูปพรหม ที่ยังเวียนว่ายตายเกิด เมื่อถึงคราวยุติการเกิด ถึงที่สุดแห่งธรรมแล้วคือ “สัมมา อะระหัง” พอพูดแล้ว หยุดแล้ว ไม่กระวนกระวาย ไม่เดินทางต่อ กิจอย่างอื่นไม่ต้องมีอีกแล้ว

ชีณา ขาติ วุสิต์ พรหมจรรย์ กตฺ กรณีย์

นาปริ อิตถตตยาติ

ชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจจำต้องทำ ทำ
เสร็จแล้ว กิจอื่นเพื่อความเป็นอยู่อย่างนี้ไม่มีอีกแล้ว

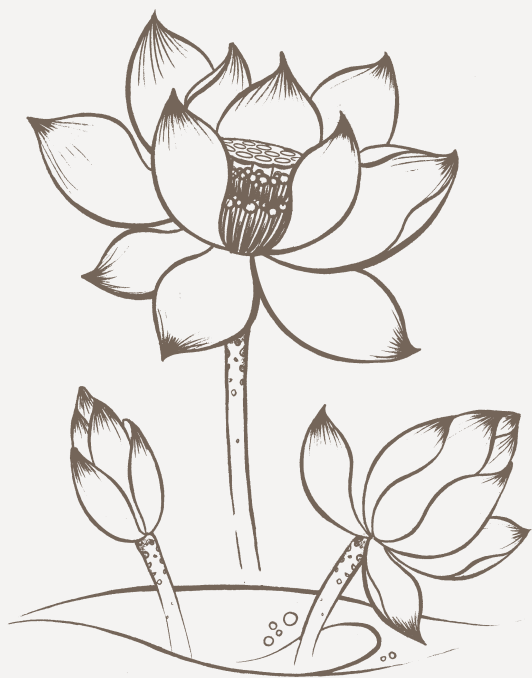
เพราะฉะนั้น คำสุดท้ายคือ สัมมา อะระหัง หลังจากที
พุทโธน พุทนี พุทให้ใจกระเพื่อมสารพัด

เมื่อภาวนา “สัมมา อะระหัง” ไปเรื่อยๆ พอใจหยุด
คำภาวนาจะหายไป สัมมา อะระหัง เป็นประดุจยวดยาน
พาหนะที่สนใจถึงฝั่ง คือ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ต่อจากนี้ไป
เดินทางเส้นทางสายกลางอริยมรรคโดยปลอดภัยถึงที่หมาย
นี่คือถ้อยคำสุดท้าย เพราะฉะนั้น อย่าถอยหลังไปเริ่มต้น
ใหม่ ในขณะที่เขากำลังเพลินเพราะความไม่รู้ แต่เรากำลัง
เพลินด้วยความรู้ นั่งสงบนิ่งประดุจเสาเขื่อนอินทขิล เมื่อรู้
แล้ว เห็นแล้ว เข้าถึงแล้ว สามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว
หน้าที่ต่อไปคือนำธรรมะไปสั่งสอนชาวโลก ให้เขาได้เข้า
ถึงที่ฝั่งที่ระลึกอันสูงสุด คือพระรัตนตรัยภายในเช่นเดียว
กับลูกณณระลูกณะ

ดอกบัวมีกลิ่นดี พึ่งเกิดในกองหยากเยื่อ
อันบุคคลทิ้งแล้วไถ่ทางใหญ่
ดอกบัวนั้น พึ่งเป็นที่ชอบใจ ฉันใด
สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เมื่อบุคคลเป็นดังกองหยากเยื่อเกิดแล้ว
ย่อมไพบโรจน์ล่งปฤษฎนผู้มีดีทั้งหลาย
ด้วยปัญญา ฉันนั้น

ช.ธ.(บาลี) ๒๕/๑๔/๒๒

ที่สุดแห่งการแสวงหา

วันศุกร์ที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

ลูกเณรอยู่ในสภาวะของผู้เข้าใกล้พระรัตนตรัยแล้ว มาถึงจุดของผู้รู้ที่ได้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ เป็นเครื่องแบบ ชุดสุดท้ายสำหรับการเดินทางในสังสารวัฏ มีข้อวัตรปฏิบัติ สุดท้ายที่เป็นไปเพื่อจะไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม ให้ลูกเณร ห่มเทศีวิตจิตใจ ผีกาย วาจา ใจ ของเรา ให้มีความพร้อม ที่จะเข้าถึงธรรมกายที่มีอยู่แล้วในตัวของเรา จะได้พ้นจากความทุกข์ทั้งหลาย สามารถช่วยตัวเองและสรรพสัตว์ทั้งหลายได้ด้วย หลวงพ่ออยากให้ลูกเณรทุกรูปห่มเทศีวิตจิตใจเพื่อแสวงหาธรรมกายอย่างเดียว ไม่ไปแสวงหาสิ่งอื่น ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เป็นแก่นสารของชีวิต

เรื่องอื่นเป็นเรื่องของชาวโลก เขายังไม่รู้ ยังไม่เข้าใจ เขารู้ในสิ่งที่เขาได้เห็นในโลก เกิดมาเห็นชาวโลกเขาทำอะไรก็ทำตามๆ กันอย่างนั้น ซึ่งในที่สุดก็ไม่เกิดประโยชน์ แถมเกิดโทษ มีพันธนาการของชีวิต มีความทุกข์ เศร้า เบื่อ กลุ่มสุขอยู่ในใจตลอดวันตลอดคืน แต่บอกใครไม่ได้ จะลาออกจากสมาชิกครอบครัวก็ไม่ได้ เพราะมีพันธะชีวิตเสียแล้ว ต้องทำมาหากิน ต้องแก่งแย่งชิงดีกัน มีทั้งคู่แข่ง มีทั้งคู่แข่ง ลำบากตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอน หลับก็ไม่สนิท ตื่นมาก็ไม่เป็นสุข ชีวิตต้องดิ้นรนสับสนอยู่ตลอดเวลา เพราะเขาเกิดมาเจออย่างนั้น ก็ทำตามกันไปอย่างนั้น

ชีวิตทางโลกไม่มีอะไรหรอก ลูกเณรกำลังอยู่ในวัยห้าว กำลังคิดอยากเป็นโน่น เป็นนี่ ไปนั่น ไปนี่ ถ้าเป็นธรรมกายเสียจะดีกว่า ประเสริฐกว่า เพราะเมื่อเข้าถึงธรรมแล้ว สามารถช่วยตนเองให้พ้นทุกข์ได้ และช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย

ลูกเณรต้องตั้งใจแสวงหาธรรมกายอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพันเลย จึงจะคุ้มค่ากับที่ได้เกิดมา อย่าไปคิดแสวงหาสิ่งอื่น สิ่งอื่นไม่ได้เรื่องหรอก ปากทางมันลื่น ถ้าตกลงไปแล้วมันขึ้นไม่ได้

๑๐ คล้ายกรงขัง

ปากทางแห่งความเสื่อม ปากทางดูสวยสดงดงาม ดูหรู
ทีเดียว เราลองไปดูรู รูเต่า หรือหลุมโจนดักปลา ปากทางมัน
ลื่น สวย ลงง่าย เช่นเดียวกับปากทางแห่งความเสื่อม แห่ง
ความหายนะ ดูสวยสดงดงาม ลื่นและลงง่ายอย่างนั้น เห็นแล้ว
ชวนแก่การเข้าไปจริงๆ แต่พอหล่นตกลงไปแล้ว ขึ้นไม่ได้

พันธนาการของชีวิตก็เช่นเดียวกัน เรามองออกไปนอก
วัด เห็นเพื่อนฝูง เห็นชาวโลกได้เรียนสูงๆ จบปริญญา นั่งรถ
เบนซ์ รถเก๋ง มีลูกมีเต้า เข้ามาวัดหัวเราะร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส
มีคนนับหน้าถือตา มีบริวารห้อมล้อม พรั่งพร้อมทุกอย่าง เขา
คงจะมีความสุข ส่วนเราอยู่ในวัด นั่นก็ระเบียบ นั่นก็วินัย นั่น
ก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้สักอย่าง อยากจะกินกล้วยเตี๋ย
ตอนกลางคืนก็ไม่ได้ กินมาใส่ไข่เยี่ยวม้าก็ไม่ได้ จะดื่มน้ำดู
นี่ก็ไม่ได้ ได้ยินเสียงกล่อมเนื้อกระดูกก็เด่นไม่ได้ มันชักอึดอัด
แล้วดูเพื่อนฝูงที่อยู่ข้างนอก ดูเขามีความสุขจังเลย แต่นั่นละ
หน้าขึ้นอกตรม คนในอยากออก คนนอกอยากเข้า จะออกก็
ไม่ได้ แต่คนนอกยังไม่รู้เรื่อง ยังสงสัยอยู่ อยากจะเป็นอย่าง
นั้น สุดท้ายก็หล่นหลุมโจนตกลงไปในไห

ดูเผินๆ ตื่นๆ เหมือนเราอยู่ในกรุงซัง แล้วดูชาวโลก
เหมือนอยู่นอกกรุง แต่จริงๆ แล้วกลับตาลปัตรกันเลย เราดู
เหมือนอยู่ในที่แคบ แต่เราจะไปสู่ที่กว้างที่สุด ที่ไม่มีขอบเขต
เป็นอิสระ กว้างขวางใหญ่โต ส่วนทางโลกนั้นดูเหมือนกว้าง
แต่ติดพันนาการของชีวิต ไปไหนมีเครื่องผูกหย่อนๆ ตลอด
เวลา ห่วงลูก ห่วงครอบครัว ห่วงนั้นห่วงนี้ไปต่างประเทศไป
ไกลๆ นึกว่าจะไม่ห่วง ก็ยังห่วงบ้าน เหมือนมีเชือกผูกหย่อนๆ
อยู่ตลอด ในที่สุดก็อยู่ในที่แคบ ไม่เป็นอิสระ

๑ เจื่อนไขชีวิต

ทุกชีวิตไม่ว่าเราจะไปอยู่ตรงไหน มีเจื่อนไขทั้งนั้น

เป็นนักบวช จะให้เขาเคารพกราบไหว้บูชา ให้โอกาส
เราทำความดี ทำหยุด ทำนิ่ง ก็ต้องมีเจื่อนไข คือมีกฎระเบียบ
มีพระธรรมวินัย ที่จะทำให้เราแตกต่างจากชาวโลก ให้เราดี
ขึ้น สว่างขึ้น บริสุทธิ์ขึ้น

อยู่ทางโลก ได้เที่ยวเตร่สนุกสนาน เฮฮา มีครอบครัว
ก็มีเจื่อนไขคือ มีพันนาการของชีวิต ต้องทำมาหากิน ต้อง
เลี้ยงดูครอบครัว ไม่มีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติธรรม ได้สร้าง
ความดี สร้างบารมีได้อย่างเต็มที่อย่างเช่นนักบวช

นักบวชไม่ต้องทำมาหากิน แต่ก็ต้องทำศีล สมาธิ ปัญญา ให้เจริญ ผิดหยุด ผิดนิ่ง ส่วนทางโลกเขาไม่ต้องทำอย่างนี้ เขามีครอบครัวได้ แต่ต้องทำมาหากิน

การทำมาหากินทางโลกลำบากมาก ลูกเอ๊ย! กว่าจะได้เงินทองมา ต้องไปตบไปตีเขานะ ไม่ใช่หมายความว่าต้องไปตบเขาจริงๆ แต่หมายความว่า ต้องไปต่อสู้กับเขา มันลำบาก ทำมาหากินยังไม่พอจะกิน อย่าหวังทำมาหาเก็บ หรือทำมาค้าขาย ยิ่งทำมาสร้างบารมีนี้น้อยที่สุดเลย

เพราะฉะนั้น จะอยู่ในเพศสมณะก็มีเงื่อนไข เป็นฆราวาสก็มีเงื่อนไขเหมือนกัน จะอยู่ตรงไหนมีเงื่อนไขทั้งนั้น จะรับราชการทหาร เขาก็มีเงื่อนไขของทหาร จะเป็นพลเรือนก็มีเงื่อนไขของพลเรือน แต่ทางโลกนั้น สิ่งแวดล้อมมีแต่ผู้ทุศีล เราจะรักษาศีลให้บริสุทธิ์แม้เพียงข้อเดียวก็ยาก หากออกไปอยู่ทางโลก เราจะเป็นผู้ทุศีลไปโดยที่เราไม่รู้ตัว ส่วนทางธรรมมีระเบียบ มีวินัย แต่ว่าศีลเราจะบริสุทธิ์ จิตเราจะตั้งมั่น เราจะมีปีติสุขเป็นรางวัลตอบแทนให้กับตัวเรา

สรุปว่า ชีวิตไหนก็ไม่มีอิสระเท่ากับชีวิตของนักบวช เราเหมือนอยู่ที่แคบ แต่ใจเราจะไปสู่โลกกว้างที่ไม่มีขอบเขต

เป็นอิสระ แต่ทางโลกเขาเหมือนอยู่ในโลกกว้าง แต่ใจเขาคับแคบ อึดอัด บอกใครก็ไม่ค่อยได้ นี่มันเป็นอย่างนี้

๑ วินัย

วินัย คือ สิ่งที่น่าเราออกไปดี นำเราไปแจ้ง นำเราให้แตกต่างจากชาวโลก จนกระทั่งเขาเคารพกราบไหว้บูชาเราได้ ด้วยความเลื่อมใสในข้อวัตรปฏิบัติและปฏิปทาของเรา เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความงดงาม และความอยู่เป็นสุขของหมู่คณะ เป็นสิ่งที่ยังความเลื่อมใสยิ่งขึ้นแก่หมู่ชนผู้เลื่อมใสแล้ว และยังความเลื่อมใสแก่ผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส

เพราะฉะนั้น อย่าอึดอัดกับการที่ต้องอยู่ในพระธรรมวินัย ให้คิดว่ากฎระเบียบหรือพระธรรมวินัยเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เหมือนตื่นเช้าขึ้นมาอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน ขับถ่าย ไม่มีใครมาบอกเรา แต่เป็นสิ่งที่เราทำเป็นปกติอยู่แล้ว หากลูกเณรทำได้แบบนี้ ต่อไปจะเกิดอานิสงส์ คือ ทำให้จิตใจเราเบิกบาน แ่มชื่น แล้วก็ติดเป็นนิสัย ไม่มีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เราอึดอัด คับแคบ ยุ่งยากใจ ลำบากใจ

ดังนั้น ลูกเณรอย่าเสียเวลาอึดอัดใจกับการที่เราต้องอยู่ในระเบียบวินัย ด้วยการทำความเข้าใจว่า เรามาอยู่ในสภาวะ

ของผู้มีบุญมีบารมี มาอยู่ในภาวะจุดสูงสุดแล้ว อะไรๆไม่เป็นอุปสรรคทั้งนั้น จะเป็นคำแนะนำสั่งสอน กฎระเบียบวินัยก็ดีเป็นเรื่องเล็ก เราทำตามเสียก็หมดเรื่อง แล้วก็ตั้งใจฝึกฝนตนเองให้ดี ให้สมควรที่จะรองรับวิชาธรรมกาย เดี่ยวเราก็อยู่เป็นสุขสบาย เดี่ยววัน เดี่ยวคืน เดี่ยวเดือน เดี่ยวปี เดี่ยวหลายๆ ปี เดี่ยวก็แก่เฒ่ากันแล้ว

๑๐ หยาดเหงื่อที่หลัง...ต่างกลั่นเป็นบุญ

วัยของลูกเณร เป็นวัยที่เหมาะสมในการศึกษาวิชาธรรมกายอย่างยิ่ง เพราะว่าวัยนี้มีโรคน้อย สุขภาพยังแข็งแรง เครื่องกังวลก็ไม่มี เหนื่อยแป๊บเดียว เดี่ยวพักก็หาย ลูกเณรยังเหนื่อยไม่จริง วัยขนาดหลวงพ่อนี้เหนื่อยจริง นั่งเฉยๆ ก็เหนื่อย นอนเฉยๆ ก็เหนื่อย

ในวัยของลูกเณรกำลังแข็งแรง สดชื่น เบิกบาน มีความพร้อมทุกอย่างเลย ตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝนตัวเราให้ดี ทุกกิจกรรมมีเอาไว้เพื่อการสร้างบารมีทั้งนั้น อย่าคิดเพียงตื้นๆ ว่า ทำไมเราจะต้องทำงานโน้น ทำงานนี้ ลำบาก ลำบนจังเลย อย่าไปคิดอย่างนั้น

วัดของเราเป็นของลูกเณรทั้งหมด ต่อไปเมื่อหลวงพ่อก
ไม่อยู่แล้ว ทีมของลูกเณรเจริญเติบโตขึ้น ก็ต้องมารองรับ
ในสิ่งที่หลวงพ่อกและชุดบุกเบิกได้สร้างขึ้นมา ลูกเณรอยู่
ในชุดรักษา และทำให้เจริญต่อไป

เราต้องเรียนรู้งานทุกระบบ ตั้งแต่ในห้องน้ำหลวงพ่อก
เข้ามาแล้ว ต้นไม้ใบหญ้า ชุดลอกคันคูคลอง ทำความสะอาด
จัดเสนาสนะ ตลอดจนกระทั่งงานทุกอย่าง เป็นเรื่องปกติที่
จะต้องเรียนรู้ไปทุกระบบ เป็นงานที่เราต้องทำ เมื่อทำแล้ว
นอกจากจะได้เรียนรู้งานแล้ว ยังทำให้ร่างกายแข็งแรง เลือดลม
เดินสะดวก และเป็นการฝึกความมีระบบระเบียบแก่เราด้วย

คนที่มิมีใจรักความสะอาด มีอานิสงส์คือ สิ่งสกปรกจะ
เข้าใกล้เราไม่ได้ จะไปเกิดในภพไหนก็แล้วแต่ จะไปเป็นชาว
สวรรค์ วิมานเราก็จะสว่างมีรัศมียิ่งกว่าใคร ลงมาเกิดเป็น
มนุษย์แล้ว สิ่งสกปรกไม่เข้ามาใกล้เราเลย จะไปไหน มีแต่
ความสะอาด ราบรื่น มีระบบ มีระเบียบตลอด นี่เป็นอานิสงส์
ที่จะติดตัวเราไปในภพเบื้องหน้า เพราะฉะนั้นมีเรี่ยวแรงทำไป
เถอะลูก เราจะได้เรียนรู้ไปทุกระบบ ต่อไปเมื่อเราเป็นผู้ใหญ่
มากขึ้น รุ่นหลังตามมาเราก็จะได้สอนเขาได้ แนะนำเขาได้ว่า
อย่างนี้ควรทำ อย่างนี้ไม่ควรทำ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย

การขบร้อง คือ การร้องไห้ในวินัยของพระอริยะ

การฟ้อนรำ คือ ความเป็นบ้าในวินัยของพระอริยะ

การหัวเราะจนเห็นฟันอย่างพรวดเพื่อ

คือ ความเป็นเด็กในวินัยของพระอริยะ

เพราะเหตุนั้น ในเรื่องนี้พึงชักสะพานเสีย

ในส่วนการขบร้อง การฟ้อนรำ

ส่วนการหัวเราะนั้น

เมื่อท่านทั้งหลายเบิกบานในธรรม

ก็ควรแต่เพียงยิ้มแย้ม

อภ.ตัก.(บาลี) ๒๐/๕๔๗/๓๓๕

๕

ถ้าคิดจะสู้ เรื่องอื่นก็ไร้ความหมาย

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

วัลลูกเนร เป็นวัลที่เหมาะสมในการศึกษาวิชาธรรมกายเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นวัลที่แข็งแรง โรคภัยไข้เจ็บยังน้อย ภาระเครื่องกังวลก็ไม่มี ถ้าเอาความแข็งแรงความสดชื่นของร่างกาย ความมีโรคน้อย กับความปลอดกังวลในวัลนี้ ห่มเทศิวิตจิตใจศึกษาธรรมปฏิบัติ จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชาวโลกอย่างยิ่ง

แต่จะมีอยู่สิ่งหนึ่งที่ทำให้ลูกเนรหลุดจากเส้นทางธรรมก็คือ นำความกำหนดยินดีในกามมายั่ววนให้หลงใหล นำความเพ้อฝันในอนาคต อยากมีทรัพย์ ลาภ ยศ สรรเสริญ ความเทียมหน้าเทียมตากับชาวโลกเขา หรือยิ่งใหญ่ไปกว่านั้นมาล่อลวง นี่คืสิ่งทีลูกเนรจะต้องเจอ แต่ถ้าลูกเนรตัดสินใจ

ใจอย่างแน่วแน่ที่จะเดินไปในเส้นทางนี้และพร้อมที่จะสู้ไปกับ
หลวงพ่อกับ และมิวัชชาธรรมกายเป็นสรณะเป็นที่พึ่งที่ระลึก
แล้วละก็ สิ่งเหล่านี้ก็ไร้ความหมาย ลูกเณรสามารถเอาชนะ
ได้อย่างสบายๆ หลวงพ่อได้ผ่านวัยนี้มาแล้ว ไม่ได้หนักหนา
สาหัสอะไร

๑ มะม่วงยังไม่ลืมหัน

อย่างไรก็ตาม เพื่อความไม่ประมาท ลูกเณรจะต้องทำ
อย่างที่เราจะสัมผัสพุทธเจ้าตรัสสอนก็คือ ให้ถือว่าเรายังเป็น
นวกะอยู่ หมายความว่า ยังเป็นผู้ใหม่ในพระธรรมวินัย แม้ยัง
ไม่ได้บวชเป็นพระก็ตาม

ภายใน ๕ ปีนี้ ลูกเณรจะต้องพรากจากครอบครัวย่าง
แท้จริง พรากจากหมู่ญาติ จากเพื่อนฝูง จากข่าวสารต่างๆ ที่
เป็นพิษเป็นภัยต่อจิตใจของลูกเณร ลูกเณรต้องเอาชนะสิ่งนี้
ให้ได้ เพราะ ๕ ปีที่อยู่ในเส้นทางนี้เหมือนมะม่วงยังไม่ลืมหัน
มะม่วงที่เปรี้ยวจะต้องปลิดออกมาบ่มให้สุกงอม ให้คลายรส
เปรี้ยวเสียก่อน ลูกเณรก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะมีเครื่อง
แต่งกายใหม่ก็ตาม แต่ถ้าหากว่า จิตใจของเรายังไม่พรากจาก
สิ่งเหล่านั้นจริงๆ เครื่องแบบก็เป็นเพียงเครื่องแบบ

ลูกเณรต้องทำความเข้าใจกับหมู่ญาติให้ดีกว่า ๕ ปีนี้
ลูกเณรขอโอกาสศึกษาพระธรรมวินัยให้เต็มที่ เพื่อให้แตกฉาน
ให้ใจเข้มแข็ง ไม่ใช่ไม่รัก ไม่เคารพโยมพ่อ โยมแม่ ปู่ย่า ตา
ยาย ญาติมิตร แต่ว่าลูกเณรยังเป็นผู้ใหม่อยู่ จึงจะต้องศึกษา
พระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด ถ้าหากว่ากลับไปเยี่ยมบ้าน
สิ่งที่จะได้ยินได้ฟังก็มีแต่เรื่องทางโลก เรื่องที่นำมาซึ่งความ
ร้อใจ ทำให้จิตหยาบ เกิดความท้อ และในที่สุดเราก็จะถอย
จากเส้นทางนี้ออกไป

เพราะฉะนั้น ๕ ปีนี้ จะต้องเป็น ๕ ปีที่ลูกเณรจะต้อง
เข้มแข็ง ตั้งใจมั่นที่จะศึกษาฝึกฝนตัวของเราให้เป็นสามเณร
ที่โลกต้องการ เป็นสามเณรทหารกล้าแห่งกองทัพธรรมที่มุ่ง
จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม จะต้องทำความเข้าใจกับหมู่ญาติให้ดี
และใจต้องพรากกันจริงๆ

๑๑ บ่วงแห่งมาร

จำไว้ว่าเส้นทางนี้ต้อง “สู้” อย่างเดียว ขอให้นึกถึง
คำเดียวเท่านั้น จำง่าย ๆ ว่า “สู้” ลูกเณรต้องสู้ เมื่อเจอสิ่งที่
ยั่วยวนทำให้หลงไหลไปทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ แต่ถ้าเรา
ไม่เผลอสติ มีใจหยุดนิ่งอยู่ภายในกลาง ทุกเรื่องเป็นเรื่องเล็ก

จะรู้สึกเฉยๆ เรื่องโน้นเรื่องนี้ก็ไม่มีความหมาย ทำอะไรเราไม่ได้ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ตรงนี้เป็นปฏิรูปเทศที่สำคัญ ที่ลูกเณรจะต้องนำใจมาตั้งไว้อยู่ตลอดเวลา ให้ติดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์พระภายในตัวเรา

หลวงพ่อกขอให้ลูกเณรได้เดินทางในเส้นทางนี้โดยปลอดภัย ไปให้ถึงที่หมายอย่างอัศจรรย์ หลวงพ่อจะเป็นธงชัยให้ลูกเณร แล้วก็จะ是一切ให้ลูกเณร เพื่อที่เราจะได้ไปถึงที่หมายพร้อมๆ กัน

หลวงพ่อกจะไม่ทิ้งลูกเณรแม้แต่รูปเดียว เพราะฉะนั้นลูกเณรก็อย่าทิ้งหลวงพ่อกไปนะ เดี่ยวเกิดไปเจอในบางสิ่งก็มี ๒ เรื่องเป็นหลัก คือ สตรีกับสตาจค์นี่แหละ ที่จะทำให้อูกเณรทิ้งหลวงพ่อก นอกนั้นเป็นเรื่องรองลงมา แต่ถ้าหากว่าตั้งใจสู้ละก็ เรื่องใหญ่มั่นก็เป็นเรื่องเล็ก จนกระทั่งไร้ความหมายไปในที่สุด แต่ถ้าไม่สู้ เรื่องเล็กก็เป็นเรื่องใหญ่

ยามใดที่เกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย หรือมีอุปสรรคอันใดเกิดขึ้นก็ตาม ยามนั้นให้นึกถึงสิ่งที่หลวงพ่อกได้พูดให้นึกถึงพระอาจารย์ ให้นึกถึงเพื่อนสหธรรมิกที่มีกำลังใจเข้มแข็ง มีเป้าหมาย ปณิธาน อุดมการณ์ ที่จะไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม นี่คือนบุคคลที่ควรเข้าไปใกล้ ไปพูดคุย ไปปรึกษาหารือ

โดยมีวัตถุประสงค์ว่า การคุยนี้จะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของจิตใจ มีกำลังใจที่จะเดินไปในเส้นทางนี้ต่อไป ไม่ใช่ว่าคุยกับคนที่ท้อแท้แล้วชวนกันท้อถอย อย่างนั้นไม่ถูกต้อง

ถ้อยคำที่สำคัญนี้ หลวงพ่อฝากฝังเอาไว้ให้ลูกเณรทุกรูป จะได้จำให้ติดลึกๆ จำให้มันทีเดียว เพื่อเวลาเราเจอภาวะที่ทำให้เราอ่อนแอจนคลอนแคลน จะได้นึกถึงคำที่หลวงพ่อพูดในวันนี้ แล้วรูกหน้าต่อไปให้เหมือนกับช้างศึกที่ตกหล่มได้ยืนเสียงกลองศึกตีกระหน่ำแล้วก็ลุกพริบขึ้นมาได้เลย ยืนหยัดสู้กันต่อไป ไม่ว่าอุปสรรคอะไรจะเกิดขึ้น เป็นสิ่งเล็กน้อยนิดเดียวเท่านั้นเอง ตกนรกมันยังยิ่งกว่านี้นะลูกนะ

๑๑ ธรรมรักษา

การปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอ มีความสำคัญต่อลูกเณรมาก ในขณะที่ลูกเณรอยู่ใกล้หลวงพ่อ ห่างจากสิ่งแวดล้อมที่ทำให้จิตหยาบ มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน เพราะไม่มีเครื่องกังวลในเรื่องกิจวัตรกิจกรรม หรือการศึกษาเล่าเรียน ดังนั้นในขณะที่จิตใจของลูกเณรยังเข้มแข็งอยู่ การก้าวเดินไปในเส้นทางนี้และในหนทางที่เราจะเดินต่อไปในอนาคต ดูรู้สึกไม่ยากเย็นอะไร

มีอยู่ทางเดียวเท่านั้นที่จะช่วยให้ลูกเณรประคองตน อยู่ในเส้นทางนี้ได้โดยปลอดภัย นั่นคือ ลูกเณรจะต้องปฏิบัติตาม ธรรมให้สม่ำเสมอ ทำจิตให้มันละเอียดเรื่อย ๆ ไป อย่างน้อย ก็รักษาในระดับที่ลูกเณรได้เข้าถึงในตอนนี้อย่าให้มันหลุด ตกต่ำกว่านี้ แล้วให้มืองค์พระติดตามเราไปเป็นสรณะตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะทำกิจวัตรกิจกรรมอะไรก็แล้วแต่ ถ้าทำได้ อย่างนี้ หลวงพ่อเชื่อว่าสิ่งที่ลูกเณรตั้งใจไว้จะสมปรารถนา

๑ ผูกตน

ลูกเณรจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับทุกๆ คน ไม่ว่า กิจวัตรและกิจกรรมอันใด ใครจะเป็นอย่างไรก็ช่าง เราทำของเราให้ถูกต้องและดีงามเท่านั้น เมื่อเราทำอย่างสม่ำเสมอ จะเกิดแรงบันดาลใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเฝ้าเราจากกิจวัตรกิจกรรม เขาคึกคักเข้มแข็งตามลูกเณรมาด้วย ถ้าลูกเณรเข้มแข็ง เขาจะ เข้มแข็ง ถ้าลูกเณรมีระเบียบ เขาก็จะมีระเบียบ จะทำตามกันไป เพราะฉะนั้นนี่เป็นสิ่งสำคัญมาก ใครจะอย่างไร เรื่องของเขา แต่เรื่องของเราต้องดีที่สุด และนั่นแหละเขาจะ ทำตามเรา ทำให้ได้ณะลูกนะ ทำอันนี้ให้ดีที่สุดเลย ถ้าได้อย่างนี้ ลูกเณรจะเป็นแก้วสารพัดนึกของหลวงพ่อ

๑ เลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกทำได้

เราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เราเลือกทำได้ เลือกเป้าหมายชีวิตได้ ตอนนี้เรามาสู่จุดสูงสุดแล้ว จุดที่จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ถือว่าสูงสุดในฐานะผู้รู้ เหลืออย่างเดียวเราเดินทางให้ถึงแค่นั้นเอง อย่าท้อ อย่ากลัวความยากลำบากไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นลูกเณรต้องสู้อย่างเดียว ไปให้ถึงที่สุดให้ได้ พยายามทำความละเอียดให้ได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในภาวะอันใดก็ตาม ถ้าทำได้อย่างนี้แล้ว เดี่ยวจะได้แน่

การครองเรือนเป็นเรื่องของเด็กๆ เขายังไม่รู้เรื่องเหมือนเด็กๆ ให้ไปเล่นขายของสักพักหนึ่งก่อน แต่ลูกเณรเป็นเด็กแต่ตัวนะ ใจเราต้องเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะต้องมีความรู้สึกนึกคิด รับผิดชอบต่อมวลมนุษยชาติและธาตุธรรม

ทำงานใหญ่เลยลูกเอ๊ย! อย่าไปคิดทำงานเล็กๆ ไปครองเรือนก็ได้แค่ครอบครัวยุคครัวครอบ แคบๆ แค่นั้นเอง คิดทำงานใหญ่ๆ ถึงเราจะจนๆ อย่างนี้ หลวงพ่อก็จนเหมือนกัน แต่ใจของเราต้องยิ่งใหญ่ กว้างขวาง ต้องคิดทำงานเพื่อมวลมนุษยชาติและธาตุธรรม มันถึงจะสมกับที่เกิดมาเป็นมนุษย์

“...จงมาดูอัฐภาพอันวิจิตร มีกายเป็นแพล่น่า
อันคุ้มกันอยู่แล้ว กระสับกระส่าย เป็นที่ดำริของชน
เป็นอันมาก ไม่มีความยั่งยืน มั่นคง

จงมาดูรูปอันวิจิตรด้วยแก้วมณีและกุนฑล มี
กระดุกอันหนึ่งหุ้มห่อไว้ งามพร้อมด้วยผ้า (ของหญิง)
เท้าที่ย่อมด้วยสีแดงสด ใบหน้าที่ไล่ทาด้วยจุก

ผมที่แต่งงามให้เป็นแปดลอน ตาที่เยิ้มด้วย
ยาหยอด กายเน่าอันประดับด้วยเครื่องอลังการ
ประดุจทะนายนายหยอดอันใหม่วิจิตร พอจะหลอก
คนโง่ให้หลงได้ แต่จะหลอกคนผู้แสวงหาฝั่งคือ
พระนิพพานไม่ได้

ท่านเป็นดังพรานเนื้อวางบ่วงไว้ แต่เนื้อไม่ติด
บ่วง เมื่อพรานเนื้อกำลังคร่ำครวญอยู่ เรากินแต่
อาหารแล้วก็ไป...”

ม.ม.(บาลี) ๑๓/๔๓๙/๔๐๐

คิดไกล มองไกล

วันพุธที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

ชีวิตชาวโลกไม่มีอะไร ถ้าลูกเณรอยู่ในวัยนี้ อดทน อดกลั้นต่อความสนุกสนานในทางโลก เอาชนะการปวดกามได้ จะเป็นวัยที่สร้างบารมีได้ดีที่สุด เพราะเป็นวัยที่แข็งแรง วัยนี้นั่งสมาธิไม่ค่อยปวดเมื่อย สร้างบารมีก็เต็มที่

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อทรงมอบราชสมบัติให้ พระราหุล พระองค์ก็มอบเพศสามเณรให้เป็นเพศสุดท้าย เป็นภาพสุดท้ายของชีวิตมนุษย์ที่เวียนว่ายตายเกิด เพราะฉะนั้น ลูกเณรต้องพยายามรักษาสถานะนี้ให้ได้ ต้องเอาชนะมันให้ได้ ทั้งความกำหนัดยินดีในกาม ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความสะดวกสบาย ความอยากเป็นนั่นเป็นนี่ เพราะความ

รู้สึกที่เราขาดแคลนทรัพย์ ขาดแคลนลาภ ยศ สรรเสริญ
คนยกย่องชื่นชม

ถ้าเมื่อไรเรารู้สึกขาดแคลน เมื่อนั้นเรายังยากจนอยู่
แต่เมื่อไรเรามีความรู้สึกว่า ไม่ต้องการอะไรเลย ต้องการแค่
ปัจจัย ๔ อันควรแก่สมณบริโภค มีอาหารพอเลี้ยงสังขาร มีจีวร
ไม่ก็ผืนผ้าปกปิดร่างกายป้องกันความละอาย ไว้ให้ความ
อบอุ่น ป้องกันลม แดด ฝน สัตว์ร้ายต่างๆ มีที่อาศัยเล็กๆ
จะได้ไม่ต้องดูแลมาก จะได้มีเวลาทำสมาธิภาวนาได้เต็มที่
มีหยูกยาพอจะรักษาสังขารซึ่งมีความเจ็บเป็นธรรมดา
ให้ร่างกายพอทนที่จะสืบอายุต่อไปเพื่อการบำเพ็ญสมณธรรม

ถ้าหากว่า ใครมีอยู่แค่นี้แล้วรู้สึกว่าเต็มเปี่ยม ไม่ได้
ขาดแคลนอะไรเลย รู้สึกสดชื่นเบิกบาน อย่างนี้ถึงจะเรียกว่า
ไม่จน ไม่ขาดแคลน สามารถเป็นอยู่ได้ด้วยตัวของเราเอง จะ
เป็นผู้ใกล้ชิดต่อหนทางพระนิพพาน ใกล้ต่อที่สุดแห่งธรรม เป็นผู้
ควรแก่การเคารพสักการบูชาของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

หลวงพ่อยกให้ลูกเณรเป็นอย่างนี้จึงเลย วัยที่เหมือน
ดอกไม้บานในยามเช้า กำลังสดชื่นแข็งแรง พระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าท่านเรียกว่า ทพระ คือ วัยหนุ่ม มีความแข็งแรงที่จะต่อสู้
ทุกสิ่งได้ ถ้าทนปวดทรมานได้ ทนความสนุกสนานเพลิดเพลินได้

เว้นการติดต่อกับญาติ เพื่อนฝูง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ วิทยุ โทรทัศน์ ที่จะทำให้ใจเราร้อน หรือสิ่งที่เป็นการขัดต่อพรหมจรรย์ แล้ว ตั้งใจศึกษาภาคปริยัติ ปฏิบัติ อย่างเต็มที่

หลวงพ่อกเคยกล่าวไว้ให้เรียนปริยัติด้วยความกระหาย อยากจะรู้ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่สร้างบารมีมา ๒๐ อสงไขย แสนมหากัป ทั้งคิดในใจ เปล่งวาจา กระทั่งได้รับพุทธพยากรณ์ เป็นพระพุทธรูปเจ้านั้น พระองค์ตรัสรู้เรื่องอะไร มีธรรมอะไรที่ทำให้เป็นพระพุทธรูปเจ้า ศึกษาให้เข้าใจแจ่มแจ้ง แล้วน้อมนำมาปฏิบัติเพื่อเป็นอย่างพระองค์ ไม่ใช่หวังเพียงแค่สอบให้ได้ พอเป็นเกียรติยศชื่อเสียงของตัวเองเท่านั้น อย่าคิดเพียงแค่นั้น ต้องคิดให้ไกลไปกว่านั้น อย่ามองแบบคนสายตาสั้น ต้องมองแบบคนที่มีสายตาวไกลที่ไร้ขอบเขตจำกัด ลูกเณร ต้องหัดมองลึกๆ อย่าไปมองแบบตื้นๆ

นั่นคือ สิ่งที่หลวงพ่อกพยายามปลูกฝังให้ทุกคนหัดมอง ที่เดียวให้ทะลุ มองไกลๆ มองให้ครอบคลุม ถ้าเรามองคลุมอย่างนี้ได้ เราจะมองภาพถึงที่สุดแห่งธรรมได้อย่างไร ต้องมองเห็นโลกใบเล็กเท่ากับผลมะขามป้อมอยู่ในฝ่ามือ หรือจักรวาลที่ไม่มีประมาณเอามาใส่ในฝ่ามือได้ อย่างนี้จึงจะ

ศึกษาวิชาธรรมกายได้ หัดมองไกลๆ อย่างนี้สิ อย่าไปมอง
ตื้นๆ แล้วมองอะไรหัดมองให้ครบวงจร

๑ มาตุคาม

หัดมองทุกเรื่องให้ครบวงจร อย่างเช่นเราเห็นผู้หญิง
สวยอย่างนางงามจักรวาล ถ้าเราดูไม่ครบวงจร เราจะมี
ความกำหนดยินดี อยากได้ อยากสัมผัส แต่ถ้ามองให้ครบวงจร
มองตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เดี่ยวเกิด เดี่ยวแก่ เดี่ยวเจ็บ
เดี่ยวตาย มองทั้งข้างนอก มองทั้งข้างใน พลิกเอาอวัยวะภายใน
ดู ไต ไส้ พุง ออกมาข้างนอก ดูซิว่า เอาขึ้นไปประกวดบน
เวที ใครเขาจะดูบ้าง หัดมองอย่างนี้นะลูกนะ

วันหนึ่ง ขณะหลวงพ่อกำลังรับแขก อยู่ๆ เขาก็เล่าถึง
นางงามจักรวาล สวยอย่างนั้น สวยอย่างนี้ ชมใหญ่เลย หลวงพ่อ
ปล่อยให้เขาเล่าไป เล่าเสร็จ เขาหันมาถาม หลวงพ่อพูด
ไปได้อย่างไรก็ไม่รู้ แต่ได้ผลนะ ไม่ได้เรียกว่าพูด เรียกว่าโพล่ง
มากกว่า บอกเขาว่าอย่างไรไม่รู้ “แต่ชี้เหม็น” เขาบอกว่า
แหม...หลวงพ่อ แล้วไม่เล่าอีกเลย โพล่งทีเดียวได้ผลซะจัด
เลย ปกติหลวงพ่อก็ไม่ใช้คำประเพณี หลวงพ่อจะต้องหลบๆ

เลี้ยวๆ มุลบ้าง อุจจาระบ้าง แต่วันนั้นพรวดไปเลย พุดถึงต้น
กำเนิดภาษายังไม่ได้ปรงแตกกันไปเลยนะ คำเดียวหยุดเลย

สมัยหนึ่งเวลารับแขก จะโดนคำถามอย่างนี้บ่อย ไม่รู้
เป็นอะไร เขาถามว่า

“ถามจริงๆ เกอะท่าน เวลาเห็นผู้หญิงสาวๆ สวยๆ
ท่านรู้สึกอย่างไร”

หลวงพ่อบอก “คิดถึงแม่”

เขาบอก “อะไรนะ เห็นผู้หญิงแล้วทำไมคิดถึงแม่”

ก็บอกว่า “เพราะว่าเป็นเพศเดียวกับแม่ผู้ให้กำเนิด
มา ถ้าไม่มีอย่างนี้เราคงเกิดไม่ได้” เพราะฉะนั้นไม่ได้คิด
อย่างอื่นเลย

“คิดถึงแม่ แล้วคิดอย่างไรอีก”

ก็บอกว่า “คิดว่าเตี้ยก็แก่ เตี้ยก็เจ็บ เตี้ยก็ตาย”

เขาถาม “คิดแค่นี้หรอ”

ก็บอกว่า “คิดมากกว่านี้อีก คิดว่าถ้าพลิกข้างในออก
มาข้างนอก แล้วเอาข้างนอกไว้ข้างในจะเป็นอย่างไร แล้ว

เวลาไม่อาบน้ำ มันก็เหม็นเหมือนเราอย่างนี้แหละ มันหอม
ด้วยของที่ชโลมมา และถ้าตายร่างกายก็จะแข็งที่อ นานไป
ก็พองโต สัตว์อื่นก็มาอาศัย มาแตะ มากิน”

ก็เล่าอย่างนี้ไปเรื่อยๆ เฟลิ่งๆ แล้วก็ได้ผล ตอนหลัง
เขาก็ไม่ค่อยมาถามเท่าไร

เพราะฉะนั้น ไม่ว่าเรื่องอะไรก็ตาม ลูกเณรต้องหัดมอง
ให้ครบวงจรอย่างนี้ อย่ามองตื้นๆ จะปรีดี ปฏิบัติก็เช่น
เดียวกัน เราต้องมองให้ลึกขนาดนั้น แล้วลูกจะอยู่ได้ ผ้าผืนนี้
จะเป็นผ้าสไบอย่างกับติดแอร์ทีเดียว ไม่ร้อนเหมือนเอาไป
ตากแดดอย่างไฟอย่างนั้นนะลูกนะ

พระเจ้าอุเทนแห่งนครโกสัมพี
ตรัสถามพระปิณโฑลภารทวาชะว่า
“เพราะเหตุไรพระภิกษุที่ยังหนุ่มแน่น
ยังไม่หมดในความระเร่ในกามทั้งหลาย
จึงสามารถบวชประพฤติพรหมจรรย์อยู่ได้นาน
หรือจนตลอดชีวิต”

พระปิณโฑลภารทวาชะตอบว่า
“ขอถวายพระพร
พระผู้มีพระภาคผู้เป็นอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระองค์ได้ตรัสไว้ดังนี้ว่า
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
เธอทั้งหลายจงถือว่าเป็นมารดา ในสตรีปุณมารดา
จงถือว่าเป็นพี่สาวน้องสาว ในสตรีปุณพี่สาวน้องสาว
จงถือว่าเป็นธิดา ในสตรีปุณธิดา...”

ส.สพ. (บาลี) ๑๘/๑๕๕/๑๓๙

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
เธอทั้งหลายจงมาพิจารณากายนี้แหละ
เบื่องบนตั้งแต่พื้นเท้าขึ้นไป
เบื่องล่างตั้งแต่ปลายผมลงมา
อันมีหนังหุ้มอยู่โดยรอบ
เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการต่างๆ ว่า
มีอยู่ในกายนี้คือ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น
กระดูก เยื่อในกระดูก ม้าม หัวใจ ตับ พังผืด ไต
ปอด ไข้ใหญ่ ไข้เล็ก อาหารใหม่ อาหารเก่า ดี เสลด
หนอง เลือด เหงื่อ มันข้น น้ำตา เปลวมัน น้ำมูก
ไขข้อ น้ำมูตร ดังนี้”

ส.สพ. (บาลี) ๑๘/๑๙๖/๑๔๐

๗

สิ่งที่ชาวโลกขาดแคลน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

หลวงพ่อบวชมาจนบัดนี้ ๒๗ พรรษาแล้ว ยังไม่เคยมีใครมาถามความรู้ในมหาวิทยาลัย จะเป็นดอกเตอร์ หรือใครก็ตามที่มากrabหลวงพ่อ ส่วนมากถามว่า ในตัวมีพระจริงหรือเปล่า สรรณะอยู่ที่ไหน เข้าถึงได้อย่างไร ทำอย่างไรถึงจะหยุดนิ่ง บุญบาปมีจริงไหม นรกสวรรค์มีจริงไหม อะไรต่างๆ เหล่านี้มากมายเลย แต่ไม่เคยมีใครมาถามว่า รัฐศาสตร์เป็นอย่างไร เศรษฐศาสตร์เป็นอย่างไร ศาสตร์ที่ศาสตร์ไม่เคยถามถามแต่พุทธศาสตร์

หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่านรวบรวมเขียนตำราไว้เล่มหนึ่งชื่อ “คู่มือสมภาร” ท่านวางแนวทางเอาไว้ว่า สมภารทุกวัดจะต้องมีความรู้ทรงอภิญญา แล้วถ่ายทอดให้ลูกวัด ลูกวัด

ก็ถ่ายทอดให้ญาติโยมต่อๆ กันไป สอนเรื่องความดี ความชั่ว เรื่องศีลธรรม จะสอนก็ยุคก็สมัยก็ทันสมัยเสมอ ความกตัญญู เมื่อพ้นปีที่แล้ว กับความกตัญญูในปีนี้ หรืออีกพ้นปีข้างหน้า ก็เหมือนกัน ใครๆ ก็ต้องการให้ลูกมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ หรือฆราวาสธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงวางแนวทาง เอาไว้สอนฆราวาส มุ่งสอนจากคติโลกสู่ศีลธรรม การฝึกฝน ตนเองเพื่อมุ่งถึงจุดแห่งการหลุดพ้น นี่เป็นหน้าที่ของพระ คือ ทำหน้าที่เป็นครูสอนศีลธรรมให้แก่ชาวโลก

ชาวโลกเขาอยากเห็นเนื่อนาบุญที่สามารถบอกเขา ได้ว่า ทำบุญอย่างนี้แล้วจะได้านิสงส์อะไร ตายแล้วจะไปไหน เป็นอยู่อย่างไร เขาอยากรู้ตรงนี้นะ ตรงนี้ต่างหาก คือจุดที่โลกขาดแคลน

หลวงพ่อยากให้ลูกหลวงพ่อทุกรูปทุ่เทศชีวิตจิตใจมุ่ง ที่จะศึกษาความรู้ตรงนี้ ที่สามารถแนะนำชาวโลกได้ว่า ที่พึง ที่แท้จริงของมนุษย์นั้นอยู่ที่ไหน เข้าถึงได้อย่างไร และอะไร คือเป้าหมายของชีวิต เมื่อเรารู้แล้ว เห็นแล้ว ก็นำความรู้นี้ ไปถ่ายทอดให้ชาวโลกได้รู้ตาม โดยนำแผนที่โลกมาวางเลย ใครจะไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาประเทศไหนก็เอาธงไป ปักไว้ แล้วอธิฐานทุกวันเลยว่า ญาณิเมตรของเราอยู่ตรงไหน

เราจะได้เดินทางไปโปรด แล้วก็ศึกษาภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ให้เรียนรู้พอที่จะไปถ่ายทอดให้เขา รู้ว่า ในตัวเขามีพระธรรมกาย ถ้าทำได้อย่างนี้จะดีมากเลย อย่างนี้ถึงจะเรียกว่า ทำโลกให้เป็นโลกแก้ว เกิดมาอย่างนี้มี กำไร ได้ทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน

ชีวิตมนุษย์ทั่วไป หลวงพ่อก็เห็นเดือนชนเดือน ไม่ว่า จะทำงานของตัวเอง เอกชน ข้าราชการ หรือการเมือง เห็นแต่ว่าเดือนหนึ่งไปรับเงินเดือน เอาไว้สำหรับเลี้ยงสังฆาร ไปได้อีก ๑ เดือน ถ้าไปทางการเมืองก็ไปตันที่นายกา บ้าง ประธานาธิบดีบ้าง แล้วก็ไม่เห็นได้อะไร ก็เห็นรบกัณอยู่那儿แหละ ขึ้นไปก็บ้องกันตำแหน่ง แม้เป็นเศรษฐีก็รวยฟรี

ถ้าแค่กินเงินเดือนไปเดือนหนึ่ง หลวงพ่อว่าเขาทำกัน อยู่แล้ว แต่เราทำในสิ่งที่ชาวโลกเขาขาดแคลน สอนให้ชาวโลกรู้จักสิ่งที่ดีที่สุดที่เขาปรารถนาว่า มีอยู่ในตัวเขา แนะนำให้เขา เข้าถึงตรงนี้ หลวงพ่ออยากให้เขา รู้ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวเกิดฟรีตายฟรี ไม่รู้เรื่องราวอะไร

โลกยังขาดแคลนครูที่จะแนะนำให้เขาเข้าถึงพระ ธรรมกายภายใน อันเป็นที่พึ่งที่แท้จริง ที่มีอยู่แล้วในกลางกาย ของมนุษย์ทุกคน ถ้าหากว่าเขาเข้าถึงจุดนี้ได้ ทุกคนเปิดช่อง

เดียวกัน ช่อง ๐๗๒ ศูนย์กลางกาย ฐานที่ ๗ เนื้อสะดือ ๒ นิ้วมือ เดียวก็คิดเหมือนกัน พุดเหมือนกัน ทำเหมือนกัน ต่อไปก็จะได้มีเวลาธรรมกายคือ ทั่วโลกนั่งธรรมะตลอด ๒๔ น. เมื่อซีกโลกหนึ่งสว่าง อีกซีกโลกหนึ่งกำลังค่ำ ก็นั่งธรรมะต่อกันไปเลย เห็นไหม ถ้าหากว่า เอาผู้มีบุญไปโปรดทุกประเทศ ทั่วโลก ห่มชีวิตกันชาติหนึ่ง เดียวก็ตายแล้ว อย่างนี้ถึงจะใช้ชีวิตคุ้มค่า

๑ เหมือนขว้างความสุข...ไปข้างหน้า

หลวงพ่อนั่งคุยกับเศรษฐี อย่างนี้ว่าเศรษฐีเขามีความสุขนะ เศรษฐีคุ้นกับการลงทุน เหมือนนักมวยต้องต่อยมวย นักลงทุนต้องลงทุน ได้โครงการนี้มาอึดใจได้หน่อยเดียว ทนไม่ไหวต้องเอาไปลงทุนใหม่อีกแล้ว เขาจะกลัวอยู่อย่างคือ กลัวเงินอยู่เฉยๆ

เม็ดเงินแต่ละเม็ด ถ้าลงไปแล้วต้องมีเม็ดเงินงอก ต่อมา เพราะฉะนั้นสิ่งอะไรที่มองไม่เห็นเป็นรูปธรรม เป็นเม็ดเงินขึ้นมา เขาไม่เอา พอลงทุนไปแล้วไม่เชื่อว่าหมุนะ เมื่อขยายงาน ก็ต้องขยายทีม พอขยายทีมก็ต้องขยายทุน ขยายทุนก็ขยายที่ ขยายที่ก็ต้องขยายดอก ขยายดอกขยายปัญหา

ขยายปัญหาขยายความเครียด ขยายความกดดันไปเรื่อยๆ
เป็นอย่างนี้จนหมดเวลาของชีวิต

หลวงพ่อกุญกับเศรษฐีที่ไรเห็นเขากลุ้มใจทุกที หลวงพ่อ
เคยถามมหาเศรษฐีว่า หาเงินเยอะๆ ไปทำไม แปลกจัง เขา
ตอบไม่ค่อยได้ แต่ถ้าถามว่าหาเงินอย่างไร ตอบเก่งมาก คล่อง
มาก แต่พูดไปก็บ่นไป กลุ้มไป दुปนทุกข้ออย่างไรรู้เหมือน
ขว้างความสุขไปข้างหน้า ในที่สุดก็หมดเวลากันไปไม่ได้อะไร

เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว มีเศรษฐีระดับหมื่นล้านบอกกับ
หลวงพ่อกว่า ให้แก่ๆ ก่อน แล้วจะเข้าวัดปฏิบัติธรรม ตอนนี้
ตายไปแล้ว ไม่รู้ว่าแก่หรือยัง ยังไม่ทันได้นั่งสมาธิเลย ชีวิต
มันก็แค่นี้ แปปเดียวเท่านั้นเอง

หลวงพ่อก็เจออย่างนี้ มันสู้การศึกษาวิชาธรรมกาย
ไม่ได้ เพราะฉะนั้นอย่าให้มีความคิดว่า จะสักดีหรือจะอยู่ดี
สักไปอย่างมากที่สุดไปมีเมีย แล้วก็มียูก็ได้เลี้ยงลูก ได้กลุ่มกับ
ลูก ได้ดูหลาน ก็เพลินกับหลาน แล้วก็กลุ่มกันไปอย่างนั้น
จนกระทั่งหมดเวลากันไป มันก็ได้แค่นี้เอง

หลวงปู่วัดปากน้ำท่านก็ยืนยันว่า ไม่มีวิธีอื่นใดที่จะ
ต่อสู้กับพญามารได้ นอกจากหยุดกับนิ่ง เราจะไปชนรถถึง

ป็นใหญ่ หรือนำชิปนาจุมาสู้กันก็ไม่ได้ จะเอาเงินไปซื้อ
ก็ไม่ได้ มีวิธีเดียวที่จะสู้กับเขาได้คือ หยุดกับนิ่ง เพราะฉะนั้น
เรามาถึงจุดสูงสุดของวิชาแล้ว พยายามรักษาตรงนี้ไว้ให้ได้
ยิ่งกว่าชีวิตนะลูกนะ

“...เงินทองนี้ ทำให้เกิดความโลภ
ความมัวเมา ความลุ่มหลง
ความติด ดังเครื่องผูก
มีภัย มีความคับแค้นมาก
เงินทองนั้นตั้งอยู่ไม่ยั่งยืนเลย...”

ช.เกรวี.(บาลี) ๒๖/๔๗๑/๔๘๗

หลวงพ่ไม่อยากให้สึกเลย

วันพุธที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

หลวงพ่ไม่อยากให้ใครสึกเลยแม้แต่รูปเดียว อยากให้ศึกษาวิชาธรรมกายกัน สึกออกไปอย่างมากที่สุดก็ไปมีลูกมีเมีย ได้เลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย ก็ได้แค่นั้น หลวงพ่อยังนึกไม่ออกว่า จะได้อะไร สุดท้ายก็หมดเวลาของชีวิต ไม่ได้อะไร

พวกเราลูกๆ หลวงพ่อทุกรูปมีบุญมากนะ ที่ได้มีโอกาสศึกษาวิชาธรรมกาย เพราะฉะนั้นอย่าคิดสึก ถ้าสึกควรเปลี่ยนเป็น “ศ” คิดศึกษาไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม ทุ่มชีวิตศึกษาวิชาธรรมกายไปเลย มีเท่าไรเรียนรู้ให้หมด ไม่หมดไม่เลิก ตายแล้วกลับมาเกิดใหม่ ศึกษาต่ออีก คิดอย่างนี้สิ! อย่าไปคิดมีลูกมีเมีย ก็ได้แค่ลูกแค่เมีย ไม่วิเศษอะไรเลย หมู หมา กา ไก่ มันทำได้ ใครก็ทำได้ ออกไปข้างนอกเจอคนหาลูกหาเมียเยอะ

ไม่หานี้เสียก คึกษาวิชชธรรมกายนี้ยาก ทั้งมนุษย์และเทวดา
เขาจะกราบไหว้ คอยติดตามคุ้มครองรักษาผู้ที่เข้าถึงวิชา
ธรรมกาย คึกษาวิชชธรรมกาย หลวงพ่ออยากให้ลูกทุกรูป
ซาบซึ้งในวิชชธรรมกายให้มากๆ พยายามทุ่มชีวิตศึกษา
ฝึกฝนให้ชำนาญ อย่าเอาหัวใจไปไว้ที่อื่นนะจ๊ะ

หลวงพ่อนั่งรับแขก หลายท่านบอกว่า สิ่งที่เขาอยาก
เป็นจริงๆ คือเป็นอย่างที่หลวงพ่เป็น หรือเป็นอย่างพระ
อาจารย์ แต่ชีวิตตอนนี้เขาเลือกไม่ได้ เขาถูกเข้าไปอยู่ในคุก
แล้ว เหมือนมีเครื่องผูกหย่อนๆ ไว้ แต่จริงๆ เขาอยากเป็น
อย่างนี้ เพราะฉะนั้นทุ่มหัวใจฝึกฝนกันนะ

ชีวิตทางโลกไม่ใช่ความสุขที่แท้จริงหรอก อารมณ์
ที่เข้าถึงธรรมภายใน มีความสุขละเอียดประณีตมากกว่า
เพราะฉะนั้นเราต้องเข้าถึงจุดนี้ให้ได้ ศึกษาให้รู้แจ้ง ฝึกฝน
ให้ชำนาญ แล้วกลับไปสอนให้ชาวโลกเขามาถึงจุดนี้ให้ได้
หลวงพ่อยากให้ลูกๆ ทุกรูป มีความคิดอย่างทีหลวงพ่คิด
และอยากให้เป็นอย่างนี้ จะเป็นได้ไหม

ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้
มีกำหนดร้อยปีเป็นอย่างมาก
ไม่เกินกำหนดนั้น
ย่อมจะเหือดแห้งไป เหมือนไม้้อที่ถูกตัดแล้ว
มีแต่จะเหี่ยวแห้งไป ฉะนั้น
จะมัวเพลิดเพลिनไปไย
จะมัวเล่นคึกคะนองไปทำไม
ความยินดีจะเป็นประโยชน์อะไร
ประโยชน์อะไรด้วยการแสวงหาทรัพย์
จะมีประโยชน์อะไรด้วยบุตรและภรรยา

ช.ชา.(บาลี) ๒๓/๒๐๖๒/๔๑๕

ผ้าสีสุดท้าย ๒

วันพุธที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

เรามาถึงภาวะอันสูงสุดแล้ว เพศสุดท้ายของการเวียนว่ายตายเกิดคือเพศพระ อาชีวะสุดท้ายของชีวิตในการเวียนว่ายตายเกิดก็อาชีวะพระ คนจน คนรวย พระราชา มหากษัตริย์ พระเจ้าจักรพรรดิ ตอนสุดท้ายออกบวชหมด สวมเครื่องแบบ ชุดสุดท้ายในสังสารวัฏที่คงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ชุดพระ ผ้าสีสุดท้าย สีทอง ไม่มีสีทองก็เอาสีใกล้เคียง ทอง หรือน้อยกว่าทอง เรื่อยไป คือสีที่เทียบกับสิ่งที่มีคุณค่าและมูลค่าสูง

เครื่องแบบชุดสุดท้าย ชุดที่มนุษย์และเทวดากราบไหว้ บูชา ยินดีต้อนรับ มีของก็อยากให้ ให้แล้วก็มีความสุข

เครื่องแบบชุดสุดท้ายทันสมัยอยู่เสมอ ออกแบบครั้งเดียวใช้ชุดนี้มาสองพันกว่าปี ผู้ต้นคิดคือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ผู้ออกแบบคือพระอานนท์ เป็นชุดที่จัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพราะผู้รู้เป็นคนจัด และไม่ใช่ว่าไปเจอสีนี้อยู่โคนไม้ หยิบเอามาห่มก็ไม่ได้ อย่างนั้นเขาเรียกว่า ห่อตัว ต้องมีพิธีกรรม สืบทอดกันยาวนานกว่าสองพันปี จึงจะได้ครองชุดนี้ได้ เพราะฉะนั้นควรภูมิใจในชุดนี้ให้ดี อย่าไปเปลี่ยนผ้า เปลี่ยนแปลงจิตใจดีกว่า ถ้าใครครองผ้าชุดนี้แล้ว แนะนำเขาไปเลย **อย่าเปลี่ยนแปลงชุดเด็ดขาด เพราะเป็นชุดที่เหมือนพระธรรมกายในตัว เป็นชุดที่ทำให้เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแล้ว**

ชุดหลากสี มีเงื่อนไขต้องทำมาหากิน มีพันธะของชีวิต มีเครื่องกังวล มีเครื่องผูกหย่อนๆ ผูกให้พัวพันตลอดเวลาเลย ไม่เป็นอิสระ ไม่มีเวลาว่างที่จะมาศึกษาธรรมปฏิบัติ แต่ชุดนี้ไม่มีพันธะของชีวิต ไม่มีภาระเครื่องกังวล ปฏิบัติธรรมได้เต็มที่ เพราะฉะนั้นตอนไหนมีความรู้สึกว่าท้อแท้ ท้อถอย อยากจะลาสิกขาละก็ ให้นึกถึงคำพูดที่หลวงพ่อบุญวันนีไว้ เยอะๆ แล้วเตือนๆ กันเอาไว้ให้ดีๆ เรากำลังจะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ชุดนี้เท่านั้นถึงจะไปถึงที่สุดแห่งธรรมได้ ชุดอื่นไปยาก เพราะมีเครื่องกังวล

๑ ทรงผมทรงสุดท้าย

ทรงผมทรงสุดท้ายหลังจากจัดกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็คือทรงนี้ แต่ที่ยังจัดไม่เสร็จ เดี่ยวสั้น เดี่ยวยาว เดี่ยวหยิก เดี่ยวเหยียด เดี่ยวปิดหน้า เดี่ยวเปิดหน้า เดี่ยวถักเปีย เดี่ยว ตัดเปีย สารพัดทรงอะไรก็ 모르 นั่นยังจัดไม่เสร็จ ยังต้องเวียน วายตายเกิดกันอีกนาน แต่ทรงนี้เดือนหนึ่งหวี ๒ ครั้งเท่านั้น หวีที่ไม่มีซี่ คมกริบ คือ มิดโกน นี่เป็นทรงผมทรงสุดท้ายใน สังสารวัฏ

๑ สภาพใจที่จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม

สภาพใจที่จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ต้องเป็นสภาพใจที่ ไร้กังวล ไม่ติดในคน สัตว์ สิ่งของ เยือกเย็นเป็นนิത്യ สะอาด บริสุทธิ์ ผ่องใส มีความสุขตลอดกาล ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใด มีความรู้สึกไม่ต้องการอะไรเลย แค่อาสนะ ๑ ผืน ที่นั่งแคบๆ ไม่เกิน ๑ ตารางเมตร ที่นอนไม่เกิน ๒ ตารางเมตร อาหาร แค่วันตาย รสชาติไม่คำนึงถึง แล้วก็ไม่นิยมยินดีในร้ายอะไร ไม่ว่าใครจะกระทุ้งกระแทกแค่ไหน ก็ไม่กระทบกระเทือน ใจนิ่งเฉย รู้สึกสดชื่นตลอดเวลา และเวลาเราดูอะไรก็สักแต่ว่าดู

ไม่มีความรู้สึกพัวพัน ผูกพัน นั่นแหละเป็นสภาพใจที่
เหมาะสมที่จะไปที่สุดแห่งธรรม

สัตว์โลกที่ยืน นั่ง นอน หรือเดินอยู่
มิใช่อายุสังขารเท่านั้นที่ติดตามไป
แม้วัยก็เสื่อมลงไปทุกขณะ
ที่หลับตาและลืมตาอยู่

ช.ชา.(บาลี) ๒๗/๖๑๒/๑๔๗

ภาพสุดท้าย

วันพุธที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๘

ถ้าจะเรียนวิชาธรรมกายให้ดี ๕ ปีแรก ตั้งแต่
วันที่เป็นนักบวช ต้องไม่ไปเกี่ยวข้องกับทางบ้าน คือ
ต้องตัดขาดกันเลยจากหมู่ญาติ เพื่อนฝูง สิ่งภายนอก
สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อต่างๆ ทั้งหมดเลย เพราะว่า เป็น ๕ ปีแห่ง
การฝึกฝน ใจเรายังไม่มั่นคง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงกำหนดเอาไว้ พระนวกะต้อง
๕ ปี ไม่ควรให้กลับไปเยี่ยมโยม เพราะยังไม่มีอะไรไปโปรด
โยม มีแต่โยมจะโปรดมากกว่า เดี่ยวโยมก็เทศน์โน่นเทศน์นี่
กลับคืนมาเสียอีก เพราะฉะนั้น ๕ ปีนี้ต้องอยู่ในความดูแล
ของพระอาจารย์ พระอุปัชฌาย์อาจารย์ แม้แต่โทรศัพท์ก็ไม่
ควรติดต่อ

๑ สื่อ...อันตราย

ยุคนี้การทำธุรกิจต่างๆ มีการแข่งขันกันสูงมาก สื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ หรืออะไรต่างๆ ผลิตออกมาต้องเอาใจตลาด ต้องขายให้ได้ เมื่อต้องแข่งขันกันในยุคที่กามกำเริบ เขาก็นำภาพที่ทำให้เกิดความร้อนร่อนใจ นำเรื่องของกามเดิหน้า เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ในขณะที่ลูกเณรยังอยู่ในวัยหนุ่ม ยังเป็นปุถุชนอยู่ มีเลือดมีเนื้อ มีความหิวกระหาย มีความอยากสารพัดอัดแน่นเต็มไปหมดในวัยนี้ เพราะฉะนั้นมันระเบิดง่าย ถ้าคลุกคลีกับสิ่งเหล่านี้ พอตาเห็นเข้า ใจมันจะคิดปรุงแต่ง กำลังนึกถึงองค์พระอยู่ดีๆ หลุดไปเลย ฟุ้งซ่านไปเลย เพราะฉะนั้นถ้าจะให้ดี ๕ ปีนี้ต้องหลีกเลี่ยงจากสื่อเหล่านี้ละลูกนะ

๑ ดอกไม้พระอรียะ

ดอกไม้พระอยู่ในป่าช้า ดอกไม้ชาวโลกอยู่ในแจกัน อยู่ในบาร์ในคลับ เขาดูแล้วสวย สบายใจ แต่ดอกไม้พระดูแล้วสบายใจ สดชื่น ต้องไปดูในป่าช้า เห็นซากศพ หนอง แมลง กำลังไต่ยั่วเย้าแทนแมลงภู่ เต็มไปหมดเลย ดูแล้วหายกลุ้ม

คลายจากความกำหนัดยินดีต่างๆ กระทั่งได้บรรลุธรรม
สมัยพุทธกาลเขาทำกันอย่างนี้นะ

๑ ภาพสุดท้าย

พุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังขรัตตะ ๓ สิ่งนี้ให้อยู่ในใจ
ให้เป็นที่พึ่งยามว่าเหว่ ยามเหงา ซึม เครียด เบื่อ กลุ่ม และ
เป็นเครื่องระลึกนึกถึงตลอดเวลา นึกถึงท่านจะได้ชื่นอกชื่นใจ
มีอยู่ ๓ สิ่งแค่นี้ที่ดีที่สุดในโลก

ถ้าทั้งวันทั้งคืนลูกเณรมีพุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังข
รัตตะ อยู่ในใจอย่างนี้ ไม่ช้าหรอก ไม่กี่วันจิตต้องละเอียดแล้ว
พริบเข้าไปสู่ภายใน สว่างโล่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์พระ
ธรรมกาย เราเป็นพระ พระเป็นเรา เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
ยิ่งกว่ารสเปรี้ยวในมะนาว รสหวานในน้ำตาล ตอนนี้อานุภาพ
จะเกิดขึ้นแล้ว สิ่งที่ไม่เคยเห็นก็จะเห็น สิ่งที่ไม่เคยรู้ก็จะรู้
สิ่งที่เคยสงสัยก็จะหายสงสัยไปตามขั้นตอน

กว่าจะมาเป็นสามเณรนั่งต่อหน้าหลวงพ่อก็ได้ เป็นกัน
มาแล้วสารพัด เป็นพระราชามหากษัตริย์ เศรษฐี มหาเศรษฐี
ยาก วนิพก เป็นมาหมด แต่ตอนสุดท้ายก็จะมาเป็นพระเป็น
เณรเรื่อยมา

ภาพพระ ภาพสุดท้ายของโลก หลังจากภาพสวมนงกุฎ ถือกันว่าราชการ เหนื่อยแทบตาย จะถูกแย่งชิงราชสมบัติอยู่ตลอดเวลา กระทั่งมาเป็นเศรษฐกิจ มหาเศรษฐกิจ ผู้ครองเรือน รบกับลูกเมียสารพัด เดี่ยวภาพเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นเปรต เป็นอสุรกาย วนกันไปวนกันมา แต่ภาพสุดท้ายคือภาพนี้ ภาพที่นุ่งห่มผ้ากาสาเยะ เป็นภาพที่เทวดา ผู้รู้ บัณฑิต นักปราชญ์ทั้งหลายกราบไหว้บูชา

ภาพนี้ไม่ได้เกิดขึ้นง่ายๆ กว่าจะมาอยู่ตรงนี้ได้ ต้องสร้างบารมีมามากมาย ตอนนี้ลูกเณรมาอยู่ในภาวะอันสูงสุดแล้ว ภาพสุดท้าย เพศสุดท้ายของการเวียนว่ายตายเกิด อย่าไปเริ่มต้นใหม่อีกนะ อย่าไปเปลี่ยนแปลงเป็นภาพกางเกงละ

คนนุ่งกางเกงขาไหว้ผู้ที่นุ่งสบง ที่มีผ้าเยอะไหว้คนที่มีความน้อย ไหว้คนมีผ้า ๓ ผืน คนที่นุ่งผ้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไหว้คนที่ผ้าไม่เปลี่ยนแปลง ที่สวมใส่ผ้าหลากสีกราบไหว้บูชาผู้มีสี่เดียว

ผ้าผืนสุดท้าย สี่เดียว เหมือนทองคำแห่งความบริสุทธิ์ ทองไม่กลัวไฟ ใครสวมชุดนี้ไม่กลัวความทุกข์ยากลำบาก ยิ่งเจอความทุกข์ยากลำบากเท่าไร ยิ่งสุขใสเหมือนทองที่เจอ

ไฟยิ่งไสยิ่งสว่าง ผ้าผืนนี้มีตบะอยู่ในตัว ใครสวมชุดนี้แม้
กิเลสอาสวะจะทาบจะถอง ดิน แดก ลม ผน หนได้ทุกอย่าง

ช่างทองเขายึดทองเส้นนิตเดียว เล็กเท่าเส้นผม บาท
หนึ่งยึดได้ยาวเป็นกิโลเมตร ไม่ขาดตอนเลย ผ้าผืนนี้ก็เช่น
เดียวกัน เป็นหนทางแห่งความดีที่ยาวไม่มีที่สิ้นสุด สีทอง
เป็นสีแห่งความบริสุทธิ์ ทองคำนอกจากมีมูลค่าแล้วยังเป็น
สิ่งที่มีคุณค่า ทองน้ำหนัก ๑ บาท ช่างทองนำมาทาบแบบๆ
ตีเป็นแผ่นทองคำเปลว ไปติดที่ไหนก็มีคุณค่า แล้วแปลงที่
ทุกประเทศทั่วโลก เขามิ้นำรัตนชาติอย่างอื่นมาตีเป็นราคา
ที่รักษาคุณค่าของทรัพย์หรือเงินตราละ แต่เขาใช้ทองคำ

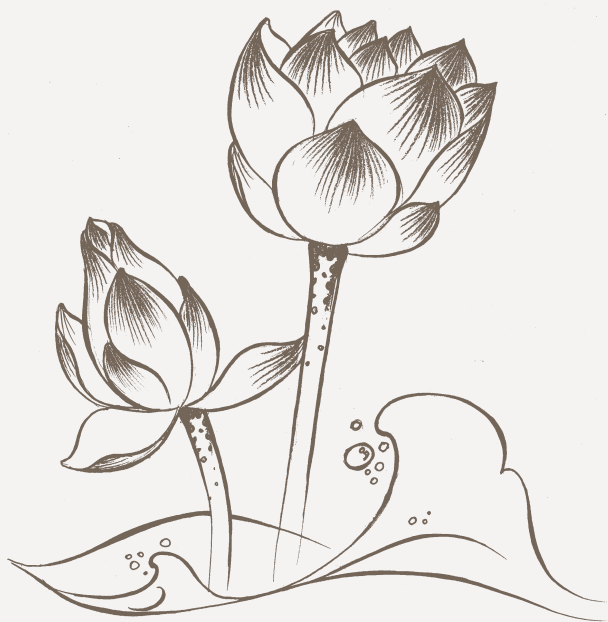
แล้วผู้ที่จัดหาวไม่เสร็จให้ผู้ที่จัดหาวเสร็จแล้ว ไปดูแลอะ
ทั่วโลก จัดทรงผมบนหัวไม่เสร็จสักที เดี่ยวสั้น เดี่ยวยาว เดี่ยว
หยิก เดี่ยวยึด กลับไปกลับมา ของเราใช้มีดโกนเป็นหวีทีเดียว
เพราะฉะนั้นควรภูมิใจทรงผมทรงสุดท้ายที่ทันสมัย

ลูกเณรมาอยู่ในภาวะอันสูงสุดแล้ว ผ้าสีสุดท้าย ผม
ทรงสุดท้าย นี่คือนิภาพสุดท้าย อย่าให้หลุดไปจากร่างกายนี้
นะ

ภิกษุผู้มีใจฟุ้งซ่าน กลับกลอก
ถึงจะนุ่งห่มผ้าบังสุกุล
ภิกษุนั้นย่อมไม่มงดงามด้วยผ้าบังสุกุลนั้น
เหมือนกับวานรคลุมด้วยหนังราชสีห์ ฉะนั้น
ส่วนภิกษุผู้มีใจไม่ฟุ้งซ่าน ไม่กลับกลอก
มีปัญญาเครื่องรักษาตน สำรวมอินทรีย์
ย่อมมงดงามเพราะผ้าบังสุกุล
ดังราชสีห์ในถ้ำ ฉะนั้น

ช.เถร.(ปาลี) ๒๖/๓๘๘/๔๐๙

๑๑

ไกลวัด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

พระเดชพระคุณหลวงพ่อบริหารให้โอวาทพระภิกษุเปรียญธรรมประโยคสูง ที่มาราบลาเพื่อไปเข้าร่วมอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง ร่วมกับพระภิกษุวัดอื่นๆ ที่วัดสร้อยทอง พระอารามหลวง เป็นเวลา ๑ เดือน ว่า

ปีนี้หลวงพ่อบริหารหวังว่าจะได้ตั้งใจ คือลูกทุกรูปสามารถสอบบาลีสนามหลวงได้ยกชั้น ที่จริงการสอบธรรมวินัยของลูกทุกรูป หลวงพ่อบริหารว่าไม่น่าจะยาก เพราะเรารักเส้นทางนี้มีพระนิพพานเป็นอารมณ์ มุ่งจะทำพระนิพพานให้แจ้ง และไปที่สุดแห่งธรรม เราเรียนด้วยชีวิตเลือดเนื้อ ด้วยจิตวิญญาณและเยื่อในกระดูก เรียนเพื่อนำมาใช้จริงๆ เมื่อเราเรียนด้วยฉันทะเช่นนี้ หลวงพ่อบริหารเชื่อว่าเราทำได้ แม้เราจะมีภารกิจมากมาย ต้อง

สอนหนังสือ ต้องทำกิจกรรมร่วมกันก็ดี ส่วนกิจวัตรคือ การ
สวดมนต์ไหว้พระ ทำภาวนา นั่นเป็นอาชีพของเราอยู่แล้ว

หลวงพ่อกว่า การเรียนและการสอบให้ได้ยกชั้นอยู่ใน
วิสัยที่ลูกหลวงพ่อทุกรูปจะทำได้ ขึ้นอยู่กับว่าเราให้โอกาส
กับตัวเราเองศึกษาเต็มที่แค่ไหน โดยภูมิปัญญา กำลังบารมี
ประกอบกับความเพียรของพวกเราทุกรูปอยู่ในวิสัยที่สามารถ
ทำได้ ไม่ยากเย็นอะไร

การศึกษาพระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรา
เรียนเพื่อนามาใช้ทดสอบตนเองว่าเรียนรู้ได้แค่ไหน เพื่อที่
จะนำความรู้นั้นมาสอนตัวเอง ให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของ
การบวช ต่อไปวัตถุประสงค์ของการศึกษาพระธรรมวินัยจะ
เปลี่ยนไปทั่วสังฆมณฑล จากที่เรียนไปเพราะว่าจำต้องเรียน
บวชมาแล้วไม่รู้ไปไหน เขาให้เรียนก็ต้องเรียน ไม่เรียนก็อยู่
วัดไม่ได้ หรือเรียนรู้ในระดับหนึ่งเพื่อเป็นฐานไปเรียนต่อทาง
โลก ก็เปลี่ยนมาเรียนแบบลูกหลวงพ่อ คือเรียนเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของการเป็นนักบวช นี่คือบุญใหญ่ของลูกทุกรูป
ที่จะทำให้เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงความนึกคิดทางการ
ศึกษาพระธรรมวินัยทั่วสังฆมณฑล

จากจุดเล็กๆ ของเราที่สอบได้ยกขึ้น จะขยายผลอันยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต เหมือนกับก่อนจะเขียนหนังสือได้เต็มหน้า ก็เริ่มจากจุดเล็กๆ ที่เราจรดปลายปากกา

โลกแล้วแต่เราว่าอยากจะให้ไปในทิศทางใด เราจะให้ทิศทางของพระพุทธศาสนาไปทางไหนก็แล้วแต่เรา เราอยากจะให้พุทธศาสนาเป็นสรณะ เป็นที่พึ่งต่อชาวโลกได้อย่างแท้จริง เราก็ต้องตั้งใจศึกษากันอย่างเต็มที่ ให้ผลของการสอบนั้นปรากฏออกมาว่า เราสอบได้ยกขึ้น จากจุดเล็กๆ ตรงนี้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต

เพราะฉะนั้น ยามใดที่มีความรู้สึกลัวว่าเหนื่อย ให้นึกถึงคำพูดของหลวงปู่ เหนื่อยล้าได้แต่อย่าท้อ เหนื่อยล้านี้หลวงปู่เห็นใจ แต่เราท้อไม่ได้ จะต้องไปถึงที่หมายให้ได้ ให้นึกเสมอว่า หลวงปู่ไปอยู่ตรงนั้นด้วย ร่วมตัว ร่วมเรียนรู้พระธรรมวินัยควบคู่กับลูกๆ ทุกรูป เอาหัวใจ วิญญาน และความปรารถนาดีของหลวงปู่ติดไปด้วย เอาไปสวมใส่อยู่ในใจ ไปร่วมเรียนร่วมสอบด้วย

๑ ข้อวัตรปฏิบัติ

ข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ อย่าได้ทอดทิ้ง แม้ว่าจะห่างไกลจากหลวงพ่อบ้าง ห่างไกลจากหมู่คณะ เราตกเป็นเป้าสายตาของมนุษย์และเทวดาทั้งหลายตลอดเวลา ๒๔ น. ทั้งเพื่อน สหธรรมิกที่พักอยู่ติดเดียวกัน พระอาจารย์ที่มาสอน ผู้ปกครองที่เราไปอยู่อบรม รวมทั้งสาธุชนที่นั่น ดูเราอยู่ตลอดเวลาแล้วที่สำคัญ เราดูตัวของเราเอง

ถ้าอยากให้ชาวโลกเข้าถึงสันติสุข อยากให้พระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งให้แก่ชาวโลก อยากให้ประเทศไทยเป็นหลักของพระพุทธศาสนา อยากให้เพื่อนสหธรรมิกมีกำลังใจที่จะเป็นนักบวช และอยากเห็นสาธุชนมีความปิติที่ได้ทำบุญกับเนืองนาบุญ ให้ลูกรักษาข้อวัตรปฏิบัติของเราไว้ให้เคร่งครัด แต่อย่าถึงกับเคร่งเครียดไปอวดเคร่งกับเขาก็ไม่ใช่ ให้ทำอย่างมีความสุขในการประพฤติข้อวัตรปฏิบัติของเรา มีความสุขกับการสวดมนต์ไหว้พระ ทำภาวนา และรักษาสิกขาบทต่างๆ ไม่ให้บกพร่องเลย

คนเราถ้าหากทำอะไรที่ไม่ฝืนใจ ทำแล้วมีความสุข แต่เราจะรู้สึกเป็นทุกข์ถ้าฝืนใจ ข้อวัตรปฏิบัติของเรา ถ้าหากเราปฏิบัติเพื่อจะขัดเกลา กลั่นกรองจิตใจเราให้สะอาดบริสุทธิ์

ให้ได้บรรลุผลนิพพานแล้ว มันเป็นความสุขและนำมาซึ่งความปิติยินดี เพราะฉะนั้นเราไม่ได้ฝืนใจทำ เมื่อเราทำอย่างนี้เป็นกิจวัตร เพื่อนสหธรรมิกเห็นแล้วก็จะเกิดความเกรงใจและเกิดกำลังใจ

ในใจลึกๆ ของเพื่อนสหธรรมิก ที่มาร่วมศึกษาและร่วมพำนักอยู่ที่ตึกเดียวกัน เขาก็อยากเห็นเนื่อนาบุญเหมือนกัน อยากเห็นนักบวชในยุคนี้ มีชีวิตและจิตวิญญาณของนักบวชอย่างแท้จริง ไม่ใช่มีเฉพาะในสมัยพุทธกาลที่ได้ศึกษาร่ำเรียนมาในพระไตรปิฎกเท่านั้น เขาเห็นแล้วจะได้เกิดกำลังใจให้บวชต่อไปได้อีก

ถ้าหากว่าลูกของหลวงพ่อกุรูรูปทำได้อย่างนี้ บุญใหญ่ก็จะเกิดขึ้นกับเราก่อน กำลังใจเกิดขึ้นกับเพื่อนสหธรรมิก เราจะยกสังฆมณฑลให้สูงขึ้น ญาติโยมก็สมหวังที่ได้ทำบุญกับเนื่อนาบุญ พระพุทธศาสนาก็จะเป็นที่พึ่งแก่ชาวโลก ทุกสิ่งเกี่ยวพันกันไปหมดเลย เหมือนกับการรดน้ำที่โคนต้นไม้เพียงชั้นเดียวมีผลไปถึงลำต้น กิ่ง ก้าน ใบ ดอก ผล นกกา รุกขเทวา ตลอดจนกระทั่งช่วยสร้างบรรยากาศร่มเย็น ให้เกิดขึ้นแก่โลก

๑ ร้านหนังสือ

ในร้านหนังสือ เราต้องมีวิจารณ์ญาณแยกแยะให้ดี เพราะมีทั้งหนังสือที่ชวนให้ใจเรตกต่ำ พวกนุ่งซั้วหม้อซั้ว มีมากมาย และที่เขียนเรื่องราวไม่ควรอ่านก็มาก ความรู้เหล่านี้ไม่เกิดประโยชน์ อย่าไปอยากรู้ อยากรู้ศึกษา แค่เราคิด หรือเดินผ่านเท่านั้น เห็นแล้วเกิดความยินดี ตัวเสนียดก็เข้ามา เสน่ห์ก็หายไป

หากจะเรียนรู้หนังสือพวกนี้ ให้ไปศึกษาพระธรรม วินัยให้แตกฉานเสียก่อน พิสูจน์แล้วจนกระทั่งเราเห็นว่า คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นไม่มีอะไร เราเรียนรู้หมด แล้ว ถูกหมดแล้ว จึงค่อยมาเรียนโลกียะ เพราะฉะนั้น อย่าได้กล้ากรายไปตามร้านหนังสือต่างๆ เหล่านั้น เพราะ เห็นแล้วมันร้อน เอามาอ่านก็ร้อน ทำไม่ได้ก็ร้อน

ตอนนี้ลูกหลวงพ่อดองถือว่าเป็นผู้ใหญ่ทั้งหมด เพราะ มาเรียนเปรียญธรรมเอกกันแล้ว แม้อายุของเราจะยังไม่มาก ก็ตาม แต่เป็นผู้หลักและเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นกำลังใจของชาวโลก ขนาดผู้หลักผู้ใหญ่ในทางโลกยังต้องมาราบมาไหว้เรา เพื่อให้ เกิดเป็นบุญต่อบุญติดตัวไปในภพเบื้องหน้า เพื่อที่เขาจะได้มี โอกาสสมาบัติเพ็ญบุญ

ที่เขากราบไหว้ เขาไม่ได้มองที่อายุ แต่มองถึงคุณธรรม
ธรรมะภายใน เพราะฉะนั้นอย่าเพ่งเล็งพลาในสิ่งเหล่านี้ และ
อย่าให้ใจแปดเปื้อนได้ ให้เตือนตัวเองดีที่สุด แต่ถ้าปล่อยให้
ช่วยกันเตือน ถ้าได้รับคำเตือน อย่าโกรธ อย่าขุ่นมัว รับผิดชอบ
ละเลิกเสีย ทิ้งไปเลยและก็ขอขอบคุณคนที่มาเตือน แต่ดีที่สุด
อย่าไปทำอย่างนั้น เพราะเรากำลังจะเป็นที่พึ่งให้ทั้งมนุษย
และเทวา กำลังจะยกย่องพระพุทธศาสนา

๑๑ เติบโตดอกไม้สะท้อนถึงดวงดาว

รักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพราะเราต้องอาศัยความแข็ง
แรงของร่างกาย จิตใจจึงจะแจ่มใสในการศึกษาพระธรรมวินัย
ดูแลตัวเองให้ดี อย่าให้เจ็บป่วยไข้ จะไปไหนก็ตามให้ความ
เคารพต่อสถานที่ ต่อครูบาอาจารย์ ต่อผู้ปกครองที่นั่นให้ดี

การวางรองเท้า หรือข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์
ของเรา อย่าลืมนะ รักษาตรงนี้ไว้ ใช้เวลาแค่ ๑ นาที แต่ผลมัน
ยิ่งใหญ่ แค่ว่าก้มลงไปจับรองเท้าให้มาเรียงชิดกัน ปล่อยมือ
แล้วก็ยืนขึ้น ความมีระเบียบก็เกิดขึ้น ความสบายตาสบายใจ
เกิดขึ้นกับทุกคนที่ได้เห็น ความชื่นชมเกิดขึ้นในใจเขา แล้ว
ความเคารพนับถือก็ตามมา คุณสิ! ไม่น่าเชื่อเลยนะ ไม่ได้เสีย

เงินอะไรเลย แต่เราสร้างความนับถือเกิดขึ้นในใจเขาได้ ใจเขาที่สับสนจะถูกจัดให้เป็นระเบียบ เหมือนของที่ถูกรวบรวมไว้อย่างดีในห้องอย่างนั้น

ใจที่มีระเบียบ คือใจที่มีพลัง ความบริสุทธิ์ของใจเกิดขึ้น ความชื่นชมชื่นใจของผู้ที่ได้พบเห็นตามมา ตามด้วยความเคารพนับถือยกย่องว่า คนที่วางรองทำอย่างนี้เป็นผู้มีคุณธรรม เกิดความเคารพในคุณธรรม แล้วจะเกิดการเอาอย่าง ผลสะท้อนถึงพระพุทธศาสนา แคเราจัดรองเท่าแค่นั้นยังส่งผลอันยิ่งใหญ่ สิ่งที่เรากระทำทุกอย่างกระทบไปถึงชาวโลกหมด จากโลกถึงจักรวาลถึงดวงดาว อย่างนี้กว่าสิ่งที่เราทำทั้งต่อหน้าและลับหลังจะไม่มีผลต่อส่วนรวม

เมื่อไปอยู่ที่ไหนก็ให้ช่วยปิดกวดเสนาสนะให้ดี อย่าอยู่แบบโรงแรม ให้อยู่แบบอาราม เป็นความสุขใจของเราที่เราจะได้รับอากาศที่บริสุทธิ์ นำสิ่งที่บริสุทธิ์เข้ามาในร่างกายของเรา ซึ่งจะต้องอาศัยมาสร้างบารมี ถ้าอากาศนั้นผ่านจากหายากไยหายากเยื่อสิ่งสกปรก ก่อนจะมาถึงจมูกเรา แล้วเข้าไปในร่างกายของเรา ซึ่งเป็นร่างกายอันบริสุทธิ์ เราจะปล่อยให้สิ่งไม่บริสุทธิ์เข้ามาในร่างกายอันบริสุทธิ์ของเราได้อย่างไร เพราะฉะนั้นปิดกวดเช็ดถูให้สะอาดทั้งตอนอยู่และตอน

กลับมา ก่อนส่งมอบเสนาสนะให้เขา ก็ต้องให้สะอาดเรียบร้อย
เป็นระเบียบ

ก่อนกลับก็ไปกราบขอบพระคุณผู้ปกครองที่อนุเคราะห์
ให้สถานที่อยู่ที่อาศัย ให้ขบฉัน ให้ความสะดวกต่อการศึกษา
พระธรรมวินัย ทั้งพระอาจารย์ก็กล่าวขอบพระคุณท่าน แล้ว
ก็พิจารณาต่อท่านว่า มีอะไรที่จะเรียกผมให้มารับใช้ก็ได้
อย่างนี้เป็นภาพทั้งดงาม ไปอยู่ที่นั่นให้ท่านสบายใจและ
จากมากก็ให้ท่านคิดถึง

เมื่อจะเรียนวิชาความรู้จากพระอาจารย์ก็ให้ศึกษาด้วย
ความเคารพ ให้ท่านมีความสุขที่สอนพวกเราและไม่ลืมพวกเรา
เลย ให้เราเป็นนักเรียนที่โลกต้องการ เป็นนักเรียนในอุดมคติ
ของท่าน ที่ท่านเห็นแล้วชื่นอกชื่นใจ

เมื่อพระอาจารย์ให้ความรู้ไปแล้วก็นำมาศึกษา มา
ทบทวน เวลาท่านซักถาม ตอบท่านได้ ท่านก็ชื่นใจ อะไรที่เราไม่รู้
ก็ซักถามท่านด้วยความเคารพ ด้วยความอยากรู้จริงๆ ท่านก็
จะได้มีกำลังใจ มีความสุข

ความสุขของครูอยู่ที่ได้สอน สอนแล้วลูกศิษย์ได้รับ
ความรู้ นั่นเหมือนเป็นตัวแทนของครู ให้เรียนด้วยความสนุก

สนาน เวลาเข้าไปในห้องเรียนให้สดชื่นแจ่มใส อย่าไปนั่งเป็น
ต้นสนที่ถูกลมพัดโบกโบยไหวโอนเอนไปมา อย่างนั้นไม่เอาละ

เราต้องให้กำลังใจกับพระอาจารย์ผู้สอน ผู้สอนเวลาเห็น
นักเรียนสดใส กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาในการเรียน เหมือน
เข้าไปในสวนดอกไม้เห็นลมพัดใบไม้ดอกไม้ สดชื่น มีความ
ปลื้มปีติยินดี สมกับที่ท่านอุตสาหะเหน็ดเหนื่อยเตรียมการ
เรียนการสอนอย่างดีเพื่อมาสั่งสอนเรา เราก็ควรจะให้ความ
สุข ความสดชื่นตอบแทนท่านไป หลวงพ่ออยากให้ลูก
หลวงพ่เป็นอย่างนี้ ถ้าได้อย่างนี้หลวงพ่อก็ดีใจ

เพราะฉะนั้น เวลาเดือนกว่าที่ต้องไปอบรมบาลีก่อน
สอบ ให้ลูกทุกรูปปฏิบัติตามโอวาทที่ให้ไว้ในวันนี้ และให้
คิดเสมอว่า หลวงพ่อไปอยู่ตรงนั้น ไปร่วมเรียน ร่วมตัก ร่วม
สอบกับลูกทุกรูปด้วย หวังว่าในการสอบคราวนี้ หลวงพ่อ
คงจะมีรอยยิ้มปรากฏบนใบหน้า มีหัวใจที่เบิกบาน หูหลวงพ่
คงจะได้ยินได้ฟังข่าวอันเป็นมงคลว่า ลูกทุกรูปสอบได้ยกชั้น
หมดเลยนะจ๊ะ

ผู้ใดได้พบพระภิกษุที่ถึงพร้อมด้วยจรณะ
แล้วประณมกรณมัสการ ให้ท่านเป็นผู้นำทาง
ผู้นั้นจะได้รับยกย่องสรรเสริญในปัจจุบัน
เมื่อสิ้นชีพแล้ว ย่อมได้ไปสวรรค์

ขุ.ชา.(บาลี) ๒๗/๙๕๐/๒๐๖

๑๒

ทุกสิ่งในโลก...เป็นไปได้

วันเสาร์ที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ชาวโลกส่วนใหญ่กว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ จะมีคำอยู่คำหนึ่งติดอยู่ในใจคือคำว่า “เป็นไปได้” ทุกอย่างในโลกเป็นไปได้ ผมบอกจะทำอย่างนี้ก็บอก “เป็นไปได้” จะทำอย่างนั้นไม่ได้ บอก “ไม่ได้” ก่อนเลย

แต่เชื่อไหม ในขณะที่ชาวโลกมีคำว่า “เป็นไปได้” ยังมีคนอีกจำนวน ๑ เปอร์เซ็นต์ของโลกที่เชื่อว่า “มันเป็นไปได้” ทุกอย่างในโลกนี้ถ้าเราอยากจะทำ ต้องเป็นไปได้ อยากเป็นธรรมกาย เป็นได้ อยากเป็นอะไรก็ได้ทั้งนั้น และโดยเฉพาะสิ่งใดก็ตามที่ศึกษาค้นคว้ามาเพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลก แม้มีอุปสรรคยิ่งใหญ่ไพศาลแค่ไหนก็ตาม หลวงพ่อว่า สิ่งนั้นเป็นไปได้

ดูอย่างพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จจุบัตินี้ขึ้นมาเพื่อตรัสรู้ เพราะพระองค์ทรงเชื่อว่า คนเราสามารถที่จะแสวงหาทางพ้นทุกข์ได้ ซึ่งในขณะนั้นทั่วโลกไม่มีความคิดชนิดนี้ แต่พระองค์เชื่อว่าเป็นไปได้ ทางแห่งความพ้นทุกข์ ทางแห่งความดับทุกข์ จะต้องมียู่ จึงได้เสด็จออกจากพระราชวังเพื่อไปแสวงหาทางพ้นทุกข์ แล้วในที่สุดพระองค์ก็ทรงค้นพบและตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

โรเบิร์ต กอดดาร์ด บิดาแห่งวิทยาการจรวด ชาวอเมริกัน เขาเชื่อว่าจะมีจรวดวิ่งไปในอากาศได้ ในขณะที่โลกทั้งโลกไม่มีใครเชื่อ และความเชื่อของคนคนหนึ่งนี่เอง จึงทำให้มีจรวดเกิดขึ้นได้ จากความเชื่ออันเป็นจุดเริ่มต้น ก็เกิดการทดลองอย่างง่าย ๆ ครั้งแรกไปได้นิดหน่อย ต่อมาก็มมีการพัฒนาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในที่สุดก็มีจรวดเกิดขึ้นมาได้

วิลเบอร์ และออร์วิล ไรท์ สองพี่น้องชาวอเมริกันเชื่อว่า เหล็กจะต้องลอยในอากาศ และไปไหนมาไหนได้ ในขณะที่ไปเล่าความคิดนี้ให้ใครๆ ฟัง เขาไม่เชื่อ บอกว่าเป็นไปไม่ได้ ในที่สุดเขาก็สร้างเครื่องบินขึ้นมาได้ ลำแรกขึ้นไปได้ ๑ วินาที แล้วก็ลง นั่นคือจุดเริ่มต้นของความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ แล้วก็มีการพัฒนาต่อมาเรื่อยๆ

พอมีคนเชื่อว่ามันเป็นไปได้สัก ๑ คนในโลกนี้ คนอื่นก็จะเริ่มมีความเชื่อว่า มันเป็นไปได้ต่อๆ กันไป แล้วจะเกิดการพัฒนาดำเนินต่อไป และในที่สุดความสำเร็จก็เกิดขึ้น จากสิ่งที่ทุกคนคิดว่าเป็นไปไม่ได้ ก็กลายเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

เหมือนอย่างหลวงพ่อก็เชื่อว่า โลกทั้งโลกเหมือนกับห้องของเรา พลโลกทั้งหมดเหมือนกับสมาชิกในห้อง กำลังนั่งแสวงหาความสุขภายในด้วยความสงบ หลวงพ่อก็เชื่ออย่างนี้ ภาพอย่างนี้อยู่ในใจตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันหลวงพ่อก็ไปเล่าความคิดอย่างนี้ว่า สักวันหนึ่งพลโลกจะนั่งในสภาพอย่างนี้ โลกคือห้องนี้ มีสภาพอย่างนี้ คนส่วนใหญ่เขาไม่ค่อยเชื่อ พอพูดไปเขาก็หัวเราะ แต่หลวงพ่อก็เชื่อว่า **สิ่งอะไรก็ตามที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลกอย่างแท้จริง แม้จะมีอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ไพศาลก็ตาม ต้องสำเร็จ** แล้วพอเราเชื่ออย่างนี้ก็จะเริ่มมีการพัฒนา เรากำลังเริ่มพัฒนา และในขณะที่เดียวกันขอให้เรามีความเชื่อว่า เราต้องเข้าถึงพระธรรมกาย เชื่อแล้วจะเข้าถึง นี่คือการผิมนใจ ไม่ใช่ผิมนฟัง

ผิมนใจ ผิมนในสิ่งที่มีจริงอยู่ในใจ เราจะผิมนใจกันทุกวัน ผิมนว่าเข้าถึงธรรมกาย ผิมนว่าคนทั้งโลกจะเข้าถึงพระธรรมกาย

“...ราตรีของผู้ตื่นอยู่ นาน
โยชน์ของคนล้าแล้ว ไกล
สังสารของคนพาลทั้งหลาย
ผู้ไม่รู้อยู่ซึ่งสัทธรรม ย่อมยาว...”

ข.ธ.(บาลี) ๒๕/๑๕/๒๓

วิธีฝึกสมาธิ

เบื้องต้น

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก } หญิงชาย
ชายขวา

ฐานที่ ๒ เพลาตา } หญิงชาย
ชายขวา

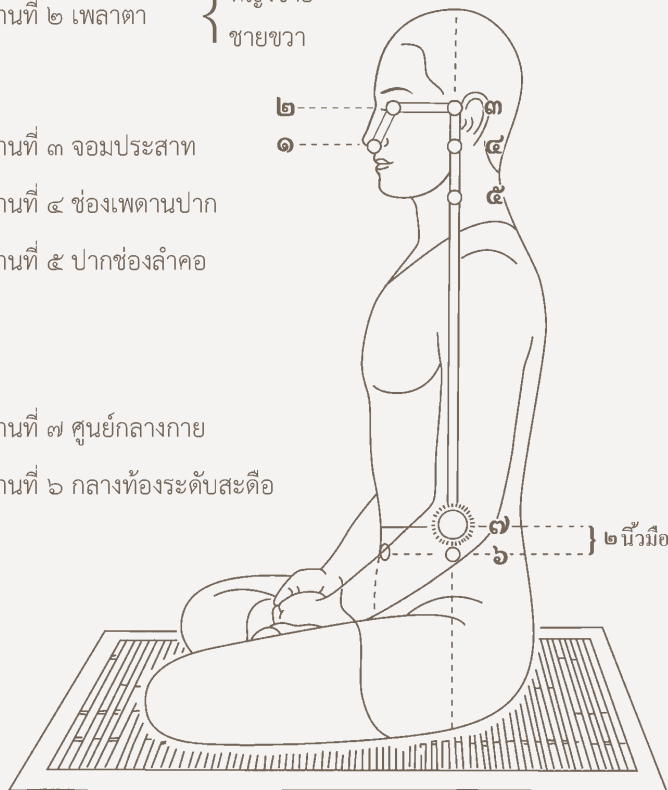
ฐานที่ ๓ จอมประสาท

ฐานที่ ๔ ช่องเพดานปาก

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกาย

ฐานที่ ๖ กลางท้องระดับสะดือ

ภาพแสดงทางเดินของใจทั้ง ๗ ฐาน

สมาธิ

คือ ความสงบ สบาย และความ
รู้สึกเป็นสุขอย่างยิ่งที่มนุษย์สามารถ
สร้างขึ้นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนากำหนดเอาไว้
เป็นข้อควรปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข
ไม่ประมาท เต็มไปด้วยสติ สัมปชัญญะ และปัญญา อันเป็น
เรื่องไม่เหลือวิสัย ทุกคนสามารถปฏิบัติได้ง่ายๆ ดังวิธีปฏิบัติ
ที่พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงปู่
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ได้เมตตาสั่งสอนไว้ดังนี้

๑. กราบบูชาพระรัตนตรัย เป็นการเตรียมตัวเตรียมใจ
ให้นุ่มนวลไว้เป็นเบื้องต้น แล้วสมาทานศีล ๕ หรือศีล ๘
เพื่อย้ำความมั่นคงในคุณธรรมของตนเอง

๒. คุณเข้าหรือนั่งพับเพียบสบายๆ ระลึกถึงความดีที่ได้
กระทำแล้วในวันนี้ในอดีต และที่ตั้งใจจะทำต่อไปในอนาคต
จนราวกับว่า ร่างกายทั้งหมดประกอบขึ้นด้วยธาตุแห่ง
คุณงามความดีล้วนๆ

๓. นั่งขัดสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย
นิ้วชี้ของมือข้างขวาจรดนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย นั่งให้อยู่ในท่า
ที่พอดี ไม่ฝืนร่างกายมากเกินไป ไม่ถึงกับเกร็ง แต่อย่าให้
หลังโค้งงอ หลังดาพอสบายคล้ายกับกำลังพักผ่อน ไม่บีบ

กล้ามเนื้อตา หรือขมวดคิ้ว แล้วตั้งใจมั่น วางอารมณ์สบาย สร้างความรู้สึกให้พร้อมทั้งกายและใจว่า กำลังจะเข้าไปสู่ ภาวะแห่งความสงบสบายอย่างยิ่ง

๔. นึกกำหนดนิมิต เป็น “ดวงแก้วกลมใส” ขนาดเท่า แก้วตาดำใสบริสุทธิ์ ปราศจากรอยตำหนิใดๆ ขาวใส เย็นตา เย็นใจ ดังประกายของดวงดาว ดวงแก้วกลมใสนี้ เรียกว่า บริกรรมนิมิต นึกสบายๆ นึกเหมือนดวงแก้วนั้น มานิ่งสนิท อยู่ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นึกไปภาวนาไปอย่างนุ่มนวล เป็นพุทธานุสติว่า “สัมมา อะระหัง” หรือค่อยๆ น้อมนึก ดวงแก้วกลมใสให้ค่อยๆ เคลื่อนเข้าสู่ศูนย์กลางกายตามแนว ฐาน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ฐานที่ ๑ เป็นต้นไป น้อมนึกอย่างสบายๆ ใจเย็นๆ ไปพร้อมๆ กับคำภาวนา

อนึ่ง เมื่อนิมิตดวงแก้วกลมใสปรากฏแล้ว ณ กลางกาย ให้วางอารมณ์สบายๆ กับนิมิตนั้น จนเหมือนกับว่า ดวงนิมิต เป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์ หากดวงนิมิตนั้นอันตรธานหายไป ก็ไม่ต้องนึกเสียดาย ให้วางอารมณ์สบาย แล้วนึกนิมิตนั้นขึ้น มาใหม่แทนดวงเก่า หรือเมื่อนิมิตนั้นไปปรากฏที่อื่น ที่มีใช้ ศูนย์กลางกาย ให้ค่อยๆ น้อมนิมิตเข้ามาอย่างค่อยเป็นค่อย ไป ไม่มีการบังคับ และเมื่อนิมิตมาหยุดสนิท ณ ศูนย์กลางกาย

ให้วางสติลงไปยังจุดศูนย์กลางของดวงนิมิต ด้วยความรู้สึก คล้ายมีดวงดาวดวงเล็กๆ อีกดวงหนึ่ง ซ้อนอยู่ตรงกลางดวง นิมิตดวงเดิม แล้วสนใจ เอาใจใส่แต่ดวงเล็กๆ ตรงกลางนั้น ไปเรื่อยๆ ใจจะปรับจนหยุดได้ถูกส่วน เกิดการตกศูนย์ และ เกิดดวงสว่างขึ้นมาแทนที่ ดวงนี้เรียกว่า “ดวงธรรม” หรือ “ดวงปฐมมรรค” อันเป็นประตูเบื้องต้นที่จะเปิดไปสู่หนทาง แห่งมรรคผลนิพพาน

การระลึกรู้ถึงนิมิตสามารถทำได้ในทุกแห่งทุกที่ทุก อิริยาบถไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน หรือขณะทำภารกิจใดๆ

ข้อแนะนำ คือ ต้องทำให้สม่ำเสมอเป็นประจำ ทำ เรื่อยๆ ทำอย่างสบายๆ ไม่เร่ง ไม่บังคับ ทำได้แค่ไหน ให้ พพอใจแค่นั้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดความอยากจน เกินไป จนถึงกับทำให้ใจต้องสูญเสียความเป็นกลาง และเมื่อ การฝึกสมาธิบังเกิดผลจนได้ “ดวงปฐมมรรค” ที่ใสเกินใส สวยเกินสวย ติดสนิทมั่นคงอยู่ที่ศูนย์กลางกายแล้ว ให้หมั่น ตรีกระลึกรู้ถึงอยู่เสมอ

อย่างนี้แล้ว ผลแห่งสมาธิจะทำให้ชีวิตดำรงอยู่บนเส้น ทางแห่งความสุข ความสำเร็จ และความไม่ประมาทได้ตลอด ไป ทั้งยังจะทำให้สมาธิละเอียดลุ่มลึกไปตามลำดับอีกด้วย

๑ ข้อควรระวัง

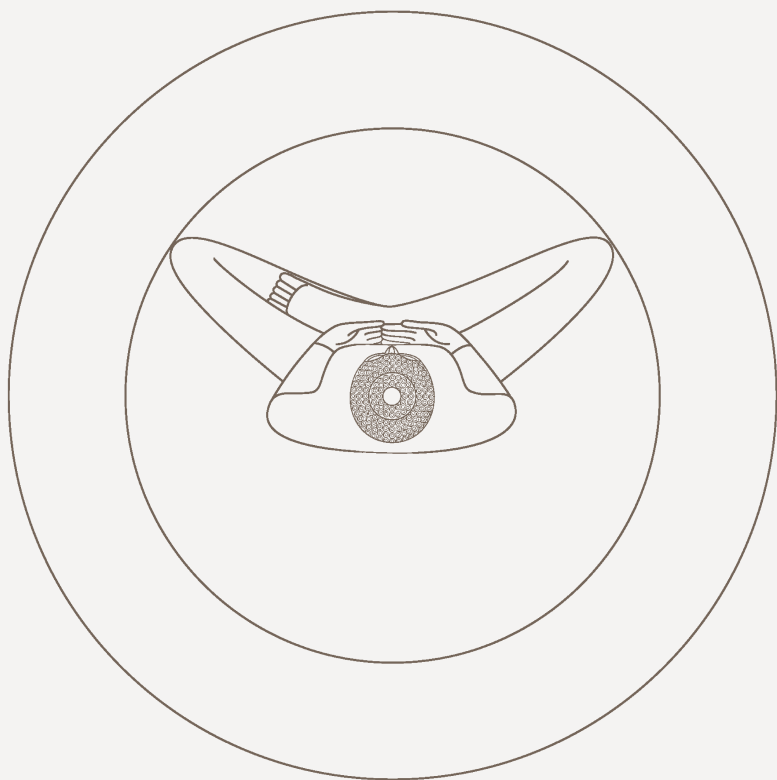
๑. อย่าใช้กำลัง คือ ไม่ใช่กำลังใดๆ ทั้งสิ้น เช่น ไม่บีบกล้ามเนื้อตา เพื่อจะให้เห็นนิมิตเร็วๆ ไม่เกร็งแขน ไม่เกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้อง ไม่เกร็งตัว ฯลฯ เพราะการใช้กำลังตรงส่วนใดของร่างกายก็ตาม จะทำให้จิตเคลื่อนจากศูนย์กลางกายไปสู่จุดนั้น

๒. อย่าอยากเห็น คือ ทำใจให้เป็นกลาง ประคองสติมิให้ผลออกจากกรรมภาวนาและกรรมนิมิต ส่วนจะเห็นนิมิตเมื่อใดนั้น อย่างกังวล ถ้าถึงเวลาแล้วย่อมเห็นเอง การบังเกิดของดวงนิมิตนั้น อุปมาเสมือนการขึ้นและตกของดวงอาทิตย์ เราไม่อาจจะเร่งเวลาได้

๓. อย่างกังวลถึงการกำหนดลมหายใจเข้าออก เพราะการฝึกสมาธิเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน อาศัยการนึกถึง “อาโลกกสิณ” คือ กสิณความสว่าง เป็นบทเบื้องต้นเมื่อฝึกสมาธิจนเข้าถึงดวงปฐมมรรคแล้ว ฝึกสมาธิต่อไป ผ่านกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม จนกระทั่งเข้าถึงพระธรรมกายแล้ว จึงเจริญวิปัสสนาในภายหลัง ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดลมหายใจเข้าออกแต่ประการใด

๔. เมื่อเลิกจากนั่งสมาธิแล้ว ให้ตั้งใจไว้ที่ศูนย์กลางกาย
ทีเดียว ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ตาม เช่น ยืน เดิน นอน
หรือนั่ง อย่าย้ายฐานที่ตั้งจิตไปไว้ที่อื่นเป็นอันขาด ให้ตั้งใจ
บริกรรมภาวนา พร้อมกับนึกถึงบริกรรมนิมิตเป็นดวงแก้วใส
ควบคู่กันตลอดไป

๕. นิมิตต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องน้อมไปตั้งไว้ที่ศูนย์กลาง
กายทั้งหมด ถ้านิมิตเกิดขึ้นแล้วหายไป ก็ไม่ต้องตามหา ให้
ภาวนาประคองใจต่อไปตามปกติ ในที่สุดเมื่อจิตสงบ นิมิตย่อม
ปรากฏขึ้นใหม่อีก การฝึกสมาธิเบื้องต้นเท่าที่กล่าวมาทั้งหมด
นี้ ย่อมเป็นปัจจัยให้เกิดความสุขได้ เมื่อชักซ้อมปฏิบัติอยู่
เสมอๆ ไม่ทอดทิ้ง จนได้ดวงปฐมมรรคแล้ว ก็ให้หมั่นประคอง
รักษาดวงปฐมมรรคนั้นไว้ตลอดชีวิต ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม
อันดี ย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า ได้ที่พึงของชีวิตที่ถูกต้อง
ดีงาม ที่จะส่งผลให้เป็นผู้มีความสุข ความเจริญ ทั้งในภพ
ชาตินี้และภพชาติหน้า เด็กเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็ก
ทุกคนมีความรักใคร่สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน หากสามารถ
แนะนำต่อๆ กันไป ขยายไปยังเหล่านุชนชาติอย่างไม่จำกัด
เชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ สันติสุขอันไพบูรณ์ที่ทุกคนใฝ่ฝัน
ก็ย่อมบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

๑ ประโยชน์ของการฝึกสมาธิ

๑. ผลต่อตนเอง

๑.๑ ด้านสุขภาพจิต

ส่งเสริมให้คุณภาพของใจดีขึ้น คือ ทำให้จิตใจผ่องใส สะอาด บริสุทธิ์ สงบ เยือกเย็น ปลอดโปร่ง โล่ง เบา สบาย มีความจำ และสติปัญญาดีขึ้น ส่งเสริมสมรรถภาพทางใจ ทำให้คิดอะไรได้รวดเร็ว ถูกต้อง และเลือกคิดแต่ในสิ่งที่ดีเท่านั้น

๑.๒ ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ

ทำให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี กระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า มีความองอาจสง่าผ่าเผย มีผิวพรรณผ่องใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ หนักแน่น เยือกเย็น และเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ดี วางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นผู้มีเสน่ห์ เพราะไม่มักโกรธ มีความเมตตากรุณาต่อบุคคลทั่วไป

๑.๓ ด้านชีวิตประจำวัน

ช่วยให้คลายเครียด เป็นเครื่องเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน และการศึกษาเล่าเรียน ช่วยเสริมให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เพราะร่างกายกับจิตใจย่อมมีอิทธิพลต่อกัน ถ้าจิตใจเข้มแข็ง ย่อมเป็นภูมิต้านทานโรคไปในตัว

๑.๔ ด้านศีลธรรมจรรยา

ทำให้เป็นผู้มีสัมมาทิฐิ เชื้อกฏแห่งกรรม สามารถคุ้มครองตนให้พ้นจากความชั่วทั้งหลายได้ และเนื่องจากจิตใจดี จึงทำให้ความประพฤติทางกาย และวาจา ดีตามไปด้วย ทำให้เป็นผู้มีความมกน้อย สันโดษ รักสงบ และมีขันติ เป็นเลิศ ทำให้เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะ และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน

๒. ผลต่อครอบครัว

๒.๑ ทำให้ครอบครัวมีความสุข เพราะสมาชิกในครอบครัวเห็นประโยชน์ของการประพฤติธรรม ทุกคนตั้งมั่นอยู่ในศีล ปกครองกันด้วยธรรม เด็กเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็ก ทุกคนมีความรักใคร่สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

๒.๒ ทำให้ครอบครัวมีความสุขเจริญก้าวหน้า เพราะสมาชิกต่างก็ทำหน้าที่ของตนโดยไม่บกพร่อง เป็นผู้ที่มีใจคอหนักแน่น เมื่อมีปัญหาครอบครัว หรือมีอุปสรรคอันใด ย่อมร่วมใจกันแก้ไขปัญหานั้นให้ลุล่วงไปได้

๓. ผลต่อสังคมและประเทศชาติ

๓.๑ ทำให้สังคมสงบสุข ปราศจากปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสังคมอื่นๆ เพราะปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการฆ่า การข่มขืน โจรผู้ร้าย การทุจริต คอรัปชั่น ล้วนเกิดขึ้นมาจากคนที่ขาดคุณธรรม เป็นผู้มีจิตใจ อ่อนแอ หวั่นไหวต่ออำนาจสิ่งชั่วร้ายหรือกิเลสได้ง่าย ผู้ที่ฝึก สมาธิย่อมมีจิตใจเข้มแข็ง มีคุณธรรมในใจสูง ถ้าแต่ละคนใน สังคมต่างฝึกฝนอบรมใจของตนให้หนักแน่น มั่นคง ปัญหา เหล่านี้ก็จะไม่เกิดขึ้น ส่งผลให้สังคมสงบสุขได้

๓.๒ ทำให้เกิดควมมีระเบียบวินัย และเกิดควม ประหยัด ผู้ที่ฝึกใจให้ตั้งงามด้วยการทำสมาธิอยู่เสมอ ย่อม เป็นผู้รักควมมีระเบียบวินัย รักควมสะอาด มีความเคารพ กฎหมายของบ้านเมือง ทำให้บ้านเมืองของเราสะอาดน่าอยู่ ไม่มีคนมกง่ายทั้งขยะลงบนพื้นถนน จะข้ามถนนก็เฉพาะ ตรงทางข้าม เป็นต้น เป็นเหตุให้ประเทศชาติไม่ต้องสิ้นเปลือง งบประมาณ เวลา และกำลังเจ้าหน้าที่ ที่จะไปใช้สำหรับแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่มีระเบียบวินัยของประชาชน

๓.๓ ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า เมื่อสมาชิกในสังคมมี สุขภาพจิตดี รักควมเจริญก้าวหน้า มีประสิทธิภาพในการ

ทำงานสูง ย่อมส่งผลให้สังคมเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย และเมื่อมีกิจกรรมของส่วนรวม สมาชิกในสังคมก็ย่อมพร้อมที่จะสละความสุขส่วนตนให้มีส่วนร่วมมือกับส่วนรวมอย่างเต็มที่ แม้มีผู้ไม่ประสงค์ดีต่อสังคมจะมายุแหย่ให้เกิดความแตกแยก ก็จะไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะสมาชิกในสังคม เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น มีเหตุผล และเป็นผู้รักสงบ

๔. ผลต่อศาสนา

๔.๑ ทำให้เข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง และรู้ซึ่งถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนา รวมทั้งรู้เห็นด้วยตัวเองว่า การฝึกสมาธิไม่ใช่เรื่องเหลวไหล หากแต่เป็นวิธีเดียวที่จะทำให้พ้นทุกข์เข้าสู่นิพพานได้

๔.๒ ทำให้เกิดศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัย พร้อมทั้งจะเป็นหนายกต่างให้กับพระพุทธศาสนา อันจะเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่การปฏิบัติธรรมที่ถูกต้องให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

๔.๓ เป็นการสืบอายุพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองตลอดไป เพราะตราบใดที่พุทธศาสนิกชนยังตั้งใจปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาอยู่ พระพุทธศาสนาก็จะเจริญรุ่งเรืองอยู่ตราบนั่น

๔.๔ จะเป็นกำลังส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เพราะเมื่อเข้าใจซาบซึ้งถึงประโยชน์ของการปฏิบัติธรรมด้วยตนเองแล้ว ย่อมจะชักชวนผู้อื่นให้ทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนาตามไปด้วย

เมื่อใดที่ทุกคนในสังคมตั้งใจปฏิบัติธรรม ทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เมื่อนั้นย่อมเป็นที่หวังได้ว่า สันติสุขที่แท้จริงก็จะบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

รายนามเจ้าภาพ
ร่วมอนุโมทนา

น้อมบูชาธรรม

พระมงคลเทพมุนี (หลวงปู่ศุข จันทสโร)
พระเทพญาณมหามุนี วิ. (หลวงพ่อัมมชโย)
พระราชภาวนาจารย์ วิ. (หลวงพ่อดัตตชีโว)
คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาทองสุข สำแดงปั้น
คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง

เจ้าภาพกิตติมศักดิ์พิเศษ

คุณอนันต์ อัสวโกคิน และครอบครัว
คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล และครอบครัว
ดร.ประกอบ-คุณวรรณ จิริกิติ
คุณบรรณพจน์-คุณบุษบา-คุณพลภูมิ ตามาพงศ์
คุณพ่อสกล-คุณสอง วัชรศรีโรจน์
คุณสุภศิษฐ์-คุณมนทิพย์-คุณนัฐธารพพัชร จักรवालธรรม
คุณสมิตร-คุณศิริพร-คุณพรสิทธิ์ ตำนวนิช
คุณอภิชาติ-คุณนงกรณ์ จิวจรรย์กุล
คุณเมตตา สุวชิตวงศ์

เจ้าภาพอุปถัมภ์

พระครูวิเทศปัญญาภรณ์ (สมบุญ สมมาบุญโญ)

พระครูใบฎีกาอำนวยศักดิ์ มุนิสกโก

พระครูสมุห์ณรงค์ ทนตจิตโต

Eric-Parueda-Muk Schwob

กลุ่มปฏิบัติธรรมเรือนแก้ว

คุณจิตาภา สุภาวิมล

คุณสมชาย-คุณนิภาพรรณ ครอบครั้วจิวัจนานุกุล และญาติมิตร,

บจก.รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗)

คุณอาพวง-คุณอาเรณู โชคอนันต์ตระกูล

เจ้าภาพกองทุน

วัดพระธรรมกายกุ่มมะ

วัดพระธรรมกายจอร์เจีย

วัดพระธรรมกายนอร์เวย์

วัดพระธรรมกายนางาโน

วัดพระธรรมกายเบนลักซ์

วัดพระธรรมกายฟลอริดา

วัดพระธรรมกายสวิตเซอร์แลนด์

วัดพระธรรมกายโตเกียว

วัดกัถลม

วัดวังทอง

พระศรีพัชโรดม

พระครูภาวนาวีเทศ (วิรัตน์ มณินฺโต)

พระครูปลัดทวี พรหมเทโว

พระครูสังวรสิทธิโชติ และพระภิกษุ-สามเณรวัดบ้านขุน
พระครูโสตถิธรรมวิเทศ (ปรัชญา โสตถิขณโณ)
พระครูใบฎีกาประดิษฐ์ อริณขโย
พระครูปลัดพัฒนาพร กิตติสุโก และครอบครัวงามเกียรติทรัพย์
พระครูใบฎีกาวรวิทย์ ถิรปญโญ และศูนย์อบรมเยาวชนเพชรบุรี
พระมหาอุปสมบทอุทิศชีวิตวันวิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๕๑
พระมหาอุปสมบทอุทิศชีวิตวันวิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๕๗
พระมหากมล จิตตนาโณ
พระมหากมลชัย กมโล
พระมหากิตติพล เมธาชโย และคณะญาติ
พระมหาจันทร์ดี ธมฺมสิทธิ
พระมหาจำลักษณ์ จิตสาโร
พระมหาจีระพงษ์ ทยาชโย
พระมหาเฉลิม ณนทชโย ครอบครัวพิทยชัยชนะ
พระมหาเฉลิม ปญฺญภากรโณ
พระมหาชัชวาล โอภาโส
พระมหาชาติรี ชาติกรชโย
พระมหาโชคชัย สิรินทชโย
พระมหาฐานาวุฒิ ถาวรชโย
พระมหาณรงค์ศักดิ์ ชุตติชโย
พระมหาดร.ชัยฟ้า ธนญกุล
พระมหาดร.สมบัติ อินทปญโญ และแผนกบาลี
พระมหาดร.สุธรรม สุรตโน (ป.ธ.๙)
พระมหาดำรงค์ ปชฺโชตชโย
พระมหาทรงวุฒิ ชยวุฑฺโฒ และครอบครัววนิชพงษ์พันธุ์
พระมหาทินพัฒน์ สารตถชโย และครอบครัวศิริพันธุ์
พระมหาธนา วณฺณชโย
พระมหาธวัช โชติปญโญ
พระมหาธีระ ภาททชโย

พระมหาธีระชัย อีชชโย และครอบครัวอัครชัยโสภณ
 พระมหานที อิทธิชโย และครอบครัววดีเกษม
 พระมหานพดล เขมชโย
 พระมหานิกรณ สุพุทธธโน
 พระมหาบรรพชิต ปลีทชโย และคณะญาติมิตร
 พระมหาบุญส่ง ปรมชโย และคณะญาติมิตร
 พระมหาประดิษฐ์ สิริภาโส
 พระมหาประพจน์ พุทธิชโย
 พระมหาประพันธ์ ปนธชโย
 พระมหาประยุท ธิตชโย และญาติมิตร
 พระมหาประวิทย์ ปุณณชโย และหมู่ญาติ
 พระมหาประสิทธิ์ ทิตติชโย และญาติมิตร
 พระมหาประเสริฐกิจ สุขเมธ และกลุ่มบุญอุทิศจรรยอนันตกาล
 พระมหาเผด็จศักดิ์ สุกธมโม
 พระมหาพงศ์ศักดิ์ จานโย และครอบครัววงคารัตนรักษ์
 พระมหาพรชัย วรชโย (ป.ธ.๙) พร้อมญาติมิตร
 พระมหาพลวิทย์ เขมินทชโย
 พระมหาไพโรจน์ ปุณณภาโส
 พระมหาภูริวัฒน์ ฌานวิชโย
 พระมหามนต์ชัย มนตาคโม และครอบครัวไทรธนาพร
 พระมหายุทธศักดิ์ รตนชโย
 พระมหาวิชิตวิทย์ วุฑฒชโย
 พระมหาวรวุฒิ ภคินทชโย และญาติมิตร
 พระมหาวัชรระ วิฑูรชโย
 พระมหาวัฒนา จิตภทโท
 พระมหาวิชา อธิวิชโย
 พระมหาวิวัฒน์ ฌาเนสโก
 พระมหาวีรวุฒิ อมโร และครอบครัว
 พระมหาวีระชัย วีรชโย

พระมหาวุฒิชัย วุฑฒิชโย และคณะญาติมิตร
 พระมหาศักรินทร์ เสตชโย และครอบครัว
 พระมหาสนาม รสิชโย
 พระมหาสมเด็จ วิฑิตชโย และคณะญาติมิตร
 พระมหาสมศรี ยติสุโร พร้อมญาติมิตร
 พระมหาสรพงษ์ สมวโส และครอบครัววงษาเกษ, สิงห์ตง
 พระมหาสาธิต สมาจาโร, พระถาวร ธมฺมาจาโร, ครอบครัวนันทวานิช, ครอบครัวเกิดแก้ว
 พระมหาสายรุ่ง ชีโรจโน
 พระมหาสุทธีชัย สุทธีชโย
 พระมหาสุทธินารถ ญาณชโย (ปธ.๙) และคณะญาติมิตร
 พระมหาสุพิศ ปภาตชโย, คุณณรงค์-คุณอมรรัตน์ เขียวณรงค์กร
 พระมหาสุรตน์ อัครตโน, คุณแม่เต๋ียง และครอบครัวเหลืองธาดา
 พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺุณี และครอบครัว
 พระมหาเสถียร สุวณฺณจิตโต (ปธ.๙)
 พระมหาอนุชา ชานชโย
 พระมหาอรรถพล กุลสิทฺโธ และคณะญาติมิตร
 พระมหาอริยะ อริยชโย
 พระมหาอัสภรณ์ อคฺคณฺณชโย
 พระมหาอำนาจ มหาปรกฺกโม
 พระมหาอภิชาติ อภิชนฺโณ, กลุ่มบุญคือทุกสิ่ง
 พระภิกษุศักดิ์ กิตติกรโข และคณะญาติ
 พระกิตติศักดิ์ กิตติธโร และครอบครัววงศ์ศิริธร
 พระคุณากร เมตติธโร และครอบครัว
 พระจุมพล ปุณฺณพลโ
 พระฉัตรชัย มณีโร
 พระฉัตรระพีพันธ์ ปญฺญาคโม และครอบครัวอินทร์แปลง
 พระชีพ ตปสีโ
 พระไชยยศ ยสวโส และญาติมิตร
 พระชัยวัฒน์ คุณวฑฺฒโน และครอบครัวประภาส, คุณวิไลลักษณ์ คูวัธนไพศาล

พระณรงค์ กิตติปาโล และครอบครัววิติมาพงศ์
พระณัฐวุฒิ ฌณฺญชโย และพระภิกษุรุ่น ๒๗ เพชรน้ำเอก
พระธนิตศักดิ์ สกกธมโม, คุณพ่อมานพ-คุณแม่บุญญรัตน์ ประโลมรัมย์
พระธนศ วรจิตโต, ครอบครัวสีหบุตร-จิตรโชติ และญาติมิตร
พระธรรณิศ จารูวโส และคณะญาติมิตร
พระธวัชชัย ธีรญาโณ, คุณจ๋วยอิม แซ่ซึง, คุณแสงเดือน ปวีฒนาวงศ์
พระธีรพัฒน์ กุลธิโร
พระบุญเยี่ยม ปาสาทิโก, ครอบครัวตำนานวัน-ครอบครัวสติศรามา
พระปรานีต ปณิตธมโม (บุตร), รุ่นที่ ๒๕
พระปลัดชาติชาย ชาคโร พร้อมญาติมิตร
พระพงศ์พิชญ์ ภูริปัญโญ และครอบครัวยูวະนิยม
พระพิเชฐ ออคโคโรโน, กองมหาดธรรมกายเจดีย์
พระเพิ่มพงษ์ ณฑุทโธ และครอบครัวเขาว์ดำรงค์
พระภาณุวัฒน์ รัตนชโย และคณะญาติมิตร
พระภิกษุรุ่น ๗ ปี พ.ศ.๒๕๓๔
พระภิกษุรุ่น ๙ ปี พ.ศ.๒๕๓๖
พระภิกษุรุ่น ๒๐ ตามติดมหาปูชนียาจารย์
พระภิกษุรุ่น ๒๑ สำเร็จทุกอย่าง
พระภิกษุรุ่น ๒๔ We Are One
พระภิกษุรุ่น ๒๕ คว้างชัย
พระภิกษุรุ่น ๒๗ เพชรน้ำเอก
พระภิกษุรุ่น ๒๘ สถาปนาเนื่อนาบุญ
พระภิกษุ-สามเณร ปี พ.ศ.๒๕๔๘
พระภิกษุอาศรมพุทธบุตรแก้ว
พระรณกร พุทธิกิจโจ, พระอนันท์ อุดคพโล
พระวรวิมล วจนกขโม, คุณนิตยา, คุณยายจันทร์ คุณขุนทด, คุณประภัสสร เยลิทเท
พระวินัย จิรสโก และครอบครัวแสวงสุข
พระวีรวิทย์ อุตตมวีโร และญาติมิตร
พระจุฑาภรณ์ สุจุฑาภรณ์

พระสมคิด จิตตวิโส
 พระสมบัติ สมมาโกล และบัณฑิตชมรมพุทธศาสตร์
 พระสวลี สุทธาโม
 พระสุทัศน์ ทตตเขโม
 พระสุริยันต์ วิสุทธิชัย
 พระสุริยา อธิปญโญ
 พระหิรัญ จิตวฑฒโน และครอบครัวญาติมิตร-บริวาร-ผู้มีพระคุณ
 พระอนล ญฐกุโล, คุณพนมกร-คุณบุษกร-คุณณปภัช กุมมาลือ
 พระอนันต์ ตโมโนโท
 พระอนุชิต ดิกขวิโร
 พระอนุชิต ธมมาสโย และพนักงานกองอาคาร สป.
 พระอรรถกร ภัททธมโม และคณะญาติมิตร
 พระอาจารย์ เจ้าหน้าที และผู้นำบุญภาคนครหลวง ๘
 พระอำนาจ เหมวิโส, พระธรรมทายาท, ผู้ประสานงาน จ.ชลบุรี
 พระอุทัย อุทัย และครอบครัว
 พระเอกราช เดชโสภโณ พร้อมครอบครัวและญาติมิตร
 พระเอกลักษณ์ สุภธมโม
 โครงการอบรมพระวิสามัญสาขา และพระพุทธรูปตราสา
 สามเณรกิตติศักดิ์-สามเณรกิตติภักดิ์ มุณีเพชรรัตน์, คุณนิม-คุณอิน-คุณสมใจ-
 สุกานดา มุณีเพชรรัตน์
 สามเณรจิรายุ โพธิ์ศรีทอง และครอบครัว
 สามเณรโชคชัย คมวิเศษ และสามเณรเตรียมบวช ปี พ.ศ.๒๕๕๗
 สามเณรญาณวรุณ-คุณสุภาพ-คุณนงเยาว์-คุณวรรณดา กลังวงศ์
 สามเณรนิรัชฌาน แก้วชีราภรณ์
 สามเณรพิเชษฐ์ ชินมา และครอบครัว
 สามเณรภาสกร-สามเณรธีรภัทร ชาลาธราวัตร์ และครอบครัว
 สามเณรวชิรวิทย์ ปัญญาสมบัติ
 สามเณรวรวัชร นันติ พร้อมครอบครัวและญาติมิตร
 สามเณรวิวัฒน์ ปัญญาสาร

สามเณรวีระพล หมิ่นหาวงค์
 สามเณรศราวุธ, คุณธีรยุทธ สองเมือง และครอบครัวญาติมิตร
 สามเณรศุภนัฐ ดวงจันทร์ และญาติมิตร
 สามเณรสหรัฐ แสงสาร และครอบครัว
 สามเณรสุพรเทพ แซ่ลิ้ม พร้อมครอบครัวญาติมิตร
 สามเณรสุริยา ฟ้าอ่ำ
 สามเณรอธิวัฏ บูราณมัย
 สามเณรอนุชน วันจงคำ และครอบครัว
 สามเณรอภิชา-โกษม-ธนกร-จิตาภา-ภัคกร-ชยุต-กฤตยา-ณัฐชานันท์-ปรีชา-ปิติพัฒน์-
 ปุชิตา แจ่มจันทร์ชนก
 สามเณรเอกคนัย สง่าศรี และญาติมิตร
 กลุ่มโชคชัย ๔, พ.ต.ท.หญิงรัตนา รัตนอาภา, คุณวราภรณ์ ยอดดำเนิน
 กลุ่มบางเสาธง นำโดยคุณบุญช่วย ทองเจริญทรัพย์
 กลุ่มมัมซิมมา ภาคนครหลวง ๔
 กลุ่มสัมมาอะระหัง
 กองทุนรายทุกวัน โดย บรมเศรษฐีฉะเชิงเทรา-บุญบันเทิง
 กองบุญแก้วสารพัดนึก
 กองวิชาการ ๐๑
 คณะกัลยาณมิตรชาวไทย วัดพระธรรมกายสิงคโปร์
 คณะธรรมสังฆจร วัดพระธรรมกายฮ่องกง
 ครอบครัวแก้วพิกุล-เบ็ทเค่
 ครอบครัวชัตติยากรจรูญ
 ครอบครัวชีวรัตน์ และครอบครัวศรีไทย
 ครอบครัวเตชะทวีวัฒน์ และเท่กซ์สูกี้
 ครอบครัวทรัพย์รดาพัชชา
 ครอบครัวธนาชาญวิศิษฐ์
 ครอบครัวณะสมานโชค
 ครอบครัวพรหมมินทร์
 ครอบครัวพระวิพล, Thornsberry

ครอบครัวภูวเศรษฐ
ครอบครัวมธุรสพาที, ครอบครัวต้นไชยศรีนคร
ครอบครัวเลิศกุลทานนท์
ครอบครัวศรีไทย-ครอบครัวชีวรัตน์
ครอบครัวเหล็กกล้า-ชีตส์
ครอบครัวอัศดาสุข
คุณกงใจ โสแสนน้อย
คุณกชวรรณ-คุณสุชนา สุดชาญชัยกุล, คุณชลิตา ศิริรักษ์ และครอบครัว
คุณกนกทิพย์-คุณสุวรรณมา เลิศประเสริฐรัตน์
คุณกนกพร ด่านวิวัฒน์พร, คุณลลิตา เลิศศุภลักษณ์
คุณกมล-คุณอุบล มิ่งเมือง
คุณกมลวรรณ บุญเย็น
คุณกมลวรรณ วินารัมย์-คุณมรกต-คุณเมนทอล-SUTO TADASHI
คุณกฤติยาณี ธรรมมา
คุณกฤษ-คุณขวัญฤดี ศรีอนันตนนท์
คุณกัลยา แซ่แต้
คุณกัลยา แสงอินทร์
คุณกาญจน์สุตา วรณวงศ์ชัย
คุณกาญจนา ชนสยง และกลุ่มประชากรธรรม
คุณกาญจนา-คุณมานพ-คุณมาร์ติน บุญเสนาะ
คุณกิจณี-คุณสุมาลี ตั้งสัจจานุรักษ์ และครอบครัว
คุณกิตติ-คุณวัลลีย์ บุญชื่อ
คุณกิตติพัทธ์-คุณปติมา ด่านดี
คุณกิมไข่-คุณกรรณิการ์ ลำไย
คุณกัญเกียรติ-คุณนิลุบล-คุณรติกร เจษฎาภทรกุล
คุณเกศรา-คุณวิโรจน์-คุณกฤติญา จารุศักดิ์เสถียร
คุณเกษมสันต์ พรพิสุทธ์ ธนาพงศ์ วรณวงศ์ชัย
คุณเกษมสันต์-คุณวิไล กรสมิต, คุณจามรี เทียนทองดี
คุณเกษมสุข ภมรสติย์ และสมาชิกบ้านมธุระ

คุณเกียรติชัย-คุณเพ็ญจันทร์-คุณขวัญ ล้อจักรชัย
คุณไกรฤทธิ์ เกิดกอบเกียรติ, คุณกัญชญา จันทร์หลิน
คุณชาลวัน แซ่ตั้ง และครอบครัวสัจจะกานต์
คุณคมคาย บุญญะการกุล และครอบครัว
คุณคำแพง โสภา
คุณโคตรดี ศรีใสว การะเกตุ
คุณจรรยา, คุณบุญแก้ว, คุณโยชิโอะ, คุณแม่จรี, คุณพ่อพณิพันธ์, คุณจิรพา
คุณจรัสรัตน์-คุณสุทธิโรจน์ พงษ์เขมรัตน์
คุณจักรกฤษณ์ ทะรารัมย์
คุณจันทร์-คุณพจน์-คุณวินัย ห่อทองคำ
คุณจันทร์จิรา-คุณฮิโรยูกิ-คุณคุนิโอะ-คุณฮิซาโยะ โนโมโตะ
คุณจากรุณี มิเลสซี
คุณจ่านงค์-คุณธิดาพร ปัญญาสมบัติ
คุณจิตตวุฒิ-คุณสุภัททา-คุณศศิษา-คุณสมัชญา ลิ้มศิริเศรษฐกุล
คุณจิตสิริ ธนภัทร
คุณจินดาร์ตน์-คุณทาคาอะกิ ซาซากาวา และครอบครัว
คุณจินตนา หงษ์ขาว
คุณจิรปริยา ชูชาติจิรัฐติกุล และครอบครัว
คุณจิรพร สิ้นสง และครอบครัว
คุณจิรภัทร-Leif Pettersson
คุณจิรวรรณ-คุณอภิสิทธิ์-คุณรังสีนิ-คุณพิมพ์ภา ครอบครัวกาญจนมณฑล
คุณจิรฤติพร-คุณธนทัต วัฒนะธนากร และครอบครัว
คุณจิราวรรณ จินาพันธ์
คุณจิระจิตต์ สุบรรณชัย
คุณจุฑาทิพย์ นาคสมภาพ
คุณแจ่มจันทร์ ตั้งรพีพากร
คุณฉลวย คลินตัน และครอบครัว
คุณฉัตรชัย กุลศิริรัตน์
คุณฉายา จิตติพันธ์-คุณสมสุข เพียมปทุม

คุณชนะ-คุณธัญพงศ์รัตน์ วงศ์สุภาพ และครอบครัว
คุณชนะ-คุณวาทีณี-คุณณัฐวรรณ-คุณณัฏฐา จุลเวช
คุณชนะไชย-คุณลัดดาวลัย สัจจะกานต์
คุณช่อ-คุณชวน สิตตะวิบูล
คุณชัชฎา-คุณเรียว-Kenji Yoshimoto
คุณชัชวาลย์ คำนำลาภ, คุณไพรัช วรรณทริกกุล
คุณชัยยุทธ-คุณอุบล สันทนานุการ
คุณชัยวัฒน์ รสอ่อง และครอบครัว
คุณชัยวัฒน์-คุณพัชรินทร์ ประเสริฐชัย และครอบครัว
คุณชาญชัย ชวนไชย
คุณชาติรี-คุณมัลลิกา บุญสูง และครอบครัว
คุณชุตินาถ-คุณอารีประเสริฐ และครอบครัว
คุณชุมพล-คุณนิรมล เศวตาภรณ์
คุณชูศักดิ์-คุณวิลาวัณย์ พงกษะวัน
คุณเชาว์-คุณชนิษฐา พูลเพิ่ม และครอบครัว
คุณเชาวลิต จิตสินธุ์, หจก.ไมโครเมต เซอร์วิส
คุณเชิด-คุณประพิศ-คุณพัชรา-คุณพจนา เมธางกูร และครอบครัว
คุณโชคชัย วลิตวรางค์กูร
คุณณญา-คุณศุภพร-คุณสุภาวดี ศุขจรัส
คุณฐกมลพัศ-คุณสรลพร เจนจิวัฒน์กุล และครอบครัว
คุณฐานันต์ แซ่กิม และครอบครัว
คุณฐิติมา เทาศิริ และครอบครัว
คุณณัฏฐกมลพัศ พงศ์ปณัยกร, คุณเชษฐพล ต้นวีระ
คุณณัฏฐภัทร ไพรสุวรรณ
คุณณัฏฐกมลกร วัชรนาวิก
คุณณัฏฐยา ทศพร
คุณณัฏฐา-คุณณัฏฐิณี จันทร์วงศ์ และครอบครัว
คุณณัฏฐพล โยธินพนาเวช และครอบครัว
คุณณัฏฐศุดา เอรินา คะซึอิซะ อะระอิ

คุณดวงแก้ว แซ่หลิม และครอบครัว
คุณดวงฤดี หน่อใหม่
คุณดาเรศ สุเพียร และครอบครัวทีมงานญาติมิตร
คุณเดชะ-คุณวันทนา มิ่งขวัญ
คุณเคโซพล-คุณวิภารัตน์ ณ บางช้าง
คุณตระกูล ปัญญาสมบัติ-คุณพิงสุข-คุณผ่องจิต
คุณต้อย ชัมเบลลี
คุณตั้ง-ไปล์-จำลอง-ยุวดี-ศิริรัตน์-สิทธิชัย ทับสุวรรณ, คุณกิมกิง แซ่ลี้, คุณเคียวซัง แซ่เฮ้ง
คุณตามานพ-คุณยายอารี สุภาพันธุ์
คุณเต็มใจ สุทธิประภา-คุณสุวรรณา สว่างจันทร์
คุณพ่ออานวย-คุณแม่บุญลือ-คุณไกรสร-คุณจิตาภา-คุณวงศกานต์-คุณวีรกร อินทพิบูลย์
คุณทยาภร ฐิติภูวัต
คุณทรงชัย-คุณปิ่นนรา ตั้งจรรยาวิชัย
คุณทรงศรี ทรงมณี
คุณทวี ผลเจริญ และครอบครัว
คุณทวี-คุณปัญญารัตน์ เต็มฤกษ์ขจร-คุณศลิษา มธุรพจนางกูร
คุณทวีชัย-คุณสิริมน-คุณสิริมา-คุณสรวิศ-คุณสุบูชา ชัยสุวรรณ
คุณทวีลาภ ศรีโกลม
คุณทองคำ เวสสุนทรเทพ
คุณทัศนาศา เจริญสุทธิโยธิน
คุณทარიณี เกลเลา
คุณเทิดชาติ ศรีนพรัตน์ และพนักงานลูกค้าตัววัน
คุณธนกร กาญจน์มพระ
คุณธนภัทร สุวรรณวงศ์ และครอบครัว
คุณธรรมบุญ กองสุข-คุณพ่อสุกร ตีรวนิช พร้อมบุตรธิดา
คุณธรรมศวัจน์-คุณกิตติชัยภา-ด.ช.ชานาวรรธน-คุณนภัสสรณ์ ลือสุขประเสริฐ
คุณธวัชชัย-คุณจินดาวรรณ ฉันทาคิตย์
คุณธวัชหทัย เรือนสอน, คุณเยาวรัตน์ ไมเซนขมิต
คุณธัญวลัย-น้องโมนา ภรณ์รัตน์จิรา

คุณธีรวัฒน์-คุณวรรณข พัทธตระกูล
คุณนงนภัส อภิชาวราเมธ และครอบครัว
คุณนพเก้า หลิวสุวรรณ
คุณนพภรณ์ จุลเวช
คุณนพภรณ์ วงษ์จรีต
คุณนพสรวง, คุณนัฐทพงศ์, คุณสุวรรณี, คุณอริยะ, คุณธนกันย์ และศรายุธ
คุณนราภัทร วงศ์ดาว, คุณสายสุนีย์ พันธุ์แดง, คุณสถาพร ไปนั้น
คุณณลินทร์ทิพย์ ปุริมายะตา
คุณนวัชร-คุณมัทนา ศรีถาวร
คุณนวลจันทร์ เพทรี และครอบครัว
คุณนวลจันทร์ โพธิ์ศรี
คุณนวลจันทร์ รักตประจิด
คุณนันทพร-ต.ญ.สิริโสภา เลิศไพบูลย์สิน
คุณนารีรัตน์ กันขัต
คุณนาวิน หิรัญศรี และครอบครัว
คุณนาวิ-คุณอรวรรณ-คุณเอกพันธ์ ศุภร์จันทร์ไมตรี
คุณนิตยา จรุงจิตต์
คุณนิภา คูหารัตนากร
คุณนิรมล ชำรงธัญลักษณ์
คุณนิรันดร์-คุณสุภามาศ ตันทวิวัฒน์
คุณนิลเนตร อ่อนชาติ และครอบครัว
คุณนิวัฒน์ เลิศลัทธภรณ์
คุณแน่น้อย เจริญผล
คุณบรรจบ-คุณลัดดา-คุณสันติ-คุณสุขสันต์ เตชาพิสุทธิ์
คุณบรรณารัตน์ พลับสุขชี
คุณบงอร ภูทรัพย์
คุณบัณฑิต-คุณพุดซ้อน-คุณกุลนาถ-คุณธีรเมธ มีสมเพิ่ม
คุณบุญชัย-คุณจิรพร ถกกลสุขเวช และครอบครัว
คุณบุญชัย-คุณปานทิพย์ จันทโรกร

คุณบุญพามา รวยสำราญ
 คุณบุญมี-คุณฉวีวรรณ วรรณโสภา
 คุณบุผา-คุณสมชาย-คุณภคมน สุรกิตติดำรง
 คุณบุรณ์เลิศ-คุณสมศรี อำนาจเกษม
 คุณเบญจรงค์ ฉ่ำสมบูรณ์
 คุณเบญจวรรณ-คุณประทีป สว่าง, คุณตรุณี สามคำ และญาติมิตร
 คุณบัณฑิตา คำเปิงวงค์
 คุณประกอบ-คุณศรีจันทร์-คุณกัญญา ไต้ธงชัย และครอบครัว
 คุณประดิษฐ์-คุณสลิมาพร-คุณแพรวดี ชูดีรัตน์
 คุณประนอม เทพทاراคุณ
 คุณประภาศรี หงษ์วัฒนาชัย-คุณตั้งลิ้ม แซ่คู
 คุณประมุข-คุณธีรรัตน์ พิมพ์วิน
 คุณประยงค์-คุณทวีพร ต้นสงวน
 คุณประวาท บุญนาค
 คุณประสิทธิ์ เพ็ญรุ่ง-คุณจักรวาล สุทธิพงษ์คุณ
 คุณประเสริฐ-คุณรัตนพัฒน์ พิชะพัฒน์
 คุณประหยัด วงษ์พิรา
 คุณปราณี ดิยะพัฒนพุดิ
 คุณปรีชา บุญยะโอภาส
 คุณปรีชา-คุณสุชาดา-คุณอังคณา-คุณปภาวินท์ ทรัพย์รุ่งเรือง
 คุณปิติ-คุณวันทนา-คุณอาทยา-คุณปิยนันท์-คุณชุตินัน บุญสูง
 คุณปิยมน แซ่ลิ้ม
 คุณปิยะ ปิตุเตชะ, คุณมณฑา รอดอำพันธ์
 คุณปาริฉัตร คมะตะ และครอบครัว
 คุณผกามาศ อาจารย์
 คุณพจนีย์-คุณธวัชชัย อมรโกศลพันธ์
 คุณพชรนันท์ จันทกุล
 คุณพนสร-คุณพัฒน์นรี ธรรมพันธ์
 คุณพรพิศ-ประกิต ต้นโพธิ์, วิรุท-คนพศ สาระผล, บัณฑิต-อ่อนตา ปัดชาศรี, ลี-บุญมา เพี้ยจันอุบ

คุณพรเพ็ญ อุ่ทัต

คุณพรภินันท์-นิคม-กิตติพัฒน์-ณัฐพงศ์-พัฒนชีตา แสนทวีสุข, พงศ์ธวัช แสนทวีสุขสมบัติ

คุณพรลพัชร นรารัตน์วันชัย และครอบครัว

คุณพรสุมา อัครโกศ

คุณพลพิพัฒน์ อังรัตนกร และครอบครัว

คุณพวงเพ็ญ ทิสิยากร

คุณพ่อจิ้น-คุณแม่ไหย่ อังรัตนกร และครอบครัวรัตนธรรม

คุณพ่ออุย-คุณแม่ทองอยู่ แซ่ท่า, คุณธัชชัย-คุณรารารณ แก่นมณี

คุณพ่อเชื้อ-คุณแม่เสริม ยอดผะกา

คุณพ่อชุย-คุณแม่วิลาวัลย์-คุณอร่ามศรี ฉัตรแก้วมรกต และครอบครัว

คุณพ่อฝ่งวงแฝง, คุณแม่ฉั่นออยแฝง, จินนา-วันเพ็ญ-อรุณ-บัณฑิต เสวนะบัณฑิตแพทย์

คุณพ่อยาซีโกโร่-คุณยาซีฮีโร่-คุณอำพร-คุณนัสซีมิ-คุณอาภิโกะ อิมาวี

คุณพ่อลี้หย่วยเอี่ยม-คุณแม่ไต้วชีวฮก-คุณอรุณรัตน์ สิริวิยะเลิศ

คุณพ่อวานิช-คุณแม่สุวรรณ วานิชสัมพันธ์ และบุตรธิดา

คุณพัชรกรกร ลาภเจริญกิจ

คุณพัชรินทร์ บุญธรรมจิต และครอบครัว

คุณพัสกร ประเทืองโชติ-คุณดาวรดา จารุพันธ์

คุณพิญาภรณ์ เหมศิริ, คุณอิโตะเตะ เมะกิโละ

คุณพิมพ์นารา เกียรติธนากร

คุณพิศวง-คุณทองอินทร์-คุณสุทิน-คุณสุภาทิพย์ จันทร์เพ็ญ และครอบครัว

คุณพิศาล-คุณอภิญญา-คุณพิมพ์พิศา วิสูตรธนาวิทย์ และครอบครัว

คุณพีระเดช-คุณแม่วิบูลวรรณ ชมานนท์

คุณพูนทรัพย์ ปัทมดิลก และครอบครัว

คุณไพบุลย์-คุณอรวรรณ วงษ์วันทนี และครอบครัว

คุณไพโรจน์-คุณวาสนา-คุณวาทฝัน ม่วงอ่ำ

คุณภัสสรวิทย์ ดันวิระ, คุณวรรณชนิต-คุณสมจิตร บุญประเทืองรัตนะ

คุณมณปัทสน์ นิเวศบวรชัย และครอบครัว

คุณมณีนรัตน์ นพรัตน์ และครอบครัว

คุณมลิลักษณ์-คุณวชิระ-คุณชูลิพร ช่างรังษี

คุณมัชฌิมาญจน์ คุณโคกสูง และครอบครัว
คุณมณฑนา เชื้อวิศวะพันธุ์
คุณมานี่ คร่ำทอง
คุณมานิตย์-คุณสุตารัตน์ ถกลสุขเวช และครอบครัว
คุณมายูมิ-คุณไมริน่า คาคาโอกะ
คุณมาลัย ชาวบางงาม
คุณมาลี เสกสรรค์
คุณแม่นิ่มน้อย มาละวิชัย, คุณธนาพร ธนัธเมทินี
คุณแม่น้อย-คุณพอมนต์ศักดิ์ พันธุ์วิริยรัตน์, หัวหน้าชั้น-นักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยาทั่วโลก
คุณแม่ยัง แซ่โล้ว, คุณธยานี สุภาวิมล
คุณแม่หยี แซ่แต้, เตียบุญ แซ่แต้, อาม่าเคว่งกี
คุณไม้วีเจี๊ญ แซ่ไคว้, คุณสมบุญ-คุณนิภาพร ส่งตระกูลศักดิ์ และลูกหลาน
คุณยก-คุณจวน-คุณธมลวรรณ พิริยนนทกุล
คุณยงยุทธ พระธรรมช่วย และครอบครัว
คุณยุพา-คุณสุนันทา แซ่เอง
คุณยูเฮียะ-คุณลักขณา ตรีศักดิ์ศรีสกุล
คุณรสสวรรค์ พิพัฒน์พิฑูรย์
คุณรัชนี-คุณสถาพร อารีศรี
คุณรัชนีย ตั้งจรูญวานิชย์
คุณรัตติกา ผดุงวรศาสตร์ และครอบครัว
คุณรัตนา ดันกิม
คุณรุ่งทิwa-คุณอุดม-คุณจิตาภา-คุณชญาภรณ์ คัมถั่นแก้ว
คุณรุ่งนรต์จรัสรวี สังขนาครัตนะ
คุณรุ่งโรจน์-คุณสุจินตนา ชูชัยศรี และครอบครัว
คุณรุจ-คุณจุฬามาศ เอกะวิภาต
คุณเรียน-คุณวิสัย สายวิเศษ
คุณเรือนคำ-คุณพุม-คุณนพาวรรณ ใจสุข
คุณฤดีวรรณ-คุณพนมพร ช่างผาสุข
คุณฤทัยรัตน์ หมื่นศักดิ์ดา

คุณละมัย-คุณนงนุช-คุณมุกดาภา กลางสวัสดิ์
คุณลัดดา อุณจิตติกุล
คุณลำตวน อมรสุทธิสตัย
คุณไฉ้จู้ วรณวงศ์ชัย และครอบครัว
คุณวนิดา-คุณศักดิ์ชัย พิเศษพัฒน์
คุณวรทัย วิญญรัตน์
คุณวรนิษฐ์ วิชาลคณาสิทธิ์
คุณวรปราณี แสงดี และครอบครัว
คุณวรรณภา สุธารตรสกุล
คุณวรรณภา ภทรนุรักษ์ และญาติมิตร
คุณวรรณิ ที่ตั้ง
คุณวรรณิ-คุณสุณี ธิติสุขโชติ
คุณวรวิมล-คุณพินุช วรสุบิน
คุณวรวิมล-คุณแสงนวล-คุณกายแก้ว-คุณแก้วกานต์ ศรีรัตนชัยवालย์
คุณวรณ วารัญญานนท์, คุณวรรณศิริ วีระสัมพันธ์
คุณวัชลี นอแบ่ท ฟรานซ์ และครอบครัว
คุณวัฒนา-คุณอรุณี คร่ำทอง
คุณวันชัย-คุณทิพวรรณ-คุณสุพัชรา สุภิกิตย์
คุณวันเพ็ญ หมั่นหางค์
คุณวันเพ็ญ-คุณพรเทพ-คุณบุญเสริม เรืองนภาพร
คุณวาริ สติคราม และครอบครัว
คุณวารุณี-คุณบวรนนท์-คุณกนกลักษณ์ ทองกัลยา
คุณवासนา-คุณวุฒิดา-คุณวรางคณา-คุณชนิษฐา พันธรัตน์
คุณวิจิตรา เต็งสุวรรณ
คุณวิญญภาส-คุณวิญญพล พรธัตร์รัตน์, คุณพัชรีย์ มีล้าน
คุณวิษญา-คุณณภัทรา-คุณวิฑูส จาติกวณิช
คุณวิชัย-คุณพุลสุข-คุณสุธางค์รัตน์-คุณจิณณวัตร เต็มเศรษฐเจริญ
คุณวิชัย-คุณไต้กิม-คุณอำไพ-คุณมณีนรัตน์-คุณกัลยา-คุณปทุมมนัส แสงอินทร์
คุณวิชาญ คิตเมตตากุล

คุณวิฑูร-คุณพัสมนธ์ พานทอง และครอบครัว
คุณวิฑูรย์-คุณจันทร์เพ็ญ-คุณจิรกิตต์-คุณเบญญาภา-คุณสิริภพ เมธานวนนท์
คุณวิทยา บุญเลิศเกิดไกร
คุณวิศพรธณ อนันต์ศิริประภา
คุณวิภาพร-คุณพิจิตร คุณานุปลัมภ์
คุณวิมลมาศ รัตนวราห
คุณวิรงรอง เคล้าเช่น และครอบครัว
คุณวิรัตน์-คุณปราณี เจนสิริผลเลิศ
คุณวิลาสินี-คุณก้ำจัด สร้อยสุวรรณ
คุณวิไล-คุณโคจิ จินโตะ และครอบครัว
คุณวิวัฒน์-คุณกัลยา-คุณทิพย์วรรณ อัครวานิช และครอบครัว
คุณวิศรุต วงษ์ใหญ่
คุณวินัส-คุณพรรณิ พงษ์คำ พร้อมครอบครัว
คุณวีระชัย ตันตพฤกษ์ผล และผู้มีจิตศรัทธา
คุณเวชนันต์-คุณประกายมาศ เฮงสวนิช
คุณศศิธร โชคประสิทธิ์
คุณศศิธร-คุณยาซีโอะ โอย่า, คุณอนงลักษณ์ คัมพะจันทร์ และครอบครัว
คุณศสินทร์ นิศากรนารา
คุณศิริลักษณ์ เกษวิลิ้ม และครอบครัว
คุณศิริศักดิ์-คุณสมพร พรรณเชษฐ์
คุณศุภกิจ-คุณพิติภรณ์-คุณพิชาวีร์-คุณพงศ์ธัช พัทธราภรณ์ และครอบครัว
คุณสงค์-คุณละออง-คุณพิมพ์หทัย ไตลังคะ
คุณสมชัย-คุณกนิษฐา-คุณนรธิป-คุณปวันรัตน์ ธนสารศิลป์
คุณสมชัย-คุณนวลรัตน์ ศรีรัฐวงศ์
คุณสมชาย-คุณขวัญใจ จงวัฒนะผล และครอบครัว
คุณสมนึก-คุณมาริษา สมิตธิพงศ์พานิช
คุณสมพงษ์ เหล่าศรีไพบูลย์ และครอบครัว
คุณสมพน-คุณดวงชีวัน-คุณพีท ตั้งทวีกุล
คุณสมพร นิลวรรณ, คุณสุจิตรา นัตสูงวงศ์

คุณสมโภชน์-คุณเยาวลักษณ์-คุณสุธัญญา ศรีสว่างอรุณรุ่ง
คุณสมยศ-คุณสมใจ วัฒนผลิน
คุณสมศรี เกียรติเชอร์-คุณสวรงค์ เทลิลเลอร์
คุณสมศรี บวรรัตน์ และครอบครัว
คุณสมศักดิ์-คุณสุพร วงศ์ศิริกุล
คุณสมสรี อัมสนา
คุณสมหวัง-คุณอรอนงค์-คุณสุธิมา-สุชาครีย์ ศานต์สุทธิกุล
คุณสาคร-คุณศรีจันทร์ อิทธิพงศ์เมธี และครอบครัว
คุณสายชล อวยพรกษกร และครอบครัว
คุณสาริน ตันติรัตน์ สรณะ สริต เสริมสิทธิพร และหมู่คณะ
คุณสำเนียง มั่นนุช และสาธุนรลปากเกร็ด
คุณสีทอง-คุณพูนศักดิ์-คุณสุดาร์ตน์ ผู่ทองเจริญ
คุณสีไพร กับกระโทก
คุณสีมา-คุณหลง-คุณกัณหา อรรณพเพชร
คุณสุกัญญา-คุณสาโรช สกุลวัฒน์
คุณสุกัญญา-คุณอาทิตย์-คุณอะกิโตะ ยามาคุจิ และครอบครัว
คุณสุกัลยา ชื่นชีพ และครอบครัว
คุณสุขุม-คุณฉัฐมาพร-คุณเกตุกานต์ โตการัญญเศรษฐ์
คุณสุจารี รักตประจิต
คุณสุจินดา ศรีศุภอักษร
คุณสุชาดา จิราธิวัฒน์ และครอบครัว
คุณสุชาดา ชาวบางพลี
คุณสุชาติ-คุณเสาวลักษณ์ ตั้งบรรเจิดวนิช
คุณสุดใจ ไชยจักร์
คุณสุทธาทิพย์ ธาราภูมิ และครอบครัว
คุณสุทธิโรจน์ นิเวศบวรชัย และครอบครัว
คุณสุเทพ-คุณเกษร ยืนยง และครอบครัว
คุณสุธน-คุณสุพร อภินันทเวช และครอบครัว
คุณสุนีย์ ประพนพจน์ และครอบครัว

คุณสุพรรณิ บุญเรือง
 คุณสุพรรณษา ทองมามณี
 คุณสุภัตรา เสนีวงศ์ ณ อยุธยา และครอบครัว
 คุณสุภัตรา หิรัญยะวะสิต-คุณเจียมจิต กุลวานิช
 คุณสุภาพ ศรีนอก, คุณพิชิตนัย บุญยะเลขา
 คุณสุภาพร ศรีระวงศ์ษา และครอบครัว
 คุณสุภาภรณ์-คุณสุเมธี ชัยสถาวรวงศ์
 คุณสมิตรา วิฑูรชาติรี และครอบครัว
 คุณสุรชัย-คุณนุติ-คุณนันท์นภัส-คุณชัยบูรณ์ พลาคีสัย
 คุณสุรพล-คุณพิศาล-คุณจำเริญ-คุณจันทรา ศรีทาสีทิโชค และครอบครัว
 คุณสุรรัตน์-คุณอรทัย แสงสุระธรรม
 คุณสุรางค์ ชัยรุ่งเรือง
 คุณสุวรรณ-คุณสมพอ-คุณพุทธิวัต-คุณวรพล แต่งโสภา
 คุณสุวรรณา จิตสินธุ, คุณชลลดา วิวัฒน์พน
 คุณเสนาะ-คุณเบญจมาศ-คุณเอกธรรม ธรรมบุตร
 คุณเสมา-คุณสมพร ฤกษ์ดาวชัย
 คุณเสาวณีย์-คุณรัชณี ยถาภูษานนท์
 คุณโสภิต คุสุวรรณ
 คุณหยาดอรุณ ชัยศรีสุขอำพร
 คุณอนุชัย ปรีดาพิพัฒนพงศ์
 คุณอภิขญา ตั้งจักรกระชัย
 คุณอภิชาญ ปานข้า, คุณจรรจาร์สม์-คุณวรรณภาลักษณ์-คุณพิมพ์รัชฎา-คุณอจลา บุญสกุลเจริญ
 คุณอภิญา ชนสยอง, คุณวิรัชญา-คุณอาสาฬ ขาญอุตสาห์
 คุณอภิศักดิ์ ปัทมะกลางกุล
 คุณอรธณพ-คุณราณี สุรวีทยาพร และครอบครัว
 คุณอรุณี ฉลองจิตต์ชัย
 คุณอรุณี พुरुคาว่า และครอบครัว
 คุณอรุณี ศรีธรรม
 คุณอัญชลี โพธิ และครอบครัว

คุณอาภาภรณ์-คุณนรินทร์-คุณกนกพร วงศ์วิลาวัณย์
คุณอายะดา ลิ้มสกุล
คุณอำนาจ มาทา พร้อมหมู่คณะ
คุณอำเภอ-คุณอิสริย์-คุณอิสรางค์ สว่างดี
คุณอุดม-คุณฉวี-คุณวีรนุช สองเมือง และครอบครัว
คุณอุทัย-คุณเทวิกา-คุณอานนท์-คุณอนุรุทธ-คุณอัญญา ทวีโชติ
คุณอุมา ชมภูแดง, คุณปนัดดา โชคดี
คุณอุไร-คุณทากุจิ-คุณมิกะ อิชิตะ พร้อมครอบครัวและญาติมิตร
คุณอุไร-คุณเพ็ญเพ็ญ เพาะบุญ พร้อมครอบครัว
คุณเอมรส สุขอภิชาติกุล
คุณเอ็งลิ้ม-คุณสุวรรณา แซ่ตั้ง, คุณสุพัตรา แซ่เอี้ยบ-ครอบครัวต้นตินิรามย์-ฐิติวราภรณ์
โครงการบัณฑิตแก้ว
โครงการอาสาพันธุ์ตะวัน
จุดออกกรรณนามหลวง-กลุ่มรัตนโชติ
ชมรมครูแก้ว (ครุตนี)
ด.ช.บุญธาดา เวสสุวรรณ
ด.ช.รติพล ปัทมดิลก
ดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ และครอบครัว
ดร.ภาวศุทธิ ยศธร พร้อมญาติมิตร
ท.พ.ญ.สุภาร-คุณพรอารีย์ ต้นตินิรามย์
ท.พ.มงคล-คุณฮิซัง-คุณเซียมกี และครอบครัวแซ่ฉั่ว-เพชรมาลัยกุล
ทีมงานอนุบาลทางเรียบ
น.พ.มุจลินท์-คุณนภาพร เฉลิมพรพงศ์ และครอบครัว
น.พ.สูงชัย อังธารารักษ์ และครอบครัว
น.สพ.สัญญา-คุณมาลีวรรณ สีโหวลิต
น.อ.(พิเศษ)พ.ญ.สุพัตรา สิทธิราชา
บจก.ควีน โปรดัคส์
บจก.เจคเซียร์ เทคโนโลยี
บริษัท เอส.เค.เอส. บิลดิ้ง แอนด์ เมนเทนแนนท์ จำกัด

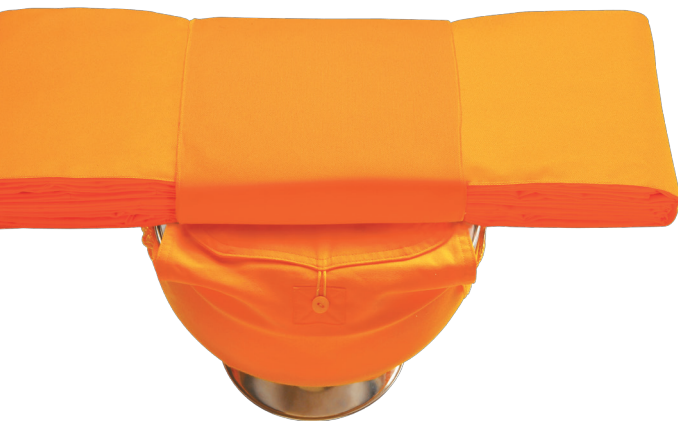
บริษัทคริสตอล ซอฟท์ จำกัด (มหาชน)
บริษัทเจนเทรด วิศวกรรม จำกัด
บริษัทระบบบัญชี (สำเร็จรูป) ออโต้ไฟล์ท จำกัด
บุคลากร รุ่น ๑๑ ชุ่มบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๓ ทะเลบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๔ กลิ่นบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๕ ฟ้ามุ่บุญ
คุณประมวลศิลป์ โฮคแลนด์, คุณประเทือง ทักกี้
ผศ.ชนิษฐา พูลผลกุล
ผศ.ดร.ธงชัย พงศ์สิทธิกาญจนา
ผศ.ดร.พัชนี สุวรรณศรี
ผศ.ทพญ.ดร.นภา-คุณสำรวย สุขใจ
ผศ.ศรีธร สุวรรณ, คุณจริยา-คุณมัชฌธรรม สันติธรรม
ผอ.ฉัตร-คุณไพโรจน์-คุณพิชญธาดา-คุณภานุวัตร เคหาบาล
ผอ.เอกมล แสงหิรัญ และครอบครัว
พญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์
พญ.นฤมล-ด.ญ.อชิระ จินตพัฒนากิจ, คุณธีรเมธ เทพวิชัยศิลปกุล
พญ.ลักขณา-คุณสะไกร สามเสน
พล.ต.ต.เกรียงไกร และคุณสุกัญญา กรรณสูต
พล.อ.ท.นพพงษ์เดช-คุณสุวิทย์-คุณนพพิชญ พงษ์สุวรรณ
พ.อ.(พิเศษ) ไพฑูรย์-คุณสมนึก อรรถวัฒน์
ร.ต.ท.หญิง พัชรียอดสุรพันธ์
ร.ต.บุญส่ง-คุณสุพร พันธุ์โกศล-ทพญ.บงกช สุวรรณปัทม
ร.ต.อ.หญิง วัชรีย์ รอดทอง
รศ.ช.ณิภรณ์ศิริ-คุณปรีชา-คุณศรีณัยช.-คุณศิริระช. สุธสุวรรณ
ลูกพระธัมมาธิดาสี
ศ.ดร.วาสนา วงษ์ใหญ่
ศูนย์กัลยาณมิตร จ.ยะลา
สมาชิกราชสมาคมอุบาสิก

สมาชิกอาศรมอุบาสิกา
สโมสรรตอณรบรรตบโลก กองปฏิสนธาร
สํานักงานประสานงานสาขากายในประเทศ
อาจารย์ณตรชัย แสงหิริญ และครอบครวั
อาจารย์เผ่าพงษ์สันต์ แสงหิริญ และครอบครวั
อาจารย์พิศมัย แสงหิริญ
อาจารย์ศรินทิพย์ ทิพย์สมพรดี และครอบครวั
อุบาสิกายวดี พลราชภูร์
คุณอัปสร สิงคาลวณิช
คุณศุลยวัต เรืองแสง และครอบครวั
คุณปภาสสร แดงรัศมี และครอบครวั
Ad Meas
Add-Sengchan Charousapha
Chayada & Walter Kusay
Chomsky-Paul-Michelle Philavong
Cindy-Julina Kanhalikham
Cindy-Tony Charernnam
Crystalsoftware Group
Eric-Natchanok-Reggie Ingram
Halim H.Widjaja, คุณสรวิชญ์-คุณสุญาณี มานะไชยรักษ์ ฮาลิม
Inner Peace Club, Leong-Ng-Kongman Family
Manivanh-Viroot-Julie-Regis Pongsavath
Panoat Chuchaisri
Phragnaphui-nangphragna Phengdy-Kindalasit Bilavarn & Family
Thawanrat Owen
Vasana-Thongnhot Khamvongsa
Yannick Lecornu
Yon Kim Mah

กราบขอบพระคุณและอนุโมทนาทุกท่าน
ผู้มีส่วนช่วยให้หนังสือ “ผ้าสีสุดท้าย”
เสร็จสมบูรณ์

พระสกล นนทรตโน
พระเพิ่มพงษ์ ฉันทวฑฺฒโน
ปรีชา อุ่ณรัศมีวงศ์
ระพีพรรณ ใจภักดี
สมภาค อินทรภักดี
สรียา ลือฤทธิกุล
อมรรัตน์ สมาธิทรัพย์ดี
กัลยกร มะยมหิน
กองรับบริจาค
หัวหน้าชั้น ทีมงานพิธีกร
ทีมงาน DMC GUIDE
ผู้ประสานงานภาค สำนักกัลยาณมิตรสากล
เจ้าหน้าที่ภาคนครหลวงและเจ้าหน้าที่แก้วภูธรทุกภาค
นักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยาทั่วโลก
และกัลยาณมิตรทุกท่าน

“...ชีวิตฆราวาสคับแคบ เป็นทางมาแห่งธุลี
บรรพชาเป็นทางปลอดโปร่ง
การที่บุคคลผู้ครองเรือน
จะประพาศิพพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์
โดยส่วนเดียวดุจสังข์ชัตนั้น ไม่ใช่ทำได้ง่าย
อย่างกระนั้นเลย เราพึงปลงผมและหนวด
นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ออกบวชเป็นบรรพชิต...”
ม.ม.(บาลี) ๑๓/๗๓๘/๖๖๙

ISBN 978-616720060-6

9 786167 200606

มูลนิธิธรรมกาย
DHAMMAKĀYA FOUNDATION